

753 24
PACIFICVM CERTAMEN

SEV

IN R. P. IVLII NIGRONI GENVENSIS

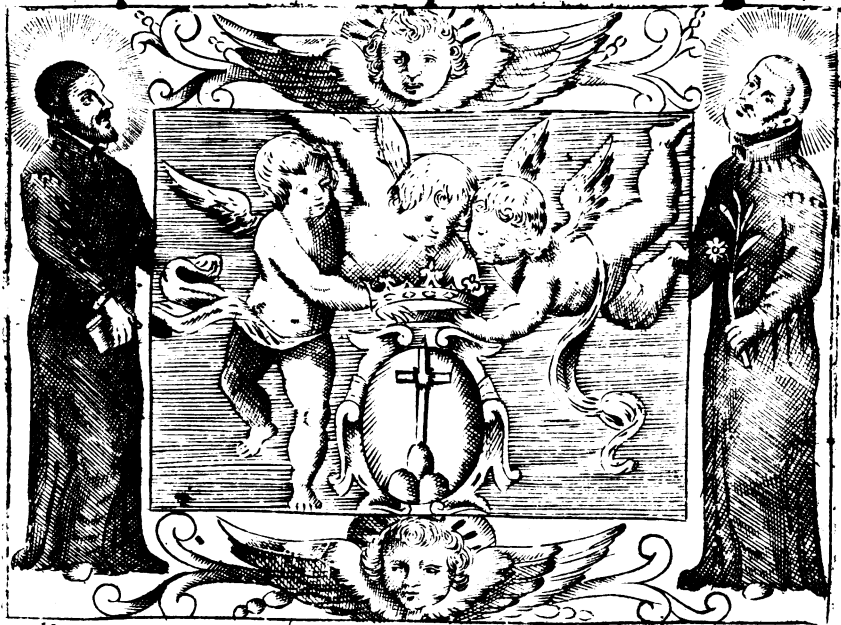
Societatis Iesu Præsbyteri opusculum
Posthumum.

CONTINENS DISPUTATIONEM

de S. Ignatio Loyola, & de B. Caietano, illo Societa-
tis, hoc Clericorum Regularium Fudatore.

ANIMADVERSIONES.

Io: Baptistæ Castaldi Neapolitani Clerici Regularis.

M E S S A N Æ.

Typis Reu. Camerae Archiep. Apud Io: Franciscum Biancum, 1635.
Superiorum Permissu.

De mandato Perillustris, & Reuerendissimi Domi-
 ni D. Ioseph Stagno Canonici Protometropo-
 litanae Messanenſis Eccleſiæ, eiufdemque G. V.
 Pacificum Certamen, ſeu Io: Baptiſtæ Caſtaldi
 Nobiliſſimæ Clericorum Regularium Familiæ
 Alumni elaboratas nimis Animaduerſiones per-
 legi, quæ nec fidei aduerſantur dogmatibus, nec
 bonis repugnant moribus. Meſſanæ die 13. Iunij
 1635.

Vincentius Riccius Abbas Monafterij S. Nicolai
 S.T.D. & Protonotarius Apoſt.

Imprimatur
 D. Ioseph Stagnus
 Vic. Gen.

Imprimatur
 Franciſcus Cauatore
 pro Ill. Præſid. de
 Blachiſ.

Adesto vnus Deus Omnipotens Pater, Filius, & Spiritus sanctus.

SVppliciter te deprecor Deus meus, vt
abundantia pietatis tuæ; munusculum,
quod ego indignus famulus tuus tibi
offero, benignus intendas. Respice quæsu-
mus, de Sanctuario tuo, & de excelsa Cælo-
rum habitaculo, & seruitutis meæ pium offi-
cium ne despicias. Illustra faciem tuam super
seruum tuum. Non confundar, quoniam ad
te confugi. Sub vmbra alarum tuarum pro-
tege me à contradictione linguarum. Exur-
ge Domine adiuua me, & libera me propter
nomen tuum. Amen.

SIT TIBI SANCTA DEI MATER LAVS.

MARIA Mater, & Virgo. Apud diuinam clementiam
sic per te excusabile, quod per te ingero; & quod Deo
nostro latus opus; tuis suffragantibus meritis fiat munus ag-
ceptum. Amen.

Tu autem
ò homo Dei
certa
bonũ certamen

P.^a Tím. VI.

EX commissione Adm. R. P. D. Matthei Sandromango Praepositi Generalis Clericorum Regularium Nos infrascripti recognouimus Librum cui titulus est Animaduersiones R. P. Ioannis Baptistae Castaldi Neapolitani Clerici Regularis in historicam disputationem R. P. Iulij Nigroni Societatis Iesu de Congressu S. Ignatii Loyolae cum B. Caietano Thienzo, nihilque in eo reperimus quod bonos mores, aut fidem orthodoxam offendant; quare dignum iudicamus, ut typis mandetur. Datum Neapoli in Domo nostra S. Mariae Aduocatae, die 14. Ianuarij 1635.

D. Iacobus Dentice Clericus Regularis Sacrae Theologiae professor.

D. Bernardus Saracenus Clericus Regularis Sacrae Theologiae professor.

D. MATTHEVS SANCTOMANGO
Præpositus Generalis Clericorum
Regularium.

Hoc opus cui Inscriptio Animaduersiones Patris D. Io: Baptiste Castaldi Neapolitani Clerici Regularis S. T. D. in historicam disputationem Patris Iulij Nigroni Societatis Iesu de congressu Sancti Ignatii Loyolæ cum Beato Caietano Thierio à nonnullis Theologis nostræ Congregationis nostræ auctoritate recognitum, & approbatum. Vt typis mandetur (modo ijs ad quos spectat videbitur) facultatem concedimus. In quorum fidem præsentem manum nostram subscriptas, & solito Sigillo Congregationis munitas damus. Neapoli in Aedibus nostris S. Pauli Maioris 17. Ianuarij 1635.

D. Mattheus Sanctomango Præpositus Generalis Clericorum Regularium.

Locus Sigilli.

D. Franciscus Barilius Secretarius.

PACIFICVM CERTAMEN

S E V

IN R. P. IVLII NIGRONI
HISTORICAM DISPUTATIONEM
ANIMADVERSIONES.

P R A E F A T I O.

Nihil homines mirari debent, si religiosi viri, quibus cor vnum est, & anima vna: qui Domino iugiter famulantur, cuius singulare est insigne, Deum pacis, & dilectionis vocitari: aliquando calamis ad inuicem pacificè dimittent. Hoc namque miro modo, ad institutionem fidelium, ad nostram, omniumq. doctrinam, praefiguratum scimus in mystica Sanctorum quatuor animalium, quadriga, quam nobilis Dei vates Ezechiel ipso sui dicendi initio descriptam proposuit, quae pennis, castrorum fragorè simulant. *Audiebam* (haec ille) *sonum alarum, ut sonus castrorum*. Omnium sensu biga haec duplicata, iustas, Deoque charas animas praenotat: quod si quandoq. inter has iurgium indimicanti opinatu apparet interpositum, non bellicosus hic se immiscet affectus: non cor huc aduolat pugnans, nec animus acumine styli punctus, vindicabundus accedit. Calamus hic ensis est, Calamo hic decertatur: Certamen hic calamum dumtaxat, & non quoquo modo, sed pro suo stantem papyro habet belligeratorem. Castra adumbramus tantum, non efformamus: dum haec rumorem non habent, sed sonum,

Ezech.
1.24.

ac si quandoq. fragorem audis, esto cordatus : fragor hic ad eandem non tendit charitatis, dum fragor alarum, ac pennarū, tueatur potius illam, quā perdat, aut atterat. Vnde legis penas has dimicantes iunctas, non diuisas. *iunctæq. erant penna eorum alterius ad alterum* : Cum idem prorsus animus persisteret cum vario sensu. Coniuncta voluntas diuersam non tollit opinionem : omniaq. a nobis (licet cum aliquali discrimine) fiunt sicut decet, & Sanctos Christi charitate concordēs. Quod & Apostolis Sanctæ Ecclesiæ firmioribus columnis, magistris nostris, & plerisq. Apostolorum discipulis legitur contigisse : quid mirum si & nobis eorum affectis ?

Et quidem, nedum sine charitatis læsione ; verum, & cum charitatis vsura, ipsa charitate, amoris igne flammante, quæ de Sancto Ignatio in vita B. Patris mei Caietani, me tradidisse narraui, ipsa testetur narratio, ipsa in medium profiliat, quam ne in minimo quidem immutata credatur, ad verbum à Nigrono ex italico interpretatam, apponam. Hæc noua planta diuino sœcundata fauore, a deo suum odorem feliciter, & cum vniuersali applausu sparsit ; vt eum illum S. Ignatius Loiola Venerabilis anno 1536, olfecisset, plenus eo spiritu, qui eum coegerat deferere duplex terrene militiæ periculū ; quò meliori spe aliquem ordinē militiæ spiritualis, ac religiosæ arriperet ; conatus est eiusmodi bono propius frui. Ita q. diebus affi quot commoratus est in cænobio S. Nicolai Tolentinatis, ab illis Patribus magna charitate tractatus. Postmodum cum ad illum viuendi modū impensius esset affectus, petiuit à B. Caietano, vt se in ipsorum cætū aggregaret, atq. habitu eiusdē Religionis indueret. Verum noster Beatus prauidēs, atq. ex nobili modo agendi S. Ignatii præsagiēs copiosum fructum, quem producturus erat, respondit illi (quod in negotijs arduis solitus erat) vt preces pro ea re Deo funderet ipse ; quæ admodum etiam Patres erant supplicaturi ; & post hæc susceperēt eā deliberationē, quæ à Domino demonstrata fuisset. Ita fecerunt : & aliquot diebus elapsis, Caietanus Ignatio renunciavit, quod Spiritus Sanctus, non illum quidem vocabat ad hanc Religionem, sed quod seruitium Dei futurum fuisset, vt ipse aliam presbyterorum pariter : sed a quosiore fun-

Ibid.

Vit. B.

Caiet. c.

3.

Hist di-

scut. n. 1

3
fundaret. Quomodo prorsus contigit felicibus progressibus anno 1540. sextodecimo post nostram institutam.

Hæc verba euangelizantis pacem, euangelizantis bona comperiens, amico, ac pacifico ingressu Societatis non penetrasse aures; quippeque nescio quo recipientium zelo pacis non fuisse nuncia, sed belli. Immutarunt adagium omnibus vsq; nunc inauditum. Non ex bello pax; sed ex pace bellum legētes. Non multo post alterius fundatoris Pauli IV. sūmi Pontificis sanctissimi gesta componens; narrationis filum hoc renui, ac abnui historiæ illi contexere. Neque, qui inter S. Ignatium, & Sanctissimum Pontificem nostrum interfuere sermones typis dedi. Nullum tamen officiosa hæc modestia honorem habuit; nam Nigronus ultor in aduersariū se accinxit: in cōmentarijs asceticis ad Societatis regulas, & cassis indicijs mendacem etiam me submurmurare non est veritus, meumq; officium, videlicet, quod Ignatij cum Carrasa congressum non recensui contra me contorquet in iaculum: asserendo Ignatium nūquam cum Caietano colloquutum, cum id, & repugnauerit statui, quē tunc profitebatur Sanctus ille; & tēpus colloquij non possit assignari: verū, & si non repugnaret: non Caietano, sed cum Carrasa hæc religiosa declarare vota debuisset. Nihilominus ex mea ipsa narratione hanc veritatem potuisset, si ipsi non displicuisset, haurire: dum enim cum suis diuinum exploraturus numen sese Caietanus obmulerit; procul dubio Carrasam inter Patres primarium, Ignatij pius hic congressus latere non potuit.

Nec contra vnum fuit Nigronus: accessit & Franciscus Sacchinus. Per epistolam ad perillustrem Comitem Marcum Thienzum à Nigrono, me defendi: Sacchinum autem, etiam si cōtra meam hanc respōsionem insurrexerit, non curavi; cupidus iurgia, & contentiones sepelire; illud intēdens, quia nouissimi fuisse in scriptione, ipsorum scriptionem fore nouissimam: imò & in Romana Curia, & apud locorum ordinarios in actis canonizationis B. P. Caietani hoc ipsum in medium non addaxi; gloriā B. P. mei Caietani in eo reponens: venerabiles mihi patres non contristari. Hoc ipse B. de celo fecit: vt sicut cum eorum parente uiuēs charitatis exercuit munia, ac suo prophetico spiritu, quæ adhuc arcana latebant; diuina luce refulsus, de futura

A 2

prole

prole annuncianerat : ipſius ſcilicet , & copioſum , & fructuoſum carum. Ita nunc mortuus ; alumnos cōtriftari (licet in ipſa veritate) non permittit : ſed quid ? en iterato aggrediuntur ſilentē ; occupant , quem occaſio illatæ litis nō occupat : inuadunt , quē maſtix ſatyrica , licet inuaſerit , nō concitauit : Et deſuncto Nigrono , Nigroni vocabulo libellū à mortis tenebris nouiſſimē ediderunt in lucem Patres Societatis , Societatis foedera , & patris terminos ſupergreſſi . Et vtinam in me tantum Nigronus lāſiſſet , haud certē quererer , etiam ſi me dixiſſet mendaciorum textrinam contexiſſe : ac ſatis mihi fuiſſet veritatem , quo potuiſſem modō , cunctis aperire . Verum videtur ille Religionis noſtræ perdendæ quantus quantus eſt incūbere : Eo præſertim tempore quo à me Societas laudatur : atque eius inſtitutum cognitum à B. P. meo Caietano futurum valdē proficuum adhuc pēdente hominum iudicio protuli . Ille ē contra noſtram Religionem facit S. Ignatii iudicio non valentem vltra progredi ; inſtituto non mutato : quam tamē elapſo iam centenariō in Eccleſia Dei (inſtituto nō mutato) plurimū profeciſſe norūt omnes . Quæ in proximorū ſalutē ab ipſo ſui exordio noſtra Cōgregatio peregit vtiliter illi denegat confidenter , aduoſamq. fateri non vult , quam Pontificum Conſtitutiones , & Decreta aduoſā inſtituunt , confirmantq. Eiuſdem eximiam Paupertatem Apoſtolorum ſimillimam nimis extenuat , ac infra eam , quæ in Societate eſt , collocat : & nihilominus Orbis vniuerſi cōſenſus pro nobis eſt : cui , nec ipſi etiam Societatis profeſſores vellent cōtrahere , ſi forſet inter nos eſſent ſubſtantix cōmutandæ . Clericorum , & Monachorum ſanctiſſimis legibus mixti inſtituti fulgorem , quo cunctis admirantibus , mira varietate omnium prima noſtra preluceſcit Familia , obumbrare contendit . Priſcos noſtros Patres doctrinis multicipiter ornatiffimos vnius ſolius humana non admodum , ſed diuina nimium ſapientia exculti , morūq. ſanctiſſima ſpectatiſſimi , exceptione denigrare præſumit : dicente Apoſtolo . *Nunquid omnes doctores ? nunquid omnes linguis loquuntur ? nunquid omnes interpretantur ?* Euolauit igitur in mediū ruruſ Nigronus aliquot ab hinc annis mortuus , & ſcripto acri incautarū mentium alas iterū apparuit intromiſſus . Concitata contra perſentij calamorum caſtra . Nec hinc ſupor

1. Cor.
12.

supor ad mortuum Nigrone[m] sustollendum vnum statuere ca-
 lamum fas non erat; pennas iunxerunt alterius ad alterum. Col-
 ligarunt plures: coaptarunt in alas obsecrantes. Meo accinctus
 calamo in arenam descendo. Hoc sperans quod veritatis solus
 licet calamus pennarum stru[ct]as falanges dirimet. Veritatis
 sol dissoluet. Talem colligationem male puto conscrare ante
 lucem. Aspiciunt autem lucem nouissimè diebus istis h[ab]e[re] Ani-
 maduersiones, in quibus nostrorum diuturnum desiderium ex-
 plere cogor, vel inuitus, vix è graui, etq. vehementi ægritudi-
 ne confirmatus. Equidem nihil respondendum putabam: nam
 & si sapientibus, & insipientibus, debitores sumus (vt ait Apo- Rom. 1.
 stolus) de horum iudicio, & estimatione nihil curare debemus. nu. 15.
 Illi verò quia sapientes sunt, quæ multa in paruo opusculo na-
 niter obuoluuntur, quanti facienda sunt bene norunt: Verum-
 tamen creberrimis instantijs undiq. ad me conuolantibus
 excitatus, ab ijs potissimum, qui præ cæteris Sancto Zelo du-
 cuntur, nunc demum, quæ paraueram prodo: supplici-
 ter Lectorem etiam, atq. etiam rogans, ut animum
 in primis meum in uenerabilem Sancti Ignacij
 Societatem propensum aspiciat, &
 multipliciter pluries la-
 cessito benignus
 ignoscat.

5
DICTORVM A NIGRONO
pugnantium, & sibi contradicentium.

MEMORIALE.

ANIMADVERSI O I.

VT autem ab ipso dicendi exordio compertum sit omnibus, cuius auctoritatis, cuiusque fidei sit libellus, cui posthumum nomen dederunt, sed melius si prudentum iudicio, tamquam abortivum; absconditum, non subsisteret; vel qui concepti non viderunt lumen. Dissoluta, & quæ sibi inuicem aduersantur, quibus copiosus planè, & locuples est, in medium prodeant; & sint sapientibus viris monumenta, & posteris nostris sæpè, quibus subsidiis fulget deceret Nigronus: non enim ornamenta verborum, lenocinia, atque fugi, fidem altrahunt, sed vis præpotens veritatis. Unde est illud à Romanæ eloquentiæ parente egregiè commendatum: *Nec ornatus causam suam dici voluit, quàm simplex ratio veritatis ferebat: Maior namq (ut mihi S. Amb. fatur) De Ambrosio eloquentia mendacio, simplex veritatis fides.* S. ne hæsitabam Pat. tione utitur à Nigronus argumentatione à possibili ad actum, b lib. 1. c. 2 quam tamen omnino damnat, quia illa me uti credit.

a §. 31. M. pungit, c. ac si logices, neq. limites attrigerim; & nihilo-
nu. 108. minus logices ipse immemor præceptorum; a non causam pro
circa fi. causa adducit: Religiosus quippe habitus peti à quocumq. potest:
b §. 8. n. & Sanctitas Caietani sufficere facile potuit Ignatio, ut suum.
24. 25. illi aperiret secretum. A parte e argumentatur ad totum: & rur-
c ib. n. 25 sus ab eo quod esse potest ad id quod necessario futurum ponit.
d §. 7. n. Quoniam (inquit) caritas fidelium in aliqua ciuitate aut regione:
22. ob terra sterilitatem, ac penuriam rerum victui necessarium re-
e §. 20 frigesce potest. A disparato, s. neq. necessario antecedente, cu-
nu. 77. iusmodi sunt Natalitiæ Epiphaniarum, atq. Cinalium so-
f §. 9. n. lemmitates, deducere nititur, Ignatium, & Caietanum Venetijs
27 §. 73 collocutos nunquam. Quia vsq. ad Gallias, & Hispanias, g vbi de-
nu. 43. guerat Ignatius, fama sanctitatis Caietani non peruenerat; hæc
g Syn. n. Venetijs, vbi Caietani nomen erat celeberrimum, olfacere non
14. potuit

7
potuit Ignatius.

A Spiritu Sancto ad nostram Religionem quia dixerat Caietanus non vocatum Ignacium, *b* à Diabolico Spiritu, vel humano, fallaci inductione, progressam petitionem infert, quam etiam ab eodem Sancto Spiritu processisse sentiunt omnes.

Facta nō præsumi nisi probentur, asserit ex Iafone, *i* qui loco ab eo citato, hoc literis cōsignasse K non reperitur. *i Sy n. 3 K Iaso.*

Legem de damno infecto adulteratam adducit. *i Damnum per s. infectum est, inquit, quod nondum factū est sed futurum veremur: l Sy n. 5 Quia fieri potest.* "Quia fieri potest, apponit de suo Nigronus.

Ea verò sic adulterata, id quod expugnare nititur, valdè corroborat, ijs potissimum armis, quibus ad destruendum uti credit. *m* Vis argumentationis Nigroni ea est, ut deducat ad incōueniens, ex potentia, quæ anceps est, ad esse, & nō esse, inferri determinatum esse. *n* Damnum infectum determinatū à determinatā causa veremur, "quia fieri potest, quod additur, causam connotat ad esse, & non esse, ancipitē, non ad determinatū esse: ergo à causa ancipiti ad esse, & non esse, sequeretur necessario damnum infectum, quod habet determinatum esse, ergo nō me carpere potest, etiam si dixissem, iuit, quia potuit, ergo quod expugnare præsumat fortius firmat. *mobi su Syn n. 5 n Tu de dāno infecto l. eius nit non ntiquā. D D. 2 ff. de dāno infecto. o l. Spadontē s. qui iura de excusator.*

Contrarium omninō probat lex, o quæ non excusat, quem Nigronus hac lege suffultus à multis, quamvis non à singulis, excusari credit. *p s. 12. nu. 69. q Sy n. 6 xy. 18. nu. 70. s ibi. Pa ulo inf. t ibi Pa ulo post.*

Ut solitudinem nobis imponat p nostros à principio cōfessiones non auscultasse, Ribad. testimonio, firmat. Ut Caietanum festinis diebus Venetias non profectum probet, q confessiones auscultasse affirmat.

Rationē à persecutionibus ductam respuit, quia nisi Societas esse desisset persecutiones non destitissent: imo duorū ordinū facta coniunctione magis creuissent aucto numero domesticiorum: *f* At paucis interiectis: Paulus, inquit, volebat Societatem in ordinē suū transformare, & quod est grauius, sic efficere de duobus corporibus unum: ut societatem in alterum ordinē introduceret. *Gr.* t cuius consilio ea quæ decuit reuerētia, hac potissimū ratione, Pater Lainez humiliter restitit, quia societas nouā formā induens destrueretur, & desineret esse illa cohoris, *que*

quæ fuerat, &c. ergo rationem à persecutionibus deductam,

u §. 12. nolens admittit: quæ utique destitissent quandoquidem Socie-
nu. 39. tas desuisset.

xl in iei- Mendacem me arguit, *u* & infidelem in attestando, quia
nil. ff. de ipse negligens totum caput discurrere noluit: malus iudex *x* qui
legibus. non tota lege perspecta diiudicat.

y §. n. 3. Mihi oblectat *y* nullam afferri à me solidam probationem
z §. 9. n. nisi coniecturam, & opinionem meam, *z* qui iugiter conie-
27 §. 13. cturis insitit, & opinionibus suis.

n 42. 43. A me *a* probationes requirit, *b* cum ad ipsum, munus pro-
a §. n. 3. bandi translatum sit.

b l. 1. C. Fallaces adhibet *c* coniecturas *d* qui demonstratiue probare
de prob. tenetur.

c §. 334. Falso credit, *e* Carrasa mandante, Neapolim profectum Ca-
42. 43 §. ietanum, cui *f* à Capitulo generali illa profectio iniuncta fuit.

15. n. 48 Caietanum *g* Fundatorem negat, quem Pontifices *h* F. V. N.
§. 23. n. D A T O R E M appellant.

86. 87. S. Ignatium *i* nemini vult subesse, " qui omnibus subesse volu-
d l. neq. it. Nimis sollicitum, *l* hominum patrocinia perquirentem, *m*
natural qui solius Dei protectioni fidebat.

G. de Domos *n* habitationis inquirere, *o* qui è mendicata stipe
prob. vivere, & noctu in publico S. Marci Porticu iacere consue-
e §. 10. uerat.

nn. 33. Ut me urgeat, *p* causam S. Patris, & accusationes nimis inuo-
f acta. c. lutas facit, *q* quas aliàs, & leues, & nullius momenti facetur
gen. sic: Iudex nullas videns solidas accusationes (quia nemo accusabat
g §. 10. nominatim) sed rumores inanes, sine probatione sparsos; negligebat
n. 29. 30 ferre sententiam minimè a se necessariam existimatus.

31. Ut numerum augeat *r* rationum, quo minus possibilis peti-
b Bull. tio credatur Ignatii: similitudinibus vim tribuit argumenti. *Post-*
B Mar. ta similitudine aliqua cū Ie. Petro Carrasa, nec Ignatius petitorum
Rom. debatur, nec ille admissurus. *f* Non multo post, ut ietū declinet,
i §. 17. Caietanum, non autem Carrasam, adijisse Ignatium, quia simili-
nu. 61. tates inter eos: hæc habet. *Vnde habes similitudines ortas, antequam*
" Bull. cogitatio de amplectenda noua illa Religione, subiret animi Ignatii.
canon. Ignatio socios non semel, ex Ocl. prædicat obsequētes *i* Pri-

l §. 15. mō. Ignatium venerabantur omnes, & agnoscebant, ut Patrem
nn. 48. iterum

u iterum: *Annuerunt ergo sanctiss. Ignatij votis ad unum omnes in vi. S. polliciti, se illum ultro quocumq; pergeret secuturos. Eisdem tamen Ign. l. 1. si ad intradū nouā Religionē inuicassent, et ab omni prorsus obser- c. 10. uantia illico recessur. s. Hæc de suo ponit. x Quia nullum ius n. S. 15. ciuile, aut canonicū habebat in illos, baud sperare poterat se illos in suam sententiam tracturum. Nemo promittere potest pro facto ali- o Rib. v. eno, ut iura clamant non vno loco: liberi erant, & sua spontis. bi sup. p. S. 15. u. 49. q paulo post ibid. r S. 7. n. 22.*

Similiter; si nobiscū associare se voluisset proferatur Ignatiū, y illicō Reuelationē de cōdēda Religionē obijcit Nigronus: z At si Ierosolimā proficiscitur, ibi māsurus quoad uita suppet- ret, nihil prorsus accepta officit reuelatio: Neq; etiam a si diū perplexus, quid à se exigit Deus ignorare fateatur. b Mihi uitio adscribit; quasi quod ex una Romani itineris appa- ritione, quā Ignatius aperuit Socijs, alias aperuisse probē, e cū ego ex hac. quia bono utiq; suæ Religioni erat patefacta, cate- ras, quas proficuas etiā Societati inspiciebat reuelare cōsueuis- se solūmodo dignosci proposuerin: Neq; ex illa hoc ego ad- quate innuis: sed multas, d & quas ipsemet enumerat reuelatas supponens, unicā illā in signū sagacitatis Ignatij, qui reuelare quādo oportebat, reticere quando expediebat consueuerat, in mediū adduxit. Attamen, in quo frustrā me reprehenderat ue- rius, statimq; incidēs ipse, e licet sciuerit, dixitq; quod una hi- rundo non facit Ver: ex una tamen de Custode Archangelo non aperta, meam propositionem fregisse gloriatur.

Fundamenta spiritualis vitæ in totum euercit, f indignū exi- stimans è Magistro fieri discipulū: cum tamen ipse in hac sua Opella g exemplum adducat S. Malachiæ Episcopi, qui, teste S. Bernar. b in eiusdē vita à Deo edoctus, factusq; magister ab alio magistro spūali edoceri volebat: è magistro factus discipulus. z Rib. l. 1. c. 11. a Maff. l. 1. c. 16. Rib. l. 1. c. 3. b S. 35. u. 117. c S. 35. n. 116.

Traditio Congressus

S. I G N A T I I I, E T B. C A I E T A N I

euidenti probatione Astruitur.

In Syn. nu. 2. 3. 4. 5. & sequen. in Hist. disp. S. 7. nu. 21. 22. S. 8. nu. 24. 25. S. 10. nu. 29. 30. 35. S. 14. nu. 45. S. 16. nu. 59.

ANIMADVERSI O II.

I llud in primis maximopere obseruandum est, non fabellam, non nouum, nec à maioribus nostris ignoratum, quod de S. Ignatio retuli in uita B. Caietani; quod scilicet Sanctus vir in

B nostram

d §. 32. nostrā Religionē admitti postulauerit: quod adeo verū est, atq;
n. 111. ex antiquissima traditione apud nostrates firmum, ut quinquage-
e §. 35. genario maior in religioso habitu arctissimo iure iurando affir-
n. 117. mare possim, hanc veritatem cum religionis me laete fuisse.
f §. 7. *n.* Accedunt testimonia virorum ē nostra Familia, quæ tunc tē-
 22. poris accepi literis commendata, quò vitam B. Patris Florētiae
g §. 36. scribebam, modò verò in nostro S. Pauli archiuo Neapoli asser-
nu. 119. uantur, Thomæ Bargoni Ianuensis venerabilis senis eximie pau-
b *Serm.* pertatis, & abstinentia celebris, quem magni Principes magni
in tran- faciebant, viriq; probitatem venerabantur: isq; ex relatione
situ S. quamplurimum seniorum sibi facta cum Patauī moraretur: Ber-
Malacab nardi Superantij Veneti, qui ferme octogenarius nō vno in Re-
 ligione regimine obito, diē suū clausit. Benedicti Manētis itidē
 Veneti, & octogenarij, qui, & Capitalis generalibus non semel
 interfuit, & Religionis ministeria honorificè exercuit, & tandē
 diuturna annorum ægritudine probatus, & mira patientia co-
 ronatus decessit. Leonis Casalis Atminensis, qui Venetijs, atq;
 Patauī ad summam senectutem semper deguit, vel Præpositus,
 vel Vocalis ad generalia Capitula celebranda iugiter electus:
 & post Io. Antonium Pratum Mediolanensem totius Religionis
 pluribus annis Decanus. Io. Antonij modo memorati contem-
 poranei B. P. Caietani, cuius egregiè, & copiose meminit Episc.
Annot. Acerrarium: Marci Palascandoli, quem Baronius virum singula-
ad mart ri eruditione, & vitæ integritate spectatissimum appellat.
Ro. 29. Et ne vlllo vnquam tempore detur ambigendi locus, & veri-
Italij. tas magis, ac magis cunctis patefcat, extant præterea in eodem
 S. Pauli archiuo aliquot sacrorum Antistiticum præclara testimo-
 nia, Pontificio iureiurādo firmata, qui ē nostra religiosa Fami-
 lia, plurimis in ea sanctimonia, doctrina, atq; prudentia exactis
 annis, ad Episcopalem apicem sunt assumpti. Hæc autem, vt ti-
 bi sint in prospectu, fideliter hic appono, quibus addere visum
 est maxime insigne, atq; illustre Antonij de Rustica Patauini, vt
 potè ab ijs sibi traditum, qui cū B. Caietano egerunt, qui om-
 nes, vt omnibus veritas innotescat, zelo veritatis, & nostræ Re-
 ligionis amore conciti, vnanimiter testimonium reddunt tra-
 ditionis, quæ à primis Patribus ad hæc vsq; tempora incorrup-
 ta, perlata est à generatione in generationem.

Amplissimi Praefuli:

D. D. IO: ANTONII ANGRISANI
Archiepiscopi Surrentini

TESTIFICATIO

AD futuram rei memoriam, firmiter, & sine controversia, etiam medio iuramento, tam in iudicio, quam extra, quatenus opus sit; Nos D. I. A. Angrisanus Archiepiscopus Surrentinus testimonium perhibemus, plenamq; & indubitatam, facimus fidem; 57. elapsam iam Annum, quo in Domo S. Pauli Neapoli Anno 1575. Patrum Clericorum Regularium venerabilis Religionis habitum suscepimus, atq; in ipsa ad Annum vsq; 1615. diuina largiente gratia, viximus, quo d. sal. recordationis Paulo V. Surrentina Ecclesia praefecti fuimus. Dumq; in eadem Religione constitimus, regiminum, concionum, atq; cathedrarum studio diuersis eiusdem Religionis in locis commoari cōtigit, nempe, Romae, Mediolani, Venetijs, Genae, Bononiae, & visitationum gratia vbiq; nostratum sunt domicilia, regiones illustrauimus vniuersas, atq; eorūdem memorato anno cum Generali Praepositi munere fungeremur facultate à nobis facta Pater D. Io: Baptista Castaldus eiusdem Religionis Sacerdos, & Theologus, ingenti omnium satisfactione, potius principē Patrum, qui nobis mādantibus eam percurrere, & approbare iutauerunt, Nostri Fundatoris B. P. Caietani vitam typis dedit; Et quod in eadem vita de S. Ignatio Societatis fundatore narratur; voluisse scilicet, & postulasse ad nostram admitti Religionem dum Venetias peregrinus appulit, verusta apud nos est traditio, quae à primis Patribus B. P. Caietani contemporaneis ad nos vsq; peruenit, nec vnquam vltio tempore in dubium fuit, aut controuersum, sed ab omnibus creditum, & ab'q; vlla hæsitatione narratum. Quod cum sit verum testificatione nostra roborare voluimus, quam propria manu subscripsimus, nostroque sigillo signauimus. Neapoli 23. die Nouembris 1632.

D. I. A. Archiepiscopus Surrentinus.

Locus Sigilli.

Amplissimi Praefulis
D. D. BASILII CACACII
Archiepiscopi Ephesini.

TESTIFICATIO

Nos D. Basilius Cacacius Archiepiscopus Ephesus plenā, & indubitatam fidem facimus, tam in iudicio, quam extraneum iuramento, quatenus opus esset; 39. vel propemodum 40. pertransisse iam annos, in quorum initio Clericorum Regularium habitum suscepimus, & ex tunc a multis Patribus praedictae Religionis audiimus colloquium a diuo Ignatio Societatis Iesu Institutore cum B. Caietano praedictae Religionis Fundatore Venetijs habitum, atq; in eius vita descriptum, & etiam fidem facimus audiuisse, atq; eodem modo comperit habuisse, Diuum Ignatium praedictae Religionis habitum petiisse, & precipue P. D. Achanasium Capuanum nobis Religione seniore, sapius de hoc loquentem audiimus, atque P. D. Innocentium Valentinum, & P. D. Gregorium Cardonem, quorum uterq; ipsum P. D. Achanasium antiquitate praebat, qui ab antiquioribus audiuisse nobis dicebant, & postremo P. D. Innocentium Ralscaudolum, qui Religionis habitum Anno 1562. suscepit, 38. a Religione condita, quo tempore B. Ioannes Marinonius socius B. Caietani in domus, inceptio in hac fidelissima Civitate Neapolis Praepositi munereungebatur, qui D. Innocentius cum nos Constitutiones, quae anno 1604. typis expressae fuerunt ipso dictante scriberemus; interea de veterum nostrorum Patrum gestis differebat, praecipue de praedicto colloquio, quod Diuus Ignatius cum B. Caietano Venetijs habuit, de quo veluti de re audita a primis Patribus nostrorum Fundatorum socijs loquebatur, & quod ab ipso percipimus sepiissime cum alijs locuti sumus, neq; apud quemquam vaquam dubitatum, aut controuersum audiimus; Quare in huius veritatis fidem, praesentem manu propria subscripsimus, nostroq; solito sigillo munuimus. Neapoli, tertia die Augusti 1631.

D. B. Cacacius Archiepiscopus Ephesus.

Locus Sigilli.

Am-

Amplificat Præfatus

D. D. THOMAS ANCORA

tunc Episcopi Motolensis nunc Tra-
nensis Archiepiscopi.

TESTIFICATIO.

NOS D. Thomas Ancora Episcopus Motolensis, plenam, & indubitatam fidem facimus, tam in iudicio, quam extra, etiam cum iuramento, quatenus opus esset, qualiter 35. ab hinc annis Clericorum Regulatum Religioni nomen dedi, atq; in ea semper a pluribus predictæ Religionis Patribus accepi colloquium, quod habuit Venetijs S. Ignatius Societatis Iesu Institutor cum B. Caietano dictæ Religionis Clericorum Regularem Fundatore, in cuius vita fufus enarratur, de quo præcipue loquentem audivi D. Gregorium Cardonem (dam P. D. Eliseo Nardiano Præposito generali esset A secretis) virû sans ad nostram Religionem spectantium peritissimum, eum in ea multo iam tempore Venetijs vota emisere, præter officium quod exercebat: Hoc etiam recorder habuisse a P. D. Laurentio Valente (Cardinalis Valentis patruo), qui dum Romæ in æde S. Sylvestri studerem, Consultoris Officio fungebatur, donec, & in studium, & in nistratione perfectus. De hoc deniq; dubium, aut contronersionem fuisse non audiui, cum de eo semper omnes, sine vlla dubitatione loquuti sint: Et in veritatis hęc præsentem propria manu subscripsi, ac proprio sigillo signavi. Neapoli. Nonis Maij. 1632.

D. T. Ancora Episcopus Motolensis.

Branciscus Mar a Valle Secretarius.

Locus Sigilli.

Am-

Amplissimi Præfule
D. D. PAULI PALUMBI
 Episcopi Cassanensis.

TESTIFICATIO.

EGO D. Paulus Palumbus Clericus Regularis Cassanensis Episcopus Sacramenta confessor, qualiter ab Anno 1588, quo ad Sacram Religionis Clericorum Regularium habitum fui admittus, ad Annum usque 1613, quo ad Episcopalem dignitatem assumptus fui, semper pro certo affirmari audiui in quibuscunque Domibus sum moratus, communi omnium seniorum Patrum traditione, P. Ignatium Loiolam, nunc in sanctorum catalogum relatum, egisse cum P. D. Caietano Thienzo de suo in hac nostra prædicta Religione ingresso; sic dico, declaro, ac Sacramento confessor. Neapoli undecimo Kalendas Augusti. Domini Anno 1630.

D. P. Palumbus Cassanensis Episcopus affirmo ut supra.

Locus Sigilli.

Amplissimi Præfule
D. D. IANVARI FILOMARINI
 Episcopi Calusensis.

TESTIFICATIO.

NOS D. Ianuarius Filomarinus Calusensis Episcopus, plenam, ac indubitatam facimus fidem, tam in iudicio, quam extra, etiam cum iurando, quatenus opus esset, me ex quo in Clericorum Regularium Religionem ingressus sum, 25. quippe præsens est annus, semper, & ex traditione accepi, & à pluribus audiui tractatum, qui inter S. Ignatium Societatis Iesu Institutorem fuit Venetijs, & B. Caietanum præfate Religionis Clericorum Regularium Fundatorem, hoc est, S. Ignatium nostræ Religionis habitum à B. Caietano quesivisse, & de hoc sæpè sæpius sum ego locutus, & alios etiam audiui loquentes, & nunquam aliquid dubium esse cognovi. Et in veritatis fidem hanc mea

manu

79
manu subscripti solito impressam sigillo. Neapoli in nostra con-
sueti habitationis domo, 29. Mensis Aprilis 1632.

D. I. Filomaricus Caluensis Episcopus.

D. Lucas Marullo Secretarius.

Locus sigilli.

Amplissimi Praefulis
D. D. THOMAE CARACCIOLI
Cyrenensis Episcopi.

TESTIFICATIO.

NOs Thomas Caracciolus Episcopus Cyrenes, cum in re-
ligione Clericorum regularium facta in ea professione de-
gerim ab anno 1615. hic Neapoli, Romæ, Genue, Mediolani,
Venetijs, Bononiæ, Florentiæ, Panormi, ac alijs in locis, notum
mihi, & compertum est ex veterum nostrorū Patrum traditio-
ne cognitæ probitatis ad hanc usq. nostram tēpestatem trans-
lata, vera, & indubitata apud omnes retenta: Dium Ignatium
Loyolam Ereoretorem Societatis Iesu, deuotionis Spiritu eius-
dem religionis Clericorum Regularium ductum, adamasse, &
expetiisse à B. P. Caietano Thienæo in eandem religionem in-
gredi, prout memoriæ traditum est in eiusdem B. Caietani vita:
Qua de re pluries ipse alios alloquutus fui, & alij pleriq. mihi
enarrauerunt vtpote rem communiter omnibus perspicuam,
& absq. alia hæsitazione, & ambiguitate; & nūc fidem facio, &
testimonium veritatis perhibere, si opus fuerit in iudicio, vel
extra, etiam cum iuramento, non renuo. hancq. in fidem mea
manu subscripti, mei sigilli impressione suffultam. Neapoli die
28. mensis Iunii 1633.

D. T. Caracciolus Episcopus Cyrenes.

Locus sigilli.

Am-

Amplissimi Præfulis
D. D. CAIETANI COSSA
Archiepiscopi Hydruntini.

TESTIFICATIO.

NOs D. Caietanus Cossa, Dei, & Apostolicæ Sedis gratia, Hydruntinus Archiepiscopus, his nostra manu firmatis, atq. nostro sigillo munitis, plenè testificamur, tam in iudicio, quàm extra, quatenus opus sit, etiam cum iuramento, veritatē Traditionis, voluisse quippe Sanctum Ignatium Loyolam, antequam suam institueret Societatem, in nostra Clericorum regularium, humiliter (quod proprium Sanctorum est) coaptari. Quod admodum R. P. D. Io. Bap. Castaldus, nostræ Religionis Sacerdos, apprime eruditus, & rerumstrarum diligens, & veridicus indagator, satis luculenter in vita B. P. nostri Caietani literis consignavit. Quod à maioribus nostris traditum fuit, & apud omnes sine ulla dubitatione creditum. Sicut nobis innouit ab anno 1599. quò tempore religionis habitum suscepimus, & diuersis in locis, in quibus commorati sumus affatim, à nostris Patribus affirmari audiuius, qui à Senioribus, & isti à priscis, & contemporaneis B. P. Caietani, traditum acceperunt. In quorum fidem has præsentibus damus. Neapoli in nostræ habitationis palatio. Kalendis august. 1635.

D. Caietanus Cossa Archiepiscopus Hydruntinus.

D. Io. Antonius de Velasco Secretarius de mandato.

Locus Sigilli.

R. P. D. ANTONII DE VICODARZERE
de Rustica Patavini Cler. Reg. Sacerd. & S. T. D.

TESTIFICATIO.

Quod à senioribus nostris accepti, ijsq. præsertim, qui vicini priscorum Patrum temporibus B. P. Caietanum, & viderunt, & allocuti sunt, nunc posteritati literis consignatum, tradere libet. Notum sit igitur omnibus, atque perspicuum, ad quos

quos præfens hæc mea scriptura peruenerit, non semel à plurimis antiquioribus nostris Patribus enarratum mihi, qui in Religione, Deo fauente 40. Annorum expleui iam numerum; quod inter S. Ignatium Fundatorem Societatis Iesu, & B. Caietanum nostræ Religionis Fundatorem actum Venetiis in eiusdē Beati vita legitur. Ij potissimum fuere, P. D. Leo Casalìs Ariminensis, qui Præpos. Domus Sanctorum Apostolorum Simonis, & Iudæ Patavii me in Religionem admisit. P. D. Bernardus Superantius venetus, qui mei adhuc secularis excipiebat cōfessiones. P. D. Lucas de Mannis à Veltore Brixienfis Diocesis sacerdos perfectioris vitæ sanè specimen, & exemplar; ab hoc antequam Religiosum habitum accepissem S. Ignatii postulatio innotuit. Sed in primis à R. P. D. Io. Antonio Prato Mediolanensi, olim Venetijs B. Patris nouitio; hic, 1594 anno. meo genitore vita functo; à Placentia ubi Philosophiæ operā nauabā, Patre D. Alexandro Gargano Comite, Patavium venienti, & 1597. 98. & 99. in eadem Domo SS. Simonis, & Iudæ Patavij simul commorati: pluries enarrabat, eg. sse olim Venetijs S. Ignatium cū B. Caietano apud S. Nicolaum de Tolentino, eumq. rogasse, vt in suā reciperet Religionem: uerum hoc primum, ab eo accepit responsum, non hoc properè, sed præuia oratione agendum esse, quod per aliquot dies faciendum monuit, seq. etiam facturum pollicitus est, quibus elapsis (qui n. memoria fallit fuerunt octo) iterum instante S. Ignatio protinus respondit Caietanus, à Spiritu Sancto uocari ad nouam aliam Religionē condendā.

Hoc pluries ab eodem P. D. Io. Antonio enunciatum audiui; nam cum de Sanctimonialia Caietani ageretur, sæpius in ipsius cella de ijs, quæ primis tēporibus acciderūt sermocinabatur, & præcipuè de gestis Caietani Fundatoris, cuius, quia, & nouitius, & cum eo vita diu communis fuit, eorū, quæ gesserat præceteris conscius erat. Quare in gratiam veritatis, veri; fidem, præsentem attestatiōē manu mea scripsi, & subscripsi, tam in iudicio, & extra, cuilibet præsentandam, quatenus opus sit, atq. iureiurando confirmo, sic me Deus adiuuet, et sancta Dei Euāgelia; Romæ. quinto idus Martij 1632.

D. A. de Vigodarzere de Rustica Patavinus C. R. Theologus, & Concionator.

C

hinc

Hinc Nigroni commenticia euanescent. Hinc tota cui innititur argumentatio ruit. Quod sicut fieri potuit, ut iret, ita, ut non iret, quia iuit; Quod de Veneta excusatione non constat, nā constat. Quod sola coniectura ducitur, nā necessaria consequentia deducitur, Quæ omnia ipsa traditio probat; Nihil igitur profectionem destruit, quam traditio astringit, & firmum firmissimum superimpositum plurima virtute subsistit. Dicam proinde quod S. Augustinus, Videte acumen, sed vitreum, quasi lucet
De ver. Apo. ser. vanitate, sed frangitur veritate.

15. circa

medium

PROBANDI A LEAM SVBIRE NEGANTES
debent concludentibus rationibus non autem
leuibus coniecturis.

In Syn. num. 6. 78. in Hist. disp. § 9. nu. 27. §. 11. nu. 37.
§. 12. num. 39. §. 13 nu. 43.

ANIMADVERSIO III.

QUæ ad meam eneruandam narrationem adducit Nigronus, se non verū, sed veri fucū rimari declarant omnimodo. Qui enim veritatem in aliquo negotio inuestigare cōtendit, ijs enixè insistit, quæ ad veritatē indagandam conducunt potissimum. A iuris ciuili omnium peritissimis; qui legum, & consuetudinis ad respondendum, & ad cauendum probe instructi sunt didicimus, haud inanibus coniecturis, sed concludentibus rationibus aduersarium inhibendum: Certè cum antiqua Patrum traditione iam probauerim, duos istos Beatos Venerijs collocatos, quæ non leuīs probatio est, qua vel orthodoxyæ fidei dogmata intemerata firmantur, onus probandi ad negantem transfertur, quoniam exceptionem negans probare tenetur, a iisq. non coniecturis, sed concludenter in tota latitudine temporis probare debet. Ex eo namque quod illo anno Sanctus Ignatius erat Venerijs, & B. Caietanus Neapoli, non sequitur concludenter probatum, ergo nunquam vilo anno simul fuerunt hi Beati; non enim probatur hoc esse, quod ab hoc contingit abesse, b & multo minus per ea, quæ amplifican-
tur

a l. 1. Cde

Prob. l.

penul. §

decere. ff

ne quis

eum qui

in iure

est.

Sacchino assentire non possum, qui nullam, vel leuem ad sum-
 Syn. 1. 7. mum extitisse putat. Quis coniecturas nunc adhibet, & opinio-
 nes suas? Non metuebat Caietanus pericula tempestatum
 maris, qui timentes fluctus quondam mirabiliter confedavit, nec
 timuit pericula eximij caloris, qui Venetijs, Neapolim solo Po-
 tificis nutu astituo tempore perrexit.

Quid quæso interest Ochini concionibus præfisse diem? cor-
 Syn. n. 8. quando ex mente Nigroni Ochinus cepit, Caietanus Neapoli
 §. 9. n. 27 adesse poterat, Venetijs iam reuersus, quippe eugum diximus sub
 §. 8. n. 27 finem ann. 35. vel principio 36. potuisse Venetijs cum Ignario
 & §. 13. colloqui; verum quia tempus colloquutionis præcisè ignoscitur,
 nu. 41. si non fuit tunc Caietanus mente Decembri è Romanis comitijs
 rediens (quod Nigronus probat) Dominici Adventus, &
 Natiuitatis aptiori tempore (nam Hæreticus annum integrum,
 & amplius concionatus fuit) obseruare, & deprehendere cum
 affatim potuit; sed esto, quo ipsa solenni die Pentecostes exor-
 tus fuerit Ochinus (quod tamen minime concedendum, nec ere-
 dendum esse arbitror, sed statim post octauas Resurrectionis,
 nam quanto maioris fama erat ille, tanto audius audiebatur,
 & Diaboli minister nulla interposita mora, opus suum aggres-
 sus est; siquidem filij huius sæculi prudentiores filijs Iuris in ge-
 neratione sua sunt, & dormientibus discipulis Iudas non dor-
 miebat, sed festinabit tradere Iudæis Christum Dominum.) quis
 est qui nesciat, tribus, vel quatuor concionibus absolutis, hære-
 ticum & Caietano deprehendi potuisse? quare ad perferendam
 falsa Ochini dogmata, non tam longa mora egemus, quantam
 desiderasset Nigronus, ut Caietani retardet itinera; quamuis
 Pentecostes eo anno incidere in 4. diem Iunii, quæ abicitatur
 Ochinum dedisse principium, nam tribus concionibus absolutis
 facto illo triduo; undecima die Iunii Sanctissimi Trinitati Sa-
 cra, quarta potuit esse concio; die 18. quæ fuit Dominica in-
 fra octauam Sanctissimi Sacramenti fuit quinta. nisi fuerit sexta,
 nam quinta feria festo die Sanctissimi Sacramenti etiam decano
 mysterio prædicari solet post vespertas, quod maxime creden-
 dum est de Ochino, qui magni nominis concionator erat. His
 diebus non semel Neapoli profectus sum, atq; perrexi, iter pe-
 regi Visitator Gallie Cisalpinæ, Romæ sublimi die festo Nati-
 tatis

tatis S. Joannis Baptiste, post festum Apostolorum Petri, & Pau-
 li triginta die Iunii Roma discessi, 4. die Julij perueni Floren-
 tiam, & die 28. Mediolanum, 16. die Augusti portum Tarentum;
 ergo codendum est veritatem talia subterfugia requirenda.
 Adhuc rid. culum sane est, quod asseritur, Caietanum quum
 senem iter habere non poente, & quia addidus erat regimini
 Neapolitani Conobij, & præterea quia huius discessus scripto-
 res nostri non meminerunt quasi nos ipsi non fuimus in
 hac parte; vel seponqueritur Caracciolus sicut de sua Sera-
 phica Religione conqueritur, est Seraphicus Doctor S. Bona-
 uentura, & Caietanus senex, & Præpositus Neapoli nunquam
 abfuerit.

S. 11. nu.
37.

Vt luce meridiana cluuiora elucidant, quæ circa Caietani iti-
 nera obuoluuntur, narrabo fideliter quod accidit mihi Præposi-
 to Domus nostræ Ariminæ, in quo si quid eligerem, vel menti-
 rer, Patres nostri Venetiarum, Romæ, & Neapolis, imo totius
 nostræ Religionis sollicitudo conuenerunt. Scias igitur Anno
 1626. me Præpositum Ariminæ Domum illam præsentem guber-
 nasse, & nihilominus ætatis calidibus Venetijs affui, mensis Fe-
 b. 1627. Romam peti, mense Martij Neapolim pro-
 fecus sum, biq; hebdomada Sancta perfici; post sollempnitates
 Paschales, Romæ Generali Capitulo interfui; eo absorto Nea-
 politim iterum profectus sum, & post aliquot dies denud Veni
 Romam; sic poscentibus gravissimæ Religionis negotijs, ex-
 cursis aliquot annis, si quis ex nostris Monumentis edoctus me
 Præpositum Ariminæ, ignarus tot profusionum (non enim om-
 nia notantur) velle improbare, quod ex auditu assereretur me
 fuisse Venetijs, Romæ, Neapoli, non me manu tangere, & ob id
 cernis fallacem imò mendacem tantæ argumentationem ad Ne-
 veram ex dictis cernitur argumentatib; mense Aprilis conuen-
 tus eram cum cæteris patribus ad generale capitulum, ergo con-
 est verum quod mense Februarij Romam petierim: ad quid an-
 oportere tam p. Ariminæ, ergo Hebdomada
 Sancta non potui esse Neapoli manes proles. hinc huius cento-
 idi coniectura, & tunc, quæ quædet, vel deui ventis distrahunt
 itur, & persunt Religio, siquidem tales inprobantibus constitut
 nos ibi dogere, & consilio componere, ubi iam Religio s. oport

S. 13. nu.
42.

unitas, sed necessitas eos cogit, maxime si Religio non trans-
chict; & ad maius absolutum imperium, sed aristocraticè per a-
primos gubernetur, cuiusmodi est nostra cuius Prepositus ge-
neralis Ducis reipublice munere fungitur, & quando parua, Ge-
neralibus non eguit, tanto magis apud optimates, & primo tem-
pore apud Fuedatores præcipue totius erat pondus regiminis.

TEMPORVM MOMENTA NON SVBTILITER
expendenda, non enim officit quando vices

euenerit ignotari.

In Syn. num. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. In Hist. diff. 13.

num. 43. §. 15. num. 48.

ANIMADVERSI O IV.

Nihil, prorsus officit historia: veritati, cuiusq; fidei, si rei gestæ
ignoretur tempus, ideo cum ex traditione satis cõstet, cum
Caietano Venetijs egisse Ignatium, vt nostro Ordini ascriberetur,
id inficiari non poterit, si quo tempore, quo mense, quo die e-
uenerit, adhuc fatear ignorari: quinimo si illa voce (forfan) hoc
ipsum exprimere libuit (planè non glorians dico) laudabilis erit,
qui certa pro certis, & dubia pro dubijs (vt veracem historicum,
debet) enarrare debeat; hinc tamen non sequitur, non verum
Ignatij cum Caietano congressum, quia dubia est circumstantia
temporis: An ignoras, quod ab omnibus est receptum, re. 15. &

a L. Car. si non deponat præcisè de tempore, bene probat s. Darr. a Alber.
bonian. S. b Angelus, c Alex. d Gramat. e Archid. f Moncada, g Caccialup.
dies aut. h hinc inanem laborem omni iure existimo in temporibus sup-
n. 8 ff. de putandis multum opera, studijq; ponere. Accedit ad hæc, quod
carb. ed. qui temporum supputationibus nimium hæret, innumeras in-
b D. l. n. 5. curret difficultates, antequam Petrum Apostolorum Principem,
c Cõs. 28. peragratæ Ponti, Galatiæ, Cappadociæ, Asiæ, & Bithiniæ regio-
num. 4. nibus, 25. annis in sua Romana sede collocet, & Iacobum
d Cõs. 65. Hispanias adiisse stabiliat; Quæ non immeritò Baronius dis-
n. 7. l. 2. certissimus Author in suis abualibus, quem sequutus est ingeni-
Dec. 60. osissimus Panigarola in Compendio, & argumenta ab authorita-
e 7. et 14. te no-

te negativa improbat, & Pauli cum Petro cōgressum nulla temporum habita supputatione concedit.

Insuper, cum certum sit quod Sancti Amb. a Aug. b Max. c & alij Patres, imò ipsa quoq. Sancta Mater Ecclesia d ratū habent de congressu Sanctorum Sixti, & Laurentij, quando illum ad passionem properantem sic affatus est iste: *noli me derelinquere Pater Sancte, &c.* & ille, *non ego te desero fuit, &c.* cū in aliquibus codicibus inueniatur Laurentius passus sub Decio, alibi verò legatur Sixtum sub Valeriano martyrium subisse: neganda erit propterea tota prædicta historia? an potius sicut Ecclesia Sancta fecit discordes ad concordiam reuocare?

Idem dici posset de S. Catharina virgine, & martyre Alexā drina, quam alij sub Maxentio, alij sub Maximiano martyre b prædicant. & alia huiusmodi.

Quia Marcus dixit hora tertia Christum Dominū fuisse Crucifixum, Ioannes verò hora sexta, ergo Christus nō fuit Crucifixus? ergo cum hæreticis calumniantibus simul, & blasphemantibus. dissonantes dices Euangelistas? cur non satius cum Hieron. a Aug. b Euth. c & alijs conciliare curabis?

Probè Hieron. d inuestigans quis sit ille Zacharias filius Batthiaz: qui occisus fuerat inter Templum, & Altare, quia patris in eo nomen non consentiebat ad interpretationem consurgens concludit sic. *Cum ergo, & Zachariam teneamus, & occisionis consentiat locus, querimus quare Barachia dicatur filius, & non Iotada, Barachias lingua nostra Benedictus Domini dicitur, & Sacerdotis Iotada iustitia hebræe nomine demonstratur: Vir Sāctus, & prudens facti veritatem non respuit, quia Patris nomē non concordabat, sed ab interpretatione haurire nritur, quod tegebatur a nomine.*

Hæc quidem sufficerent ad redarguendum Nigrorum, & obstruendum os illius, qui tempora molitur, & moras, verum singula, quæ vberius, & fufius coagmentauit; suo quoq. iaculo breuiter perimam infra, ne iterato sermone bis iudicetur, ac puniatur id ipsum.

b lo. n. 4
g in a. l.
ad Crati
in tra. de
tes n. 24
b in la d
monend.
66. ff. de
iuriu.
al. r. of
sic. c. 41.
b tra. h.
25. in lo.
chom. 15
de s. Lau
d in off.
S. Lau.
et s. Six.
Mar. 14
Ioan. 19
a nP. 77
b i. 117
in lo. l. 3
de conf.
Euag. c.
13. in q.
nou. &
uerit. tes.
q 65. in
ps 63.
c Ma. 15
d l. 4. cō.
in c. 23.
Matth.
Anima.
18 n. 8
vsq. ad
17. incl.

CAPTIVOSVM DEMONSTRATUR COMMENTVM.

à potentia deduci argumentum.
ad actum.

In Syn.num.2.3.4.5 in Hist.diss. §.8.num.24.25.

ANIMADVERSI O V.

NOn mea hæc est argumentatio: Beatus Caietanus excurrere potuit Venetias, ergo excurrit. Et sciat, quod diminuta sententia fides non astringunt, imò destruunt. etiam ipsi in dialéctica disciplina tyronibus vitio ascribitur, argumenta ex integro minime reddere: quare ergo, prætermisso antecedente, consequens tantummodo percussit? Quare, quod ego posui consequens, antecedens usurpat? Series argumentationis mea hæc est: quæ Nigronum non effugit, qui eam inferius enarrabit.

§.12. inu Caietanus, tēporis cōpendio: plena incommodis itinera aggredi solet.
37. §.13 bat. vel animabus, vel sui Ordinis bono profuturus: ut ibi probatum
num.41 est: potuit igitur, vel sub finem Anni 1535. vel sub initium 36. Venetias petere, &c.

Addam non bene intellectam vim argumentationis meæ in hac propositione. Tradideram S. Ignatium, cum Venetijs moraretur Anno 36. à Sancto nostro Patre nostræ Religionis habitu petiisse. Hanc collocationem, & petitionem impossibilem arbitratus Nigronus: eius impossibilitatē asserere conatus est in sua prima scriptione: pro qua etiam multa argumenta ex temporum supputatione contulit. Impossibile enim putabat excurrisse Caietanum Venetias, qui Neapoli iugiter eo tēpore occupatus censebatur. Mihi ergo possibilitatē tantummodo huius excursionis tueri, & concludere opus erat: & hæc solus propositus erat scopus, ut possibilitatē collocutionis ostenderē; quod satis aperte professus sum. Do verba *Principio igitur probandum*

§.8. mea erat, potuisse cū Caietano Ignatiū colloqui: quin hoc ipsū Nigronum non latuit: ait enim: *D. Io. Baptista Castaldus in epistola scripta contra P. Iulium Nigronum, ut asseruat hos duos Beatos viros potuisse inter se colloqui.* Quid ergo infirmus argumentandi modus de potentia ad actum toties obijcitur? an ut insipientis vulgi animus

animus facile decipiat? Igitur temporum rationes obliqua-
 meriti, cum linea Nigronum ubi comperi, & solutis ipsius argu-
 mentis: possibilitatem excursionis facillimè demonstravi. Non
 ergo de potentia ad actum; sed ex non repugnantia, & ex frivola
 ratione, quæ ad impossibilitatem perfectionis probandam
 adducta fuerat, iam soluta, & confutata; ad possibilitatem argu-
 mentum ducitur: & quidem satis hic modus argumentandi apud
 illos, qui scholastica à limine salutaturus usitatus est. sic ex
 non repugnantia, & solutione oppositarum rationum, Verbi In-
 carnationem possibilem affirmamus; & multa alia huiusmodi.
 Nec mirum, quia contra rei possibilitatem arguenti, non nisi rei
 possibilitatem asstruere, ac everi tenemur. Igitur, si ipse dixerat
 non potuisse Caietanum sub fine anni 1535. vel sub initium 36.
 Venetias petere propter rationem à se adductam; tali ratione
 iam soluta, benè concluditur: potuit igitur Beatus Caieta-
 nus, &c.

TREDECIM IN QUÆ OFFENDIT

Nigronus Castaldum impugnans, quem credidit è po-
 tentia argumentum traxisse ad actum.

*In Syn. num. 3. 4. 5. In Hist. disp. §. 5. num. 17. §. 8. num. 24. 25.
 §. 16. num. 58. §. 17. num. 61.*

ANIMADVERSI O VI.

Primum quidem, & mirum admodum est, Nigronum possibi-
 litatem etiam nolentem, dum eam si miter negat, asstruere,
 quod probo sic. Dicit posse facilius, ac verisimilius excursionē Vene-
 tam negari, quam affirmari. Semp̄ res, in qua sit comparatio in
 utroq; extremo præsupponitur, licet in vno cum excessu in al-
 tero cum defectu; sic, verbi gratia, rectè quis assereret quod in-
 tellectus Petri sit perfectior, vel clarior, vel profundior intelle-
 ctu Pauli, ex eo quod virtutem intellectuam uterq; includit; Ac
 quis vnquam diceret quod perfectior sit Pauli intellectus, quam
 equi, leonis, &c. cum huiusmodi animalia virtutem intellec-
 tuam neq; in gradu remisso, admittant, & multo minus diceret

*Synop.
 num. 3.*

D

ali-

alius, quod clarior sit Pauli intellectus, quam Hyrcocerui, ex eo quia Hyrcoceruus ne dum virtutem intellectuam excludit, sed etiam impossibilitatem, & implicantiam in rerum natura in suo conceptu dicit. Si ergo impossibile asserit excursionis Venetæ affirmationem, quomodo faciliorem, & verisimiliorem talis excursionis negationem affirmat? Verq; affirmatio aliquantulum saltem admittit facilitatem, si aliquantulum facilis, ergo non omnino difficilis, & sic multo minus impossibilis.

II. In bona logica ex præmissa modali de impossibili inferitur conclusio pariter modalis de impossibili; quomodo nunc posse, ait, facilius, ac verisimilius excursionem Venetam negari, quam affirmari? Si fuit impossibilis talis congressus, id non potest concludi nisi per præmissas modales de impossibili.

Glos. f. C. III. Impossibilitas prout ad actiones humanas refertur, à Doctoribus communiter triplex assignatur; Iuris, facti, & Naturæ; Nullo iure fuit (ut patet) congressus ille prohibitus; De Facto fuit (quod traditio probat); Neq; rei naturæ (ut clarum est) repugnabat, ergo possibilis; ergo nulla ratione impossibile, voluntarie impossibile dicitur.

in 6. IV. In quo me reprehendit, culpabilis est; etenim me accusat, quod nullam ego asseram solidam probationem, nisi coniecturas, & opinionationem meam; Ipse vero quid mihi toties obicit, nisi coniecturas, & opinionationes suas? si hoc, vitio mihi ascribit, quare sibi usurpat, & frequentat? si mihi obesse credit, sibi cur salutare? at illi vitandum qui negatiuum demonstratiue secus opinionationibus, & coniecturis probare debet, quod non teneor facere ego.

Animad. V. Idcirco dum mihi obicit non probationes, sed coniecturas, & opinionationes me attulisse, suo se iudicio condemnat; coniectura namq; & opinionationes, secundum Iuristas, aliquæ probationis species sunt.

Non produxi quidem, nec testimonia, nec traditiones, nec scripturas in prima, vel in secunda mea scriptione, quia in prima non disceptationem proponere, sed breuem, ac candidam historiam texere meditatus sum; In 2. vero his opus non erat, quia infirmas contra veritatem rationes breui negotio solatus imbecil-

becillitati argumentorum nudam responsionem adhibendam esse existimaui. Probatur tamen facta colloquutio traditione, ex qua consequenter sequitur excurtio: nam nec aliquorum Sacramentorum institutio; nec Matris Virginis in cælum Assumptio alias probatur, quam traditionibus, & tamē firmiter præsumuntur.

VI. Iasonem, quem citat in citato loco flere comperi, & tacens de illo conqueritur, quod eius induxit in testem; quod ipse dixit nunquam. Inò Legalis illa Regula in iure inuenitur nusquam, hanc verò ex utroque iure Regulam emanare exploratum est omnibus. Facta donec probentur præsumuntur: nā siuē loquamur de præsumptione iuris tantum, quæ admittit probationem in contrarium, siuē de præsumptione iuris, & de iure, quæ nullam in contrarium admittit probationem, semper factum præsumitur: Est namque factum, materia, circa quam versatur præsumptio: Itaq. vel probationes deficiunt, & ius, præsumptione iuris, factum præsumit donec probationes adue- niant; vel omnem omnino excludit probationem, & tunc præsumptio iuris, & de iure vult factum esse. Non ergo verum est quod asseritur: facta non præsumi nisi probentur; imo facta præsumuntur, vel donec probentur, vel aliqua probatio à iure non admittatur. Confirmatur, quomodo adiudicauit Salomon dicens; date huic infantem viuum, hæc est mater eius, vnde notum? factum illud erat occultum, & probari minimè poterat: at- torcebantur ad inuicem duæ illæ mulieres: vna dicebat filius meus viuit, & filius tuus mortuus est: altera respondebat, non, sed filius tuus mortuus est, meus autem viuit: intercessit præsumptio, & rei veritatem aperuit, probauitq. quod probationes indicare non valebant.

VII. A quo didicisti ignotis, & innominatis testibus fidem esse præbandam? quia asserit è nostra familia à fide dignis accepisse nihil de hac re auditum, an ignorat ad attestandam veritatem non dicta solum, sed etiam nomina testium aperienda esse? quando

VIII. Sed est, & aliud peccatum in hoc asserto à Nigro no- dum per hos testes negatim probare intendit homo omni- ni doctrina, & virtute ornatissimus, quod nec ipsos dialectica

*In Syn.
num. 3.*

*Glo. in c.
15. q. de
sponsali.
vlt. con-
tra præ-
sumptio-
nem.*

*3. reg. 3.
Text. c. 2
de præ-
sumpt.
Glos sup
eod. C.
verbo
hæc est
mater e-*

*ius.
text. in
cap. qua
lit. &
quando
2. huius
nominis
de accu-
sat.*

tantummodo cinctos latet, quorum illa est vox, illa doctrina; argumentum ab authoritate negatiua nihil valet: quod etiam omnia iura clamant: vnde est illud vulgatæ regulæ iuris: Magis vnico testi affirmanti credendum, quam mille negantibus: vbi glosa notanter dicit, quod affirmatiua præualeat negatiua, estq. talis probatio adeo in iure canonico odiosa, vt tanquam pestis fugienda manderetur. Demus verba Honorij Papæ tertij. *Volentes igitur, vt hæc pestis contraria omni iuri penitus extirpetur è cle-*ro: mandamus quatenus in huiusmodi probatione negatiua neminem audiat: Et nihilominus Nigronus præumptionem à iure concessam explodit, negatiua autem probationem pestiferam admittit.

Syn n. 4 IX. Ratio argumentandi à possibili ad esse (qua ego minime vsus sum, credidit tamen me vsurum esse) *Infirmissima est* (inquit) *omnium testimonio, qui logicam a limine salutarunt. sola enim infirmatione disparat.* Sed quare hoc modo argumentandi, satis quidem infirmo: probatur in hoc libello excurrisse Ignacium in Belgium his verbis. *Nec pugnancia scribit Ribadinera, qui ait primo, & altero anno profectum in Belgium, tertio in Angliam, quia potuit per Belgium, & Antuerpiam excurrere in Angliam.* Vbi hæc est vis argumentandi, potuit per Belgium transire, ergo transiuit: nam si factus transitus non putaretur, omnino Ribadinera pugnancia diceret; meminere ergo facta non præsumi nisi probentur ex iureconsulto, meminere hanc ratione argumentandi de possibili ad actum, infirmam esse, illorum testimonio, qui logicam etiam summis labijs attigerunt; meminere Aristotelis dogma, quem citat: meminere tandem, quod si fingat factum esse, quod fieri potuit, iam Orbis iste, & prius, & ornatior à Deo genitus est, quam re vera fit, quia sic fieri potuit: & alia huiusmodi: & sciat parasse foueam, & incidisse in eam.

lib. de gen.

X. Aristotelis, & Sueffani dicta, quæ in me iacer, non me feriunt: non enim, vt dixi, à potentia ad actum, sed ex non repugnancia argumentum duxi. Item non dicitur causa libera, quæ & si ante actum libera sit, posito tamen actu, non amplius libera dici potest; sed pro illo tunc necessaria; quare frustra doctet causam non necessariam etiam positis omnibus incitamentis

ad

ad ambulandum aliquando non ambulaturam, quia etiam libera est.

XI. Particulam, Fortasse, quam in me contorquet Nigro-
nus, non supra professionem, sed supra causam professionis ca-
dere, nemo est, qui non videat, & hanc si me non certò scire
dixissem, quid inde? Et nihilominus non timide, aut dubie lo-
cutum me esse si dicam, non mentiar; adverbium namque il-
lud, fortasse, fortassis, forsitan, fortè, &c. sapissimè à viris do-
ctissimis apponitur, ut expressium veritatis: sicut apud Ioan-
nem loquutus est Dominus: si enim crederetis Moyse, crederet-
is forsitan & mihi, de me enim ille scripsit. Vbi Toletus vester,
Illud, forsitan, græcis est frequens particula expletiva, & vim
potius affirmandi habet: propterea multi antiqui Doctores si-
ne tali particula hanc legunt sententiã, Irenæus, a Cyprianus, b
Augustinus. c Et iterum, si me sciretis, forsitan & patrem
meum sciretis. Ibi Toletus, aduerte illud forsitan, non esse du-
bitantis, sed dictio est affirmantis. Quod notissimum est etiam
apud Iuriconsultos & indubitatum apud Canonistas, inter quos
Glosa pluries, sed in penultimo citato loco noranter dixit: hic
non notat dubitationem, sed est expressium veritatis: Non be-
ne ergo intulit me timidè, ac dubiè per verbum, fortasse, locu-
tum esse, & sciat quod non cum pueris, quos primis imbuat ele-
mentis agat.

Io. 3.

ad 4. c. 3

b lib. c.

cōtra Iu

deos. c. 18

chom. 25

de ver.

Domini.

Io. 8.

l. item si

S. i ff de

reivend.

l. si duo.

ff. de arb

l. si filius

famil. ff.

de proc.

in C. 2.

de test.

uer forf.

in C. quã

obremas

pen. di. 1

C. mag.

deuot. et

vot. re-

d. pto.

XII. d Ad captiosam, inquit, argumentandi rationem censerì, &
ad captionem consequentis reuocari, ubi minus commune insertur
ex magis communi, quod esset, si ex potentia, quæ anceps est ad esse,
& non esse inferretur determinatum esse, tunc enim nihil certum
haberetur in historijs, nihil itè iusti despicerent in iudicijs Iudices,
Euerteretur demum propositio de fide, Deum posse facere alia mul-
ta, quæ non fecit quoniam non omnia, quæ sunt possibilia fecit.
Ad hæc omnia, & si quæ his similia dicenda essent alia, ad
captiosam, atque iniustam accusationem referri prorsus at-
que reduci debere dico ego, qui nunquam ex poten-
tia, quæ anceps est ad esse, & non esse intuli determinatum
esse.

XIII. Adducit titulum de damno infecto, & eo referente.
Damnum infectum est, quod nondum factum est sed futurum & ere-
mur;

ver. forf. mur; quia fieri potest: & hoc ad probandum ex materia, quæ C. tua anceps est ad esse, & non esse, haud inferri posse determinatè esse, secus, dicit ipse, tollendus esset à corpore iuris ciuiliis titulus fraterm. integer de damno infecto.

verb. for san. Veruntamen argumentū ipsius contrarium prorsus probat eius ad quod inducitur; sic, damnum infectum ex dicto titulo, nihil aliud est, nisi damnum quod futurum veremur, quod licet C. admo adhuc non aduenerit: tamen fundamentaliter, & in radice est nere 33. quid determinatum: Habemus casum in eodem titulo, vbi iurisconsultus tractat de adibus ruinosis, &c. quæ quidem damnum infectum continet, quod & si vt futurum vereamur: nihilominus tale damnum radicaliter determinate continent, & 5.

Tit. de damno infecto l. euenit nonnumquam. non aliud, scilicet casum in perniciem vicini; hoc, inquit Nigronus si ri posse illis verbis quia fieri potest, ergo ex potentia anticipati ad esse, & non esse quæ continent illa verba. Quia fieri potest, deducitur determinatum esse, casum scilicet ædium, et ruinam, quam determinatè continent, et non aliud. Amplius, vel hæc potentia, quam ex præallegato titulo adducit Nigronus est determinata ad tale damnum, vel non; si est determinata ad tale damnum, nihil pro se probat, vt dictum est, quia non est anceps ad esse, et non esse, sed ad tale esse; vel non est determinata, sed anceps ad tale damnum, et hoc est falsum: nam ex tali potentia, tale damnum, et non aliud subsequitur, ex ruinosis domibus, ruinam: et non inundationem; ex inflante, et turgescente flumine, inundationem, et non ruinam timeamus, quorum quælibet causa suum determinatum damnum continet, quod etsi non dum aduenerit radicaliter tamen, et determinate est in sua causa. Adhuc ex DD. sententia in illo titulo, non ideo damnum dicitur infectum, quia euenire potest, aut quod à simplici potentia pendeat: sed quia ex aliqua ruina immineat, vel actuali malo, in quo actualiter radicatur tale damnum non dum factum, terrorem inferens, et ideo rationabiliter futurum veremur.

l. 2 ff de damna infecto.

Tandem adulteratum inducit textum, quæ si legeris haud in eo inuenies. quæ addit Nigronus postrema verba, *Quia fieri potest*, dignus sanè, qui beneuole moneatur verbis apud iuris peritos vulgatis iuribus, Quod textus non dicit: neq. nos dicere debemus.

S E *

SEXDECIM RATIONES;

quas olim feminibus inclusas, nunc in spicas creuisse gloria-
tur Nigronus, aruisse patescit.

In Hist. diss. §. 7. nu. 22.

ANIMADVERSIO, VII.

DE spinis non vinas; de tribulis non ficus, sed tribulos col-
ligi compertum est omnibus: dicente Domino, *nunquid* Matth. 7.
colligunt de spinis vinas? aut de tribulis ficus? & Apostolus Pau- Gal. 6.
lus; *quæ seminauerit* (inquit) *homo hæc et metet.* Quæ radicem
non habent diu durare non possunt; ad tolus adueptum virentia
folia languent, mox arisunt, & decidunt. Hinc Cicero *sicula* Off. 41.
omnia celeriter tamquam flosculi decidunt. Quæ nobiscum, sex-
decim, quas rationes appellat Nigronus, nugaces esse renouciat,
dum non omnes demonstrationes esse fateatur, qui tamen demō- Animad.
stratiue negatiuam probare debet; Et quas vberiore exactione 3.
in spigas explicare promittit, euanescere in ipsa explicatione,
diagnoscitur, quod euidentiùs illæ ipse manifestant expensæ.

Dicit 1. quod tēpus non reperitur, quo Venetias potuerit veri-
similiter excurrere Caietanus, & colloqui cum Ignatio; & nū-
lominus decem mensium suppetit tempus, quo Neapoli nullo
negotio occupatus, nec alibi distractus Venetias potuerit, non-
dico verisimiliter excurrere, & colloqui cum Ignatio Caietanus;
sed necessario fateri traditione cogimur. 2. non pertinebat ad Animad.
Caietanum cura in Ordinem recipiendi; sed hanc, pro causa 2.
non causam assignat, quod vitiosum est; ad rem quippe non fa-
cit, si ius religiosam regendi Familiam, & in eam alios adoptan-
di in Caietano locatum tunc fuisse. 3. Institutum nostrum erat
multis capitibus diuersum & cogitatis, ac destinatis Ignatii,
siniq; ipsius contrarium. Et hæc (parcite mihi) captiosa est ar-
gumentatio; quanta enim exequimur, quæ opposita sunt ijs,
quæ aliquando summo opere concupimus? Concedo duas istas
Religiones inter se diuersificari; nihilominus multa sunt, quæ pi-
ssimum animum Ignatii allicere poterant suo, proposito con-
suetudine. Primo contemplatiua, & aduosa vitæ conuer-
quæ

- quæ adeo cordi erat seruo Dei, ut propterea referat Ribadinera decreuisse Ignatium ab Ierusalem non discedere, sed cum & os diæ vitæ suæ in sacrorum locorum veneratione, ac meditatione, & proximorum adiutorio impendere. 2. in proximis spiritualiter adiuuandis nostratum solertia, ac sollicitudo. 3. summa nostra paupertas conformis Spiritui Ignatii, de quo inter alia, Autore Ribadinera, legitur septem, vel octo aureos pro itinere dono acceptos, tanquam præscriptæ sibi paupertati contrarios, conscientia stimulo arctatum, paupertatis cultorem, pauperibus distribuisse. 4. nostra in Deum fiducia sic affixa medullis Ignatii, ut de eo apud Ribadinetam narratum inueniatur; Paternæ Dei providentiæ hæcebat, nullam omnino in creaturis spem, aut fiduciam habens. 5. ingens desiderium lubesse potius, quam præesse, obediendi magis, quam imperandi, & alterius semper voluntatem faciendi; Quapropter, ut Ribadinera testatum reliquit, munus Præpositi Generalis Societatis Author ipse, & caput, nequam lubire voluit electus à Socijs, sed constanter pluries recusauit, eo honore se indignum existimans; quod sibi iuxta votum, accidisset, si nostram Religionem ingressus fuisset. 6. sacre illæ grex recentium victimarum paulo ante in in Borbonica Vitis direptione immaniter immolatarum. Quare ab Ignatio exosculatas credo manus, ferreis manicis obstrictas, prouolutum cōsidere Sanctum virum ad pedes Caietani, compedibus obligatos, & qui præ cæteris infanda tunc tormenta fortiter passus fuerat; talia, namque de Sancto illo, tunc peregrino, nunc beato in patria, cogitare liber, qui si sacra loca veneraturus pergebat, quanto magis viua Spiritus Sancti templa, & martyres Sanctæ paupertatis Confessores (ut Augustini verbis utar) coluisse credendum est?
- de Trin. 7. Ioannis Petri Carraße authoritas, & maiestas, cuius prudenti Consilio Venetorum Respublica regebatur, & ad quem tanquam ad orbis terræ Oraculum præclarissimi, atq; Nobilissimi Senatores confugebant; deuinciebant namque illos, & singularis viri doctrina, & Catholica Fidei zelus, & lingua, non solum latinæ, sed & græcæ intelligentia. 8. Caietani Thienæi Sanctitas, cuius in Deum amor, ut habetur in Diario Oratorij Vicentini adhuc secularis, Venetos vniuersos accenderat, ac mirifice inflammabat, ut dimistam Berardinum Scottum apertè eruditum, qui postea

postea Cardinalis, quæ in Concilio Tridentino à Patribus tracta-
 bantur ipse Romæ disponebat; Petrum Fuscarenum Doctorem mil. de
 Parisiensem; Thomam Golduellum Episcopum Aisphensem, Card.
 quæ vitæ sanctitate, fidei confessione, atq; doctrina conspicuum
 testatur Eminentiſſimus Baronius, & qui Prepositus Domus no-
 stræ Sancti Pauli, Concilio Tridentino interfuit, quæ in parva In annot.
 nascente familia parva non sunt. Sed si quæ alia Sanctus Ignati- ad Mar.
 us cogitatu decreuerat, prudens postponenda existimauit facta- die 3. No-
 proponenda infestis. uembris.

4. Posita similitate cum Carrafa, nec Ignatius petiturus vi-
 debatur, nec ille admissurus. Satis quidem infirmum est inter Io-
 annem, Petrum, & Ignatium similitates effingere, antequam
 conuenerint; similitates (& si fuerint) quæ vnquam credere
 potest, cum primum Ignatius Italiam appulit inter eos interci-
 disse? Incredibile prorsus facit, & Sanctitas Ignatij, & probitas
 Ioannis Petri, qui relicto Episcopatu nouum Clericorum Regu-
 larium iniecit Institutum, & postremo prudentia vtriusque; sed
 impetitus nunc hæc ratio adducitur cum inferius legatur. Vnde S. I. nou.
 de habes similitates ortas antequam cogitatio de amplectenda noua illa 35.
 Religione subiret animam Ignatij. 5. Ignatius si Religionem ali-
 quam inire instituisse minus obseruantem elegerat. Procudubio
 nihil firmum, nihil certum hæc continent dicta; non enim ex eo
 quod aliquando S. Ignatius laxiorem decreuerit ingredi Reli-
 gionem, inde sequitur, nostram; quia primo feruebat spiritu
 appetere minime potuisse; imò si recolis, Ribadinera primo lo-
 co refert, quod animo sapissime reuoluebat Ignatius Religionem
 inire, & postmodum propensorem ad laxiorem habuisse men-
 tem, vt plus pati, atq; Deo dignos fructus in reformatione pro-
 ferre posset; cum ergo vtrumq; haberet menti viri Dei, & si non
 potuit impelli à secundo propter viridem nostratum obseruan-
 tiam, potuit nihilominus excitari à primo suo desiderio, quod
 quidem copulatum obiecto præsentî maiorem vim, maio-
 remq; virtutem habere potuit ad inflammandum cor, & suaden-
 dam voluntatem Ignatij: 6. Dicere Ignatium à S. S. non vocari,
 ducit nos in absurda, & ab honore Sancti Ignatij admodum aliena,
 vt probatum est. Nullum omnino absurdum, nihil ab hono-
 re S. Ignatij alienum continet illud dictum; non enim ambigo
 E virum

Vit. S.
 Ignat. lib.
 1. cap. 5.

virum theologum, & eruditissimum ignorare, quod factum fidei perhibet, & Deum præcepisse Abrahamo immolationem filij, & Angelum, Deo mandante, prohibuisse ne extenderet manum.

Gen. 22. suam super puerum; quare, & petitionem Ignatii nostrum Ordinem inveniendi, & responsum quod à Caietano accepit, hanc militiam Ignatio interdicante, ab uno, eodemq; Sancto Spiritu concessisse satis probatum est. 7. cogitasse Ignatium de socijs secum adducendis tam improbabile est, quàm quod maxime. *Hoc*

Animad. 8. utiq; quam maxime voluntarium est, & incredibile; quippe, quod, vel inefficaciam in Ignatio, vel duritiam arguit sociorum; sed quis tantam contumeliam vestris inferre maioribus. audeat vnquam? Vos qui gloriam patris queritis, & benefacitis, cur ab eo id desudatis auferre quod Sancto Bernardo honorabile fuit? De quo sic legitur: *Duos, & Viginii annos natus, & Monasterium Cisterciense, Unde hic ordo incepit, & quod tum sanctitate florebat, ingredi constituit, quo Bernardi Consilio cognito fratres, summo opere communi sunt cum à proposito detertere, in quo ipse eloquentior, & felicior fuit; nam sic eos, aliosq; multos in suam perduxit sententiam, ut cum eo triginta iuvenes eandem Religionem susceperint.* 8. coaluerat iam multis votis astricta Societas. Magis coaluerat Illustrissima Canoniorum Regularium Familia; Vix lucem aspexerat Francisci Seraphicus cœtus, quando ad hunc ab illa secessit Antonius Parauinus. 9. Quia nulla prorsus de hac re mentio in societate, fuit. Si argumentum ab authoritate. negatiua aliquid probat, probat utiq; aliquid (quæ nunc ratio circumferetur) ac si omnium sententia nihil valet, nec ipsa quoq; delumbata valebit quicquam, eo magis quod non omnium, quæ Sanctus Pater vester apprimè gessit apud vos extat memoria, quod etiam omnibus Sanctis contigisse fatentur omnes; imo aliqua ignorata ipse in primis restatur Ribadinera, quem Nigronus citat. Hoc autem ea potissimum ratione occultasse Ignatium mihi persuadeo, & omnibus suaderetur, ne sagax celestium donorum occulator alijs aperiret, quod altissimam sui continebat perfectionem, præcipuam gloriam; non enim parum Ignatii commendatur humilitas omnimoda abnegatio, & totalis expoliatio, suo neglecto proposito, alienum, atq; à cogitationibus suis extraneum eligere institutum, quod tamen apud nos sæpe viguit, vitæq; in dies acquisiuit a-

ioris,

iores, ne sancti viri summa perfectionis petiret exemplar, quod quidem obnuere, praeferere non debemus 10. Quia tunc maxime comparabat sibi socios. Quod assumit, probare debuisset; nempe tum maxime Ignatium sibi, suæq; familiae socios comparasse, cum de nostris amplectenda cogitasse tradidi; & nihilominus hoc in illis, qui Sancti viri scripsere vitam minimè reperitur; Legas propterea Ribadineram, apud quem hæc habes. *Dum socios Venetijs præstolabatur Ignatius, ibiq; moraretur, solerter, ut moris erat in proximis adiuuandis operam dabat, cuius hortatu aliqui consiliorum, perfectionisq; viam aggredi statuerunt; Hi fuerunt duo fratres, Stephanus, & Iacobus Eguia, qui postmodum Societatem inierunt, & Baccalaureus Nozzes, qui, & si virtutem venerabatur Ignatij, non tamen omnino credebat seipsum illi. Quid ergo impedimenti esse poterant Ignatio, qui non statim ei adhaerant? & multo minus, qui dubius omnimodam illi fidem non tribuebat? Præterea, quamvis, quo tempore nobiscum se sociare intendebat Ignatius, alios sibi coaptasset; hoc nihil aliud probat, quam propensionem Ignatij proximis adiuuandi, quos, vel in sua, (ut meditatus erat) instituenda, vel ad aliam familiam iam firmatam ingrediendo, prout Spiritus Sanctus eum interius impellebat, consocios adhiberet. 11. Quia Sanctus Ignatius constantissimus in Decretis. Sanctus Ignatius constantissimus, &c. cur Ierosolymam perrexit in ea commoraturus quoad vixerit, nulla prorsus habitatione Religionis condenda, res per te tot annis antea stabilita? cur à decreto recessit, quod teste Rib. iam diu firmauerat? Vita 5. Idem vir Sanctus, & constans, in Religione. 1. Domino famulari meditatus est; 2. loco propensio- Ign. lib. 1. riorem persensit animum ad latius cap. 11. suscipiendam, ut in reformatione vberiores gigneret fructus; 3. statuit suum prosequi institutum. De eo Massæus hæc lib. 1. vii. habet. Multa, ac diligenti prece, & ieiunio explorat numinis voluntatem, ac diu perplexus. Ante hæc omnia totum se se Deo committens, nullo adhibito subsidio ad alimoniam necessario, peregrinationem aggredi statuit firmus in corde suo. Verumtamen non levis, aut inconstans, aliquid quo aleretur cordatus admisit; nam ab incepto quandoq; & præfinito sibi sine desistere præstantius est. Hæc autem omnia, sine constantie detrimento, vir constantissimus operatus est; verum si vix semel dumtaxat Ord-*

nem Theatinorum Patrum ingredi pertransisset, inconstantia labemox, nullo modo abluendus, omnino sedatus fuisset. 12. Quia spiritualibus exercitijs erat addictus, quæ magisterium acquirebant. Quia spiritualibus exercitijs erat addictus Ignatius, summa animi propensione nostrum Ordinem ingredi concupivit, qui negotiationem ullam agnoscit, quare facilius illi fuisset intrare in potentias Domini, nec desistere oportuisset illud arduum genus ad animas Deo subdendas apertissimum, cum hoc nostræ Religionis munus præcipuum semper extiterit, & de Caetano, & Bonifacio in primis sciatur quanta fecerint, ut peccatores Deo lucrifacerent, ex magistris facti discipuli, cum nullus quippe efficacius doceat, nisi ille de quo Salvator ait; Qui fecerit, & docuerit. Sed quid sibi vult illa propositio ne fieret ex magistro discipulus? Ergo nemo poterit, ut Ignatij exercitijs ad alios edocendos, nisi ab aliorum potestate exemptus? Ergo confessorij vestri, qui subditi sunt, suos, cōsuetos sacris illis exercitationibus instruere minimè poterint? Ergo Christus Dominus, quem Pater dederat docem, & præceptorem gentibus, non potest descendere Nazareth, & hominibus subditum esse? *Magnus esse vis? (docet Augustinus) à minimo incipere cœtas magnam fabricam construere celsitudinis? de fundamento prius cogita humilitatis, & quantum quisque vult, & disponit superimponere molem ædificij, quanto erit maius ædificium, tanto altius fodiit fundamentum.*

Io. Petr. Mass. vit. Theod. can. pag. 1223. 224. Psal. 143. De Theodosio Cœnobiarca, eximia sanctitatis viro, refert Ioannes Petrus veller Masseus, quod futuræ proles, quas spiritualiter Domino patiturus erat, accepto oraculo, mox ab alio se illico instituendum curavit, timens prius esse Doctorem, quam discipulum, nec ad pugnam descendere ausus est, quia prius, cum Davide, manus ad fratrum, & digitos ad bellum eductus; Romualdus Camaldulensium Instituti author, ad Marinum yitz sanctitate, ac seniore disciplina in sinibus Venetorum eo tempore celebrem se contulit, ut ad sanctam, & sublimem perfectionis viam eo magistro, ac duce videretur. Paulus Apostolus quem Doctorem gentium, & electionis vas præordinaverat Deus, Ananiz prius subesse voluit. Hæc est ergo via quadræcti Dei servi perfectionis apicem, inter quos, & Ignatius, attingunt. Quid dicam? nonne, & ipsi humanæ Philosophiæ Magistri, nequa-

quaquam suæ tantum sapientiæ amatores, multes iustas se pro-
uincias, nouos adijce populos, maria transire legimus, ut ex Ma-
gistris, aliorum fierent discipuli? Docet hoc S. Hieronymus, Pi-
thagoræ, Platonis, & Apollonij præcipuorum Philosophorum, *Epist. ad
Paul.*
exemplo. De verbis: Sio Pythagoras Memphis, & Ates, sic Plato
Ægyptum, & Archias Tarentinum, eamq; oron Italia, qua quondam,
magna Græcia dicebatur, laboriosissime peragranit, ut qui Athenis Ma-
gister erat, & potens, cuiusq; doctrinam Academia Gymnasia persona-
bant, fieret peregrinus, atq; discipulis malens aliena mercede discere,
quam sua impudenter ingerere, & ei & paulo post. Apollonius, sine ille
Magus (ut vulgus loquitur) sine Philosophus, (ut Pythagorici tra-
dunt) intrauit Persas, pertransiuit Caucasum, Albanos, Scythas, Massa-
getas, opulentissima Indis Regna penetravit, & ad extremum, latissimo
Phison amne transmissos, peruenit ad Brachmanas, ubi Narsehem in throno
sedentem aureos, & de Tantalii fonte potantem, inter paucos discipulos de
natura, de motibus syderum, ac diuinis cursu audire docentem: Inde
per Elamitas, Babylonios, Chaldeos, Medos, Assyrios, Parthos, Sarmas,
Phenices, Arabes, Palæstinos, reuersus Alexandriam, perrexit Aethiopi-
am, ubi Gymnosophistas, & famosissimam solis mensam videret in Sa-
bulo. Inuenit ille vir ubiq; quod disceret, & semper proficiens, semper se
melior fieret. Quamobrem, si Paulus Gentium Doctor, & Ma-
gister, discipulus fieri voluit: Si hoc fecerant homines Dei, &
qui Deum non agnouerunt, haud absurdum putandum, Sanctum
Ignatium è Magistro fieri voluisse discipulum. eo magis, cum,
ad nostram doctrinam, ibi Ambrosius referat, ipsam quoq;
Deiparam Virginem Apostolorum, & Evangelistarum Magistræ,
à Pastoribus edoceri voluisse, eorum factam discipulam, illis
verbis. Si Maria à Pastoribus discat, cur magis cupis docere quam
discere?

13. Habuit reuelationem de condenda Societate. Nihil of-
ficat Reuelationi, quam de sua societate condenda habuisse vo-
lunt Ignasium, peticio nostri Ordinis, cum sciamus Christum
Dominum rogasse Patrem, ut calicem passionis à se transferret,
cuius reuelationem acceperat. Adde hoc proprium esse sancto-
rum, si quandoq; illustrationibus cælicis honestantur. Quare
Beata Virgo Maria doctæ ab Angelo, quod conciperet, & par-
tura esset Saluatorem, turbata est, cogitans qualis esset illa sal-
uatio,

tatio, & quomodo illud fieret scire voluit; ergo Caietani oraculo, qui sanctimonia pzeclarus ab omnibus habebatur, certiorari potuit de reuelatione Ignatii, omni ambiguitate remota, petitionem ergo reuelatione explodere vanum est. 14. Non putabat Ordinem Patrum Theatinoorum duraturum. Continet implicanciam, Religionem, quam non dum cognouerat, deficturam existimasse, nisi instituto permutato, & plus in proximis adiuuandis occuparetur, cum nostra Religio à suo primordio ad proximos adiuuandos directa fuerit, Sacramentorum, & verbi

Diarium Dsi frequenti administratione. Imo B. Caietanus primus omnium in Italia Sacramentorum frequenter vsum ardentissime pronexerit, nec propositio omnimodo vera creditur, cum Religionis sanctissimæ, & nostra antiquiores, imò longissimi temporis spatio antiquissima, & minus quam nostra ad proximum auxilium occupata, in suo vigore Deo fauente permanserit. 15. Venetijs fuit grauissimis calumnijs impetitus. Conceditur Venetijs calumnijs impetitum Ignatium, iudicium institutum, sententiam, innocentiam declarantem sero latam; sed negatur toto tempore, quo fuit Venetijs illi prædictum, ne habitum posceret, neq; ad illum admitti potuisse. 16. Nihil de hoc scriptum à Carrasa; iam dixi supra, & concessi quod cum Carrasa etiam egit, causamque attuli cur in vita Carrasa non meminerim. Caterum si sexdecim harum rationum lectione cognoscit lector (sicut ipsemet author fatus est) non omnes esse demonstrationes; nunc fuitiles, ac nullius momenti dignoscere poterit; quare neq; singulæ iunctæ omnes iuuare poterunt.

Textum, cui hæret, contrarium prorsus probare ipsa verba demonstrant, quæ propterea afferro. Qui iura multa potest dicere, quorum unumquodq; per se ipsum satis validum non est, an possit excusari quasitum est, pnta septuaginta quis annorum non est, neq; tres habet tutelas, sed neq; quinque filios, aut aliquod aliud ius remissionis habet, nimirum duas tutelas, & duos filios, & sexaginta annorum est, aut alia quædam talia dicit, per se ipsa quidem perfectum auxilium non præbentia, quæ tamen si inuicem coniuncta sint iusta appareant; sed visum est hunc non excusari. Si non excusat quæro te quid hinc utilitatis?

39

A QVO SPIRITV MONITVS
Ignatius ad nostra transire voluerit.

In Nist. disp. S. 3. nu. 10. 11. 12.

ANIMADVERGIO VIII.

M Vito, ac magnifico apparatu (non tamen, quod intendit, probante) atis inculenter differuit Nigronus, ad inconueniens ut traducat narrationem meam, ab humano, vel diabolico spiritu (suasum, ac seductum Ignatium, cui non à Sancto Spiritu ad nostram Religionem vocari dixerat Caetanus.

Si coram ageremus, percontanti, à quo spiritu impulsus fuit, Ignatius ad petendum Ordinem nostrum, protinus responderem, à Spiritu Sancto; Nemo quippe est, qui nescias, ab vno eodemq; Deo, qui solus (vt ait Augustinus) nouit congruentem suis temporibus generi humano exhibere medicinam, diuersa piorum, hominum desideria proficisci, operationes diuersas, diuersa præcipi, diuersa mandari. Non ne vnus, idemq; Deus in piissimum Davidis animum augustissimum ædificandi templum iniecit ardorem? & ab eodem vno Deo Davidis prohibitum postea fuit illud ædificare? Abrahamo à Domino primo iniunctum fuit, vt filium immolaret, & secundo vt à sacrificio filij abstineret. Vt quam plurima prætermittam, quæ Sancti Romualdo Sacri Camaldulensis Eremitæ authori; Francisco Seraphici Ordinis parenti; Antonio, eiusdem dignissimo filio; Teresa Fratrum, ac Sororum Ordinis Carmelitarum ardentior obseruantia; matri, ac magistræ in eorum gestis euenisse legimus, vnum tantum ex Ribadinera afferam de Sancto Ignatio; Ille, inquam, in vita sui Sancti Fundatoris narrat, sacrosissimum virum Venetijs socios avidissime expectasse, vt Hierosolymam voti, & Religionis causa simul percerent, & nihilominus verba sunt Ribadinera. (Notabile dictu) Hierosolymitanus accessus eo solummodo anno peregrinis interdictus fuit, nam Dominus dirigebat gressus B. Patris, & sociorum ad altiora quam ipsi caperent, vel ab initio excogitassent; Ecce ipso teste à Spiritu Dei prohibitum Ignatio Hierosolymam

*lib. 2. Ser.
Dom. in
monte.*

2. reg. 7.

*B. vii. Rô.
S. Bonau.
in legen.
S. Fracis.
cap. 9.
vit. S. Te
res. lib. 2.
cap. 3.
vit. breu.
fol. 1049*

ne

ne accederet, ergo si verè enunciantur, tot labores, tot itinera Sancti Patris à Parisijs ad Hispanias, ex Hispania ad Italiam, usq; Venetias, quo spiritu sustinuit Ignatius, diabolico, an humano? Cum ex hic prolatis necessario inferendum esset, viraq; à Deo proficisci minimè potuisse; sed absit, ut de tanto viro, quantus erat Ignatius, talia, nec etiam mente concipiam. Hoc non est suum vindicare, sed inficiare parentem; Hoc non est cavere ab opinione, quæ fallax est; Hoc non est imbuere talibus duobus illis melle, & lacte, quæ sub lingua Sanctæ spiritus latebant.

Concludamus igitur ex dictis, quod nomen latet, qui discernendorum spirituum omnino ignarus non sit, & Domino inspirante, Ignatium petere potuisse à Caietano suum ut in Ordinem ascisceretur, & Domino inspirante à Caietano accepisse Ignatium, ut novum Ordinem moliretur. Porro Authores longa serie recensiti, & si enumeratas spirituum varietates ponant, quibus animam in bonis eligendis moveri potest, non tamen asserunt ad diversa objecta ab vno, eodemq; spiritu impelli minime posse; quod probandum erat. Neq; loquuntur de spiritu ad ingrediendum in aliquam Religionem, qui absq; dubio non potest esse nisi à Deo, teste S. Thoma, cuius verba hic ponam.

2. 2. q. 1. *Ille qui ad Religionem accedit, non potest esse datus an propositam de ult. a ult. ingressu Religionis in eius corde exortum sit à spiritu Dei, cuius est ducere homines in terram vestam; Vnde infert, illud Io: Nolite omni ad 1. spiritui credere, sed probate spiritus, si ex Deo sint, non peti- Epist. 1. nere ad illum, qui vult Religionem ingredi, quia ille non ha- cap. 4. bet rationem dubitandi. Honorifica igitur, decora, & plena dignitatis est ista nostræ Religionis petitio, non humano, sed spiritui sancto impellente Ignatium iam sanctum ab Ecclesia declaratum.*

Qua propter vobis quoq; licet in hoc quodammodo gloriari; & de Caietani responso eandem utilitatem, ac voluptatem percipere, quam ex alijs prædictionibus accepistis.

Si diuinitus fuerit, acceptum Caietani responsum, nunquam disputare intendi; nostri enim proclives non sunt ad nostratum revelationes astruendas; Vnum tantummodo à Nigrono peto; cum illa deliberationem se capturnum protulerit. Caietanus, quæ

Do-

Dominus demonstraret, quid necessitatis, ut postea responsum a Deo accepisse proferret? Non ne maioris humilitatis, quod fecit Caietanus? super quem quiescisse Spiritum Dei non patuum indicium fuit Caietani humilitas, atq; reticentia.

QVÆ EX NIGRONI SENTENTIA
Ignatium ab Ordine Theatinorum auertere poterant
inania demonstrantur.

In Hist. disp. S. 17. num. 61. 62.

ANIMADVERSI O IX.

Nigronus non animaduertens traditionum robustissimas tures, etiam validis coniecturis, nec everti, nec concuti posse, multa adhuc leuia excogitavit. Quibus in paragrapho decimo septimo, & sequenti decimo octavo, etiam atq; etiam persuadere nititur nihil tunc prorsus ad nostrum Ordinem suscipiendum, & suspiciendum allicere potuisse Ignatium; Imò triplici ratione auersionem astruere contendit, quarum prima est, Idea, quam sibi de noua Religione ex illustrationibus potissimum Minoris acceptis, intra se formauerat Ignatius, & scimus opera, & inuenta, quæ sunt ingenii partus ab omnibus agentibus, ex Arist. diligi. Huic accedit authoritas Eusebij Cæsariensis, & Ambrosij; ille. *Pater omnis, atq; author, ea qua genuit, aut fecit diligenter studet conservare;* Hic autem. *Et quis operator negligit operis sui curam?* His ex proposito, ut occurrat, illud in primis obleruo obiecta presentia magis, magisque mouere animum, & absentibus quamuis nobilioribus præstantiora esse, ut fortiter, suauiterq; nostram sibi copulent voluntatem, & voluptatem. Exemplum habemus in Apostolo Petro, dum esset in monte Sædo, de quo habet S. Leo Papa. *His ergo Sacramentorum reuelationibus Petrus Apostolus incitatus mundana spernens, & terrena fastidians, in æternorum desiderium quodam mentis rapiebatur excessu, & gaudio totius visionis impletus, ibi cum Iesu optabat habitare, ubi manifesta eius gloria latabatur.* Hic adde. Apostolum Petrum prius a Christo Iesu accepisse Ecclesiæ Sanctæ solidam se futurum petram

Matth. 16. tram illis verbis. Et ego dico tibi quia tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam; & porta Inferi non praevalent aduersus eam, & tibi dabo claves Regni Caelorum, & quodcumque ligaueris super terram, erit ligatum, & in caelis, & quodcumque solueris super terram, erit solutum, & in caelis; Et postmodum aperuit illi Dominus gloriam suae transfigurationis: Dicerem proinde Nigrono, si à Christo Domino immediate, omni semota ambiguitate, atque doli timore, quae nimium angere solent mentes illuminatorum, aperte reuelata fuit Petro Ecclesiae suprema auctoritas, & potestas, cuius ipse caput; & Christi Vicarius iam denunciatus erat, cur in monte Thabor petiit quod illud destrueret? Cur diuersum imò promissis contrarium postulat? Cur mundum Christi passione, à qua omnia nobis bona prouenerunt priuare volebat? Contingit ergo, ut mentes illuminatae, (vel humiliter sentientes de se an sic diuinitus sit dispositum affirmare non audeant, ut de S. Ignatio dici potest; vel propter arcanum aliquod, & diuinum mysterium elucidandum, quod contigit in Petro) illis haeant, quae praecedentibus illustrationibus contraire videntur, & quidem quod ad Petrum spectat, pulchre Bedae

Præbiter. Si tantum transfigurata Christi humanitas, duorumque Sanctorum Societas ad punctum visa delectat, ut eos ne discedant, etiam obsequio Petrus sistere velit; Quanta erit felicitas, visioni Deitatis inter Angelorum choros adesse perpetuo? & S. Io: Chris. Ducebatur autem anima ad quandam Diuinum affectum, quasi ex Diuina visione super ab humano sensu abstracta, & Glos. interl. Quamuis stupefactus, insistentum tamen sibi affectum indicat. Et subdit Glos. Quid. Oblitus Sanctis Regnum promitti non in terris: sed & in caelis, & se, & coapostolos mortali carne indutos immortalis Vitae statum subire non posse, & in cap. 9. domum manufactam necessariam non esse.

Marci. Caterum quemadmodum S. Ignatius caelitus suae Religionis incrementa præintellexit, & nihilominus, ac si nihil de hoc diuinitus accepisset, ea primo tempore moliebatur, quæ illi omnino aduersabantur; Statuerat namque Hierosolimam pergere, atque in ea ciuitate nihil de Societate in posteritatem erigenda decernens; ad extremum usque vitæ animas Deo parere; eodem modo se gessit, Deo nobiscum inferuire desiderans.

II. Contraria effari videntur; enimvero si illustrationibus suae

ac diligenti prece, & ieiunio explorat nominis voluntatem, ad
diu perplexus, ergo in illa diuturna perplexitate, in hanc por-
tuit deuenire sententiam, ut à Gaetano, qui Sanctitate con-
spicius magnam tunc temporis sibi Venetijs compararet
venerationem, Dei vellet Ignatius intelligere voluntatem.

Interpretationē verò, quæ ultimis Massæ verbis apponitur,
omniñò intentioni, atq; firmæ Ignatij voluntati opponi perspi-
cuum facit illud, quod de eo communiter traditur, & in primis
in ipsa canonizationis Bulla legitur, celebre humilitatis exem-
plum; constanter renuendo Generalatus honorem. Interpre-
tatio his verbis exprimitur. *Quod intellige de Familijs tam
institutis ubi subesse oporteret, & ad aliorum viuere voluntatem
non de familijs condenda opera sua, cui finem ipse præscriberet,
Spiritus infunderet, & quoad viueret præfisset.*

Sequentia sunt verba Bullæ Canonizationis S. Ignatij. *De-
nique non solum vanam mundi gloriam, sed etiam ipsum egregia
magnanimitate contempsit; renuntiatus enim Præpositus genera-
lis Societatis tandem id muneris subire recusauit, quoad eius con-
fessarius, ei ut demandatum reciperet officium imperauit. Quo-
modo autem hæc pro se faciant, qui legit intelligat.*

Argumentatur 3. quia nostrum Ordinem non admodum du-
raturum timebat Ignatius. Huic respondeo, esto quod huiusce
mentis tunc fuerit Ignatius, non tamen hinc sequitur, quod
nostrum Ordinem non potuisset appetere, nam, quod eo tem-
pore meditabatur, non erat perpetuum in posteritatem pro-
pagandum, sed proximos adiuuare Ierosolymis degens, quoad
vita suppeteret, quod omnes scriptores vestri concordissimè
tradunt; Nostrum verò Ordinem non duraturum quoad ipse
viueret, nunquā credere poterat, & hoc satis illi erat. At quid
fi ex relatis à Nigrono talia de nobis non excogitasse Ignatiū
probem? Do verba *Quæ Religionis nullis propriis redditibus, sed
quotidianis elemosynis viuunt, eas dicebat, neq; perpetuas, neq; in
suo instituto permanentes esse posse, nisi aut vitæ asperitate, aut infir-
gni aliqua utilitate hominum beneuolentiam in se allicerent, & be-
nignitatem excitarent: Iste enim duc res hominum animos plu-
rimum commouent, & vel admiratione, vel fructu, ad liberalitatem
tribuendum inuitant.* Et quæ maior utilitas, Cleri reformatio-
ne? diuini cultus instauratione? Sacramentorum frequentia?

admy.

administratione? Et, quod seculares omnes magnificunt, nullam prius stirpem ex talibus officiis, etiam vel nutibus postulare, sed omnem sollicitudinem in Dominum projicere?

Amplius confidenter dicam, nullatenus illo sermone de nobis locum Ignatium: nostra quippe Religio ad proximos adiuvandos ab initio nomen habuit. Probat hoc planè, & quidem plenè, quod Sanctissimus Summus Pontifex noster Paulus IV. Apostolorum apprimè imitator, & æmulus, ad Mariam sororem scripsit: audi ipsius verba: *Nostra, sicut & cetera Religiosorum Familia, ad evangelizandum, Peccatorum labe abluendas, & spiritualia sedulò fidelibus ministranda, instituta, nullius erit, cum Dominus ordinaverit, ut de Evangelio vivat, & ex debito sustententur. Dignus est enim operarius mercede sua.* Ad evangelizandum, inquit, Peccatorum labe abluendas, & spiritualia sedulò fidelibus ministranda: ergo ad proximos adiuvandos potissimum nostra est instituta Familia: ergo qui altari deseruiunt, cum altari ut dixit Apostolus, participant, nec hominum prorsus patrocinio egent. Veroque ergo modo excipimur, nec diu propterea nostram Religionem non duraturam inferri posse perspicuum est. Huic proximè accedit ne vir sanctus, à Deo illustrationibus abundantius cumulatus ignorasse credatur, quod neminem, licet imperitum, latet: Instituta, quæ à Christi Domini Vicario accipiunt firmitatem non temerè cepta esse, nec citò labi, neq. humanis Deum agere adiumentis, ut illos pascat, qui relictis omnibus, sequenti sunt eum: cum ipse dicat. *Amen dico vobis, quod vos, qui reliquistis omnia, & sequuti estis me, centuplum accipietis, & vitam aternam possidebitis.* ubi Bedæ: *Qui enim terrenis affectibus, sine possessionibus pro Christi discipulatu renuntiaverit, quò plus in eius amore profecerit, eò plus inveniet, qui se interius suscipere affert, & suis gaudeant sustentare substantijs.* Adde quod in more fuisse Ignatio tradunt: nihil de quopiam, etiam si certò sciret, asserere: humiles namque sibi haud nimium credunt, prudenterq. affirmare non audent, quod si forte minimè evenire contingat, mendacij notam pudenter incurrant. Quomodo ergo Paulo IV. non multo post Pontificijs Iulius oratorio: & Caietano Thieneo, cuius sanctitatem omnes venerabantur, dum summæ perfectionis opus aggrediantur, Evangelica

Luc. 10.

1. Cor. 1

Matth.

19. In

natali S.

Bened.

Rodr. p.

2. tract.

2. c. 11.

Rib lib.

1. sap. 6.

hic legis specimen, & ornamentum, defectionem, de qua nemo debuit, nec experientia contingere potuisse docet; Sanctum Ignatium prudentia, ac pietate conspicuum adscripsi fuisse credendum est.

Si Theatinorum Ordinē Sanctum, & observantem, ab Apostolica Sede confirmatum, optimis legibus temperatum, Ecclesiae Dei fructuosum, (quae omnia Nigronus ipse testatur) agnovit Ignatius; de eius duratione utique ambigere non debebat; non enim Deus citò perire permittit; quod Ecclesiae suae bono tam sanctè instituit.

Tandem à Nigrono percunctari libet; quomodo hac dū-

S. 17. n. S. Patris vestri dicta sibi cohæreant? Primum, Theatinorum non duraturam Religionem, &c. Alterum verò, iudicare se

S. 17. n. maius Domini servitium esse, ut utraque Religio (vestra .i. & nostra) perseveraret in eo instituto, quod ille cuique dedit: si

49. deficientem putabat, quomodo perseverare poterat? & si perseveratura, utique non deficiura.

Ast de nobis, & gebis; pronuntiassē Ignatium, dilucidè Nigronus; & posuit illis verbis (B. Pater noster non dixit illam sententiam, quam refero; Cardinali Caffara, sed vni è nostris patribus loquens de solitudine Patrum Theatinorum, significans non duraturam Religionē, nisi mutarent institutum vivendi, & proximorum vti beatem procurarent, prout fecerunt;)

Qui protinus respondeo; nihil sine illa distamovere. Quare in isto primo, vel illam sententiam, prout est relata à Nigro-

no, protulit Ignatius, & hoc nullo modo iam ante dicta sua-

dear, vel protulit Nigronus, & cur inter coniecturas, Vener-

69. tias non commigrasse Caetanum, illam præcipuam ponit, ne

syn nu. rari, quare iam erat factus Pater spiritualis, carumque curam

6. S. 13. habebat? Secundo quia continet implicantiā, nam, vel insti-

ut. 13. tutum iam erat immutatum, & non poterat debitari de dura-

tionē Ordinis; & quod pluris est, non probat, & quod probandum inducitur. Vel non erat immutatum, & cur immutatum decla-

rant illa verba, prout fecerunt? Quid vel, ut à S. Ignatio prolata, referuntur, vel à R. Badinera, aut tandem ab ipso Nigrono & primam nullò pacto credā, sic me cogit dicere Sanctitas Ignati-

tis, quem non nisi iter à Caetanum ad Caetanum est; Si à R. Badinera

47

nera (pace tanti viri, quem summo opere veneror) dicam, quod quemadmodum deceptus est, sibi persuadens primos nescios Patres peccatorum confessiones non auscultasse, sic decipitur, eos credens, qui subsecuti sunt, institutum mutasse; Si à Nigrono; hæc quidem, & alia multa illi condonanda censeo, meq; à quolibet, vel exili ultionis suspicione seruabo innoxium.

Quæ autem ad idem quoque penitus suadendum in paragrpho decimo octauo opponit Nigronus; inferius profligantur. Animad. 14.

S. I G N A T I V S A N O T A L E V I T A T I S,
& fractæ fidei in illo à Nigrono gratis, & vanè
presumpta vindicatur.

In Hist. disp. S. 4. num. 14. S. 19. num. 74. S. 21. num. 79. 80. 81. 82.
S. 22. num. 84. S. 23. num. 86. 87.

A N I M A D V E R S I O X.

Satis quidem honorificè de Sancto Ignatio loqui debemus omnes. Quare, & si multis studuerit Nigronus, ut auertat homines à credendo Sanctum virum nostro pusillo gregi Venerabilis aggregari voluisse; præcipuè ne leuis haberetur ad omnes, & infidelis ad socios: commentitia ea esse, & vana validissimis rationibus comprobatur. Ad arctiorem transire, prima relicta vocatione, nec leuitatis nota, neq; crimen, sed laudabile consilium est: A Societate, Apostolica authoritate minime firmata, ne dicam tantummodo concepta, ad Religionem, Apostolica authoritate roboratam, transitus quid erit? Et cor firmatur, quia non fuit leuitas, neq; macula Sancto Dominico parenti optimo Sanctissimi, atq; Illustrissimi Ordinis Prædicatorum, hereticorum mallei, & tot Sanctorum virorum nutricis, & matris secundissimæ, quod prius Oximensis Ecclesiæ Canonicus regularis extiterit. Quæ leuitas Sancto Antonio Patavino adscribi potest; quod à Canonicis regularibus ad Seraphicam mox exurgentem familiam transferit? Nulla profus.

Per Religionis ingressum omnia vota solui communis DD.
opinio

opinio est. promissiones factæ Deo soluuntur, factæ hominibus stabunt?

Fuit ne firmitus promissum inter Socios Ignatii, quam sic fides data inter sponsum, & sponsam in matrimonio rato? Et tamen per alterius in Religionem ingressum dirimitur sine leuitatis, vel fractæ fidei macula; aut nota, quod est de fide, deter-

a Cap. ex minatum multis Pontificum & decretis.

publico.

Cap. ex Confirmatur vsu antiquissimo Ecclesiæ, & colligitur traditio-
parte. ne apostolica de qua Bellar. Sanchez. *b* Vnde sumitur potissi-

Cap. uerū ma ratio; & est voluntas Christi declarata per hanc traditio-
de cōuers. nem. Congruè autem; tum quia professio est mors spiritalis;
coniug. quare sicut morte naturali soluitur vinculum matrimonij con-

Conc. Tri sumati, ita illa spiritali soluitur vinculum spirituale matrimo-
dent. sess. nij rati; tum quia secundo, transitus ab imperfectiori ad perfe-

24. can. 6 ctum statum licitus est, quando nulli infertur iniuria; ita con-
b lib. 2. de tingit in rato. ex S. Thom. *c* Bellar. *d* Filiuc. *e* Si ergo nulla sit
matrim. iniuria alteri coniugi ex S. Thom. & vestris Authoribus locis

c. 38. disp. citatis, si alter altero etiam inuito dimisso Religionem ineat,
18. nu. 3. qui nec data fidei violator, nec leuis dici potest; dicitur for-

c In. 4. d. san S. Ignatius tenuiori arctatus vinculo? Absit: ratio autem
27. 9. c. a quam vbi supra addit S. Thom. satis aptatur, & congruit casui

3. q. 29. postro: ait enim; quod à prima fide desponsationis coniuges
d lib. 2. de appellantur, non in re presentium, sed spe futurorum: sic dici

Matrim. potest de S. Ignatio, & socijs. Item vinculum inter S. Ignati-
cap. 38. um, & socios erat spirituale; ritè igitur dirimebatur per mor-

e tract. 10 tem spiritualem.
de Sacr. S. Alexium Romanorum nobilissimum, *f* quod prima nocte

Matr. p. a nuptiarum relicta sponsa illustrium orbis terræ Ecclesiarum,
c. 2. n. 60 peregrinationem suscepit; nemo est qui reprehendat, nemo

f Brev. qui fractæ fidei, & leuitatis nota criminetur: omnes summis
Rom. laudibus effertunt, atq; singulari encomio eum laudat Sancta

g Martyr. Mater Ecclesiæ, *g* qui noua mundum arte delusit. Quis vn-
Rom. quam obiecit S. Cæcilie, quod Valerianum sponsum accepit,

& tamen ad eius nuptias non peruenit? Scio quid dicis, hos
dignitatis doctos, hæc peregrisse: concedo, verum concede mihi

quæso, nihil in his prauitatis, aut vitij fuisse, non enim Deus
impellit ad id quod prauum, & vitiosum est, & sufficit mihi.

Addam

Addam postremò præclarum, & satis appositum exemplum *Mass. in*
 Sancti Hugonis Gratianopolis amplissimi Præsulis Sanctus hic *vita. S.*
 vir iureiurando canonicis regularibus se astrinxerat ab eis non *Hugonis.*
 recessurum: Attamen Chartusianæ observantiæ postmodum
 amore incensus, nullatenus verbo iam præstito permotus, eoq;
 iuramento firmato, factis Deo præcibus (quod, & Sanctum Ignatium
 fecisse nemo iuste dubitare debet) protinus ab illis recedens,
 his impavidus prout optauerat se adiunxit.

Attollat nunc è tumulo caput Nigronus, & dicat, an S. Hugo
 levis ne fuerit, aut inconstans, fidem an fregerit, aut ab
 officio boni viri tandem recefferit? Vtique si talia de Sancto
 Hugone eloqui non debemus, cur Sancto Ignatio opponere
 poterimus?

Ut quid ergo nimio labore defudat, ut credatur, inconstan- *S. a. 1. n. n.*
 tem fuisse Ignatium, si sua postponens ad nostra transire volu- *80.*
 isset; non ne sciunt omnes Sanctam Tereſiam, sine vlla constantie
 labe de Monasteriorum fundatione, bonum sanè opus, piè, san-
 ctæque susceptum destitisse quandoq;? Sanctum Romualdum à
 Pannonica professione, Sanctum Franciscum Assisinatem à na-
 vigatione in Syriam; Sanctum Antonium ad Saracenos, quo
 martyrij cupiditate flagrantem Dei Spiritu conciti migrabant,
 reuersos? S. Ignatium, quod sibi præscripto de mansione Ie-
 rosolymitana non perfecisse? Paulum quoque, & Barnabam
 Apostolos resistentibus sibi Iudæis, ex præscripto Spiritus Sancti *act. 13.*
 conuersos ad gentes. Num præcipui gentium Doctores in-
 stans fuisse? An Spiritus Sanctus, Spiritus sapientiæ, & intel- *Isa. 11.*
 lectus, Spiritus scientiæ, & fortitudinis, illud eisdem præcipere
 potuit, quod saperet inconstantiam? Cur Paulus, qui in labo- *2. Cor. 11.*
 ribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagis supramo-
 dum, in mortibus frequenter semper impavidus, qui Elymam
 Pseudopropheta Iudeum suæ prædicationi resistentem cecita-
 te percussit; sic facile Iudæis cessit? cur non eos signis, atque
 prodigijs flexit? Ex his discite non semper, in suscepto opere
 permanere, constantiam esse; imò aliquando audaciam indicare:
 audacia autem, ex doctrina S. Thomæ, fortitudini opponitur, *2. 2. q.*
 per defectum timoris, in quantum scilicet aliquis non timet, *126. d. 2.*
 quod oportet timere, & idem S. Thom. *Ad magnificentiam perti-* *in corp.*
net,

net, non solum, quod homo consistat in executione magnorum operum, quod pertinet ad constantiam, sed etiam cum quadam civili prudentia.

Psal. 18. Hinc S. Ambrosius docet, esse etiam infirmitatem ad salutem, Ser. 21. esse etiam timorem Sanctorum.

In Apol. de fuga. S. Athan. Ipsum Verbum, propter nos homo factum, non indignum putavit, cum quaereretur quemadmodum, & nos abscondere se, & cum persecutiones pateretur, fugere, ab ipso enim, ut antea, & semper omnes docebantur, & hoc institutum homines ad perfectionem ducit.

Tract. 28. in Io. Et S. Augustinus. Futurum erat, ut aliquis fidelis Christi absconderetur, ne à persecutoribus inueniretur, & ne illi pro crimine obijceretur latibulum præcessit in capite quod in membro confirmaretur.

Non ergo inconstantia fluctuavit Ignatius, sed prudentia commonefactus, alia via aggreditur, quod sibi præpediri timebat, hoc non est difficultatibus vinci, sed difficultates eludere, & duplici victoria triumphare, quam sibi facilius promittere poterat associatus Carrax, & Thienzo, quorum adest bene nouerat quantam fecerit in regione Hispaniæ Apostolicus legatus; alterius vero sanctitatis fama in ore omnium Venetijs ferebatur; cuius feruenti spiritu incensa, si scilicet corda, diuini amoris igne flammabant.

Diarium Orat. Vi-cent. 2. 2. q. Adde quod inconstantia ex S. Thom. dicitur, recessus à bono proposito definito. Non potest dici bonum obiectum, cui diuina non accedat voluntas, quæ dat rebus omnibus bonitatem, & quæ est regula, & mensura bonitatis in rebus, cum ergo propositum, quod sibi aliquis definit ex aliqua circumstantia dignoscitur non esse Dei voluntatem, ut adimpleatur, tunc deficit ei bonitas; ergo qui illum non implet, non dicitur, quod recedat à bono: sicut exemplificari potest in S. Teresa, quæ aggredebatur aliquando ædificare aliquod monasterium, verum ex difficultatibus arguens non esse Dei voluntatem, desistebar; nec propterea dicebatur inconstans; nam licet recederet à proposito definito, non tamen recedebat à bono proposito. Item non aliud obiectum habuit S. Ignatius, nisi diuinam voluntatem fundare Ordinem suum, vel alium ingredi, erant media diuinam voluntatem adimplendi; cum ergo circa idem obiectum semper fuerit constans, variasse media non facit Ignatium inconstantem.

Ad

Adhuc, recessus à proposito definito non dicit inconstanti-
am, quodcumq. à bono progreditur in melius. Quis autem
infiabitur meliorem, & perfectiorem esse statum Religionis
Apostolica auctoritate confirmatæ, cuiusmodi tunc erat nostra,
Societate Ignatii, quæ à sancta Sede per id temporis roborata
non erat: quæ ve, teste Orlandino, sicut in ipsis capta, cum ipsis
finem habitura erat, in posteritatē nō propaganda: Et quo pro-
gressura esset dubietas per maxima inuaserat cū Ignatium, tum
socios, qui prima Societatis fundamenta locarunt. Quæ iā tum
erat in semine. De cuius prouentu anceps sūmus Pontifex Pau-
lus III. haud omnibus, & quibuscunq. sicut, & cæteris indulgū
est: sed paucis tantūmodo præscriptis sodalibus ad probatio-
nē, & experimentum facultatē fecerit profitendi. De qua dubi-
tatum aliquando fuit, num vera esset Religio. Quinimo ex
eadem Societate nō defuere, qui minime se religiosos esse cre-
debant, ad quorum animos mæstitudine grauatos solidandos,
necesse fuit, vt Gregorius xiii. summus Pontifex (cuius est Re-
ligionibus cunctis robur firmitatēq. impertire) Paterno, quo
in Societatem ferebatur, affectu, eam Apostolico Diplomate
veram Religionem declararet. Quæ tandē postquā ad sūmum
sui progressū deuenit, quo ad maximā sui partē, quæ omnimo-
do firma nō est, expulsiōni obnoxia, nouissimū præceteris in Ec-
clesia Dei locū obtinet, inferiorē etiā Equitibus Ierosolymita-
nis: quoniam omnes quidē firmiorē statum habent, nec menti-
ri me facit Lessius eiusdem Societatis, cuius verba ponam in
testimonium veritatis. *Fateor tamen non habere omnē firmitatē.*

Item, cuiusvis Religionis ingressu, matrimonium ratum dis-
solvitur, quod nō dissolunt vota, quæ post biennium emittun-
tur in Religione Societatis: similia votis sæcularium Clerico-
rum, vt docent DD. ex eadem familia: a ac propterea ratio-
nem discriminis inter profitentes in Religionibus, & eos, qui
sacris iniciantur, quam ponit Laiman, b (cur scilicet Ecclesia
velit per professionem Religionis matrimonium ratum dirimi,
non item per susceptionem ordinis: quia per professionem
censetur fieri perfectissima traditio sui ipsius, & reciproca
obligatio cum Religione: ideoq. mors quædam spiritualis, ac
veluti alterum spirituale matrimonium, cui merito prius secun-

- b Laim.* dum carnem initum cedere debet, cuiusmodi perfecta traditio
ubi sup. in susceptione sacri Ordinis nō reperitur;) hanc, inquā, ratio-
num. 3. nē si illis qui elapso biennio in Societate vota emittunt, aliquo
modo quis accomodet, iure dici posse intelliget, nō illa eximia
perfectiōne, qua cunctæ Religiones splēdescunt Societatē cla-
rescere, quia per professionē in cūctis Religionibus cōnsetur fie-
ri perfectissima sui ipsius traditio, & reciproca obligatio cum
religione, quæ nō reperiūtur in ijs fere innumeris, qui trāsa &
biēnio vouēt in Societate, quæ reciproce nō obligatur illis, cui
assentientes, quia sciunt saltē ratione libertatis dimittere, quæ
remanet in Societate, perfectissima sui ipsius traditio assignari
non potest : Item quia huius minima pars, aliarum tota, om-
nem habet firmitatem, ut paulō superius dictum est : semper au-
tem maiorem partem minorem ad se trahere, saltem quoad
denominationem, exploratum est omnibus. Nec est, qui credat
auream esse totam statuam, quia Caput habet aureum : quo-
modo erat illa, quam apud Danielem vidit in somnis Nabuc-
donosor Rex . Porro modica illa portio, eorum scilicet, qui
professi, professas incolunt domos, quæ sunt capita Societatis,
quamuis omnem habeat firmitatem, & per professionem perfe-
ctissimam sui ipsius faciat traditionem, cum reciproca obliga-
tione cum Societate : nihilominus, quia verē, & propriissimē
mendicans est (quod quidem maximam dicit perfectiōnem)
inferioris tamen paupertatis gradum colit, illis comparata,
qui eminentiori ordine, nihil habentes, à Diuina prouidentia
pendent. Illud siquidem humanum est, hoc autem ferē Diui-
num. Quare Diuinū illud propheticum *Esaia* dictum si assump-
serim, non temere quidem . *Sicut exaltantur Celi a terra, sic*
exaltata sunt via mea a vijs vestris, & cogitationes mea a cogita-
tionibus vestris. Adde quod dum tales professi in Collegijs com-
morantur, Collegiorum certis redditibus aluntur, & quando in
Domibus professus egent, cum Collegia copiosē redditibus cu-
mulata sint (quoniam gratia Dei, & misericordia est in Sāctos
eius, & respectus in electos illius) horum copijs illorum inopi-
am adiuuari nulli dubium est. Sicut boni dispensatores multi-
formis gratiæ Dei, fraternitati compatiētes. Sic nos docet
Ioan. 3. Ioannes. *Qui habuerit substantiam huius mundi, & viderit Fra-*
trem

trem suam necessitatem habere, & clausuris viscera sua ab eo, quo modo claritas Dei manet in illo?

Quamobrem non violata fuisset fides non irrita promissio ad meliora tendentis, cui si hæsi fuissent socij nemini illata fuisset iniuria: sin autem minimè, quia docti sciebant nullam propterea contra Ignatium querimoniam habere posse, qui ætatiorem, atque firmiorem vitam ea, quam cum illis meditatus fuerat, quamq; simul sponderant aggrediebatur; sed cur eos secum adducturum Ignatiū firmiter credere nō debemus? quod adeo rationi consentaneum est, ut non parum mirer, sic inefficacem promovere hominem, qui Spiritu Dei agebatur, qui sequentibus se promisit (nec mentiri potest) daturum se verba, quæ loquantur, & adeo inflexibiles, atque propriæ voluntati addictos discipulos ex cultos magisterio spiritualium exercitationum, & spiritu, quē Ignatius tamquam magister ijs insufflauerat, qui Ignatium venerabantur omnes, & agnoscebant, ut Patrem; Ignatij ductum sequebantur tanquam discipuli, & filij parentem, qui eos spiritu genuerat; si pater erat, & magister; ubi est amor, & reuerentia patri pariter, & magistro? Quando Ignatius magister, & pater adhæsurus erat illis, tunc omnibus erat cor vnum, & anima vna, quando ipsi Ignatio, tunc illico peritura fuisset vnitas, pax summa sublata, atq; concordia, liberi fuissent, & suæ spontis, oculos habuissent apertos, quos aperuerant illis ætas, & doctrina, non quasi modo geniti infantes, ut docet Princeps Apostolorum, neq; sicut dicitur de Paulo Apostolo, quod apertis oculis nihil videbat, sicut rectos decet discipulos. Siccine erant socij Ignatij primæ vestri Ordinis plantæ.

Cæterum incassum laborat Nigronus: quandoquidem nullo eorum secuto, quæ ut magna inconuenientia medicatur; atque dicendo amplificat, non aliud quàm actum illum humilitatis, suiq; ipsius expoliationis voluisse Deum ab Ignatio, ab euentu dignoscitur, à quo si voluisset, ut in nostra familia numeraretur, utiq; ineffabilis, sempiternaq; diuinæ sapientiæ modi non defuissent, quibus, nec levis, nec inconstans, aut imprudens apparet Ignatius, socij verò fortiter, suauiterq; disponderentur, ad sui magistri sectanda vestigia.

THIE-

THIENAE VS, ET CARRAFA
in nostra Religione fundanda omnino compares.

*In Syn. num. 19. 20. 21. 22. 23. 24. In Hist. disp. §. 7. num. 22.
§. 10. num. 29. 30 31.*

ANIMADVERSI O XI.

C Ogitant Nigronus (validiores suas arbitratus efficere partes) Caietanum à consortio Carraxæ in cōdenda Religione coniungere atq; huic vni omnimodam regiminis tribuere potestatem, ac nouæ Religionis originem, à quo cæteri omnes sumplerunt exordium. Verum Caietanum æquè, ac Carraxam Religionis nostræ fuisse Fundatorem testes mihi sint, & omnium primum Pontificium diploma Clementis septimi, *a* qui cōdendæ Religionis facultatem facit Ioanni Petro Carraxæ, Episcopo Theatino, & Caietano Thienæ præbycero Vicetino, & *Alfino*. socijs, &c. Huic proximè accedunt felic. recor. Paulus V. *b* & *c* In ex- Gregorius X V. *c* Caietanum Fundatorem pronuntiantes; *cit. ad* nouissimè verò S. D. N. Urbanus Octauus *d* Caietanum publicis *Ord. loc.* honoribus decorauit, & Fundatoris titulo insigniuit, eodemq; *pro f-* hoc titulo in Martyrologio Romano, *e* nuper reformato, *ap-* poni mandauit: quare contrarium effari non sine temeritatis *cescano.* nota fieri potest. Eminentissimi Patres Sacris Ritibus præ- *nizatio.* positi, *f* & Sacræ Rotæ Romanæ Auditores, *g* qui de *d Bull. t.* mandato Sanctissimi Canonizationis processus acriter exa- *4. const.* minarunt, Caietanum ex actis Fundatorem agnouerunt, & *cap. 111.* pronuntiarunt. Nec desunt scriptores illius, & nostri æui, qui *e Marty* vnanimiter huic veritati astipulentur, & adscribantur. Petrus *Rom. 7.* Ribadinera; *b* Augustinus Turtura, Congregationis Summa; *Aug.* schiæ Præpositus Generalis; *i* Kalendarium Sanctorum, & *f* In dec. Beatorum Vincentiæ: *K* Iacobus Marzarius: *l* Didacus Payua *de Bea-* Lusitanus: *m* Petrus Antonius Spinellus: *n* Paulus Aemilius *tif. B. Ca* Saracinus Canonicus regularis Lateranensis: *o* Angelus Gril- *iet.* lus Calsinensis: *p* Ioseph Seruita: *q* Laurentius Montis Sacrati *g in rel.* Dominicanus: *r* Comes Georgius Triulcius: *s* Ioan. Baptista *facta SS.* Strozzi: *t* Ioannes Vincentius Imperialis: *u* Ioseph Colista: *Ro.*

Robertus Pogioliinus; **i** Ioannes Iacobus Roffanus; **t** Bernardus
Morandus; **r** Hieronyminus Binago Congregationis Oratorij;
a Abrahamus Bæguinus; **x** Dominicus Grauiza; **z** Frater Mi-
chael Lerijs Inquisitor Mutinæ, **a** qui ne dum Fundatorem
 sed & Patriarcham pronuntiat; Ioannes Antonius Angrifanus,
h qui eum vocat primum institutorem; Marcellinus Santaga-
 ra; **c** Mathæus Cudner; **d** Antonius Caraccioli; **e** Franciscus
 Bolaitus; **f** Franciscus Maria de Monaco; **g** Molfesius; **h** Ge-
 neb. seu Arnal Pont; **i** Cæsar de eng. **k** Pellegrius Berracchi-
 us Episcopus Mutinensis; **l** Tufus Episcopus Acerrarum; **m**
 Robertus Cardinalis Bellarminius; **n** Ioannes Delfinus S. R. E.
 præbyter Cardinalis; **o** Dominicus Riuarola præbyter Cardi-
 nalis; **p** Petrus Valerius S. R. E. præbyter Cardinalis; **q** Ale-
 xander Estensis S. R. E. Diaconus Cardinalis.

Ex quibus quam plures primatum tribuunt Caietano, sicut
 elici potest ex verbismet Ribadinæ loco præallegato, quæ
 operæ pretium duxi hic adnotare.

Venetijs etiam cum Ioanne Petro Carrasa, qui postea Paulus IV.
Pontifex maximus appellatus est consuetudinem habuit, qui Episcopatu
Theatino relicto ad Caietanum Vicentinum se socium adiunxerat. Quod
consensum videtur narrationi Antonij Caraccioli in vita Beati
Caietani fol. 190. 191. 192.

Quod autem ab historicis etiam nostris, aliquando prima-
 tus videatur tribui Carrasæ, aliquando verò Thienæ; non est
 quod miremur, sed in Carrasæ dignitas in Thienæ vero pri-
 mus condendæ Religionis spiritus attendendus est, à quo hu-
 militer, atq; euius Carrasæ admitti petijt memorabili postero-
 rum exemplo, ad Caietani pedes ipse Episcopus prouolutus.
Caracci. in vit. B. Caiet. pag. 192.

Nec dicere iuuat; Carrasæ tunc moderabatur Ordinem; in-
 Carrasæ in primum Præpositum, & Caput totius gubernatio-
 nis eligitur; Constitutiones, & regulæ à Carrasæ datæ fuerunt;
 Ad Carrasam à proceribus Neapolitanis, ut noua soboles no-
 uum apud ipsos reciperet incrementum honorifice datæ fue-
 runt epistolæ; A Carrasæ iniuncta fuit Caietano neapolitana
 professio; Caietanus non ipse sibi socium asciuit, sed à patri-
 bus assignari poposcit, quod non prohibuitis ad socium ali-
 quem

55 *h* In vita.
S. fudat.
lib. 2. c. 6
i In vita
Hieron.
Aemil. l. 1.
2. cap. 5.
k Calend.
SS. et Bæ.
Vine.
l In hist.
Vic. li. 2
ad Ann.
15 24.
m lib. 1.
orthod.
explan.
n In l. de
laud. Deif.
c. 4. n. 11.
o In vit.
Albert. de
altiss. lib.
2. c. 18.
p In epist.
q In carm.
in laud.
B. Caiet.
q In opu-
sculo cu-

in. laud. quem animi iudicium fuit, & subiectionis; A Carrafa tanquam
B. Caiet. potestatem habente mittuntur Caietano epistolæ.

u i Orat. Ex tot antecedentibus, quæ consequentiæ deduci possint
habita. attende: Neque Carrafa tunc Ordinem gubernabat, neque
Rom. co- Thienæus, ut ex actis capitulorum generalium liquet; sed Bo-
rã Sacr. nifacius, qui præerat domui Venetiarum, in qua eo anno
Ser. Emi. generale capitulum celebratum fuerat, ad hunc spectabat cum;
pp. in be- reliquis socijs Ordinem regere, primatus quippe tribuebatur
atq. B. præposito domus capitularis, quamvis omnes simul omnia
Caiet. disponebant. Hinc nota verba, in primum præpositum, & ca-
p. In suis put dicitur, nam una simul gubernabant omnes primi nostri
annalib. Ordinis conditores; præcipue tamen Carrafa, & Thienæus, pe-
2 de Rel. nes quos, teste Caraccio, erat summa rerum; regulas à
a In fa- Carrafa, & constitutiones datas fuisse admitto, sed non ab eo
cult. qua solo. Hoc si cupiam competere debet ex quatuor, præcipue,
facit im- & maximè de Caietano videtur dicendum, à quo tanquam à
prin. vit. perenni fonte primus fundandæ Religionis Spiritus emanauit.
B. Caiet. in ceteros. Quare sicut honor foundationis competit singulis,
bi facult. sic speciali prærogativa originis decoratur Caietanus, Pontifi-
impress. cia dignitate Carrafa. Hi namq; duo eminent super omnes;
c In hym. Carrafa à proceribus Neapolitanis scriptum fuit, uti concini,
in. laud. & cognito, quod declarant illa potissima epistolæ verba. Bo-
B. Caiet. no huius civitatis, qua mater vestra est te diligit, & tanto filio glori-
d In disti- atur. Tusus in hist. Cler. reg. cap. 4.

cis de B. A Capitulo generali (Act. cap. in archi. S. Pauli.) eo anno Vene-
Caiet. tijs celebrato, non à Carrafa, Neapolim missus fuit Caietanus,
e In vit. electus futuræ neapolitanæ domus Præpositus; neque humilitas
B. Caiet. Caietani in non eligendo sibi socium, iudicium est, non cum esse
fi vit. B. Fundatorem; imò hinc caput potius, & dux suæ familiæ agnosci
Andrea. potest, & debet; Est quippe humilitas, propria eorum virtus,
g i elogio qui alijs præfunt; iuxta Domini præceptum, Matth. 20. Qui ma-
B. Caiet. ior est inter vos sit vester minister. Et in lib. Sap. Eccl. 3. scriptum
h In sum inuenitur. Quanto magnus es humilia te in omnibus. Ergo quo subli-
miatrat. miorem locum obtinebat eo humiliari magis debebat.

8. cap. 9. Patet etiam nisi veritatem inficiari volenti ex verbis ipsis, quæ
bi appb. in discessu à Venetijs protulit Caietanus, coram Sanctissimo Cru-
impr. vit. cifixo procumbens, quibus Deum precabatur, patribus, ut in-
B. Caiet. spi-

spiraret illum sibi adiungere socium, qui suae maxime omnium
aduersus esset voluntati; Patribus dixit, non Carrasæ; quia non
vni, sed vna omnibus simul erat potestas. Epistolam Caieta-
no à Carrasa datam, concedo; sed cum Carrasæ, neq; ex fun-
datione, neq; apostolica auctoritate, neq; generalium capituli-
lorum decreto totius Religionis regimen tunc competere, sed
Domui Sancti Nicolai Venetiarum, in qua generale Capitulum
precedenti anno celebratum fuerat, ne cogamur fateri Carra-
sam arrogantem, quod ipse in primis Nigronus cognoscit ab-
furdum; nomine eiusdem domus à Carrasa scriptam dicendum
est; quod, & confirmant ipsa Epistolarum verba Carrasæ ad
Mariam sororem. *Inde ortum est, ut exigentibus id a nobis Urbis
istius rectoribus conati simus.* Non de se loquens solummodo, sed
vna simul de omnibus; qui regebant, quique plurimum defere-
bant cum Carrasæ, cum etiam Caietano, sine quorum consilio,
licet absentium, nihil agebatur: iuxta illud Apostoli. *Rom. 12.*
Honore inuicem praueniens. Vnde non improbabile, imò ratio-
ni maxime congruum firmatur ex dictis, Caietanum Venetias
adiisse, ut tribus alijs socijs ibidem commorantibus; quæ sibi ex-
pedire videbantur, aperiret.

Hinc, ut elicias velim, nec ex moderatione Ordinis Fundatoris
dignolci; secus quando Frater Elias minorum Ordinem guber-
nauit, S. Franciscus Assisinas adhuc viuens fundator dici mini-
mè poterat.

Nec si Caietanus non extitisset fundator, ab eo, ut ad nostram
Religionem admitteretur petere non potuisset S. Ignatius; non
enim necessario cum superioribus debent esse primi congressus;
non ne à quolibet quamuis infimi ordinis ad Religiosum habi-
tum admitti poscere libet?

Dicet quis, quare cum Carrasa non egit? Dico quod cum
Carrasa etiam egit; nec tamen huiusmodi congressus memi-
ni in vita Carrasæ, nam cū primo loco edidisset vitam Caietani,
hac vulgata, percepi displicentiam (ne dicam prætenfam Iniuri-
am) quæ tamen vnquam in animo meo fuit: libenter ideo,
quinimo summo etiam studio, ab eo me cohibui, calamoq; pe-
perci. Quod autem responsum acceperit S. Ignatius à Carrasa,
nec tunc scripsi, nec modo scribam.

H ~ Non

Non ergo Caietanus solus, tanquam potestatem habens (quod mihi obiecit Nigronus) auscultavit rogantem, & dimisit, quamvis Caietani solius verba retulerim. Quod ne tibi videatur absurdum, recolas quælo Apostolos quidem omnes interrogatos, vnum tamen Petrum confessum. *Tu es Christus Filius Dei vivi.* quem in persona omnium Apostolorum locutum affirmat Hieronymus, licet solus Petrus revelationem acceperit, & non omnes.

Matt. 16

L. 3. com.

in Matt

cap. 16.

CONTEMPLATIVAM, ET ACTIVAM vitam sociare præcipuus nostratum Scopus.

In Hist. disp. S. 7. nn. 22. S. 18. nn. 69. 70.

ANIMADVERSI O XII.

Tunc nostrum Ordinem aduosa vitæ contemplationi adiungitur mira varietate florentem in agro Sanctæ Ecclesiæ mundus aspexit, quando exortæ spinæ suffocauerant sementem patris familias, qui seminauerat bonum semen in agro suo, & nouella quatuor illa præclara germina Parentum nostrorum in nouam sobolem germinarunt, quæ Apostolorum æmula Christi fideles, Sacramentorum, & diuini verbi pabulo nutritæ; quod munus apostolicum ab ipso exordio nostros exercuisse, comice ex appellatione, qua meruerunt à Christi Vicario honorari; nempe Clerici Regulares.

Clem. 7.

bull. con-

fr.

S. 18. nn.

72.

Bulla af-

firmatur

Romæ in

Archino

S. Silues.

Ex concessionibus, & indultis nascenti Religioni studiorum gratia, apostolica benignitate elargitis, non autem anno 1533. ut asseritur (illa namque fuit confirmatio non prima concessio) & ex pontificis verbis, clarè liquet; Nos Vestris etiam supplicationibus tunc inclinatis; Patet etiam ex nota in margine apposita. Et cum eadem congregatio studijs, prædicationibus, & confessionibus vacare Romæ in iam decreuisset. Nota iam decreuisset.

Ad idam insuper duo testimonia ex constitutionibus, non quæ typis datæ fuerunt 1604. sed quæ à primis Patribus traditæ, manu B. Anfræz descriptæ, ob istius, & illorum memoriam, & reuerentiam, tanquam preciosus thesaurus, in archi-

39
 40 S. Pauli pia veneratione conseruantur. Primum. *Struendo* *Const. 1.*
gratis Altari, & Euangelio; & infra, secundū. Sacramenta ministrantur in archi-
gratis per eos, quos Prælati elegerit. *uo 3. Pau*

Quare ab hominibus sciendos nostrates vixisse dici non de-
 bet, nisi in ijs, quæ ad illorum spiritualement profectum minime
 conducebant; si enim solitarios appellare volueris, quod non
 circumcursabant per alienas aedes; secularibus negotijs non im-
 plicabantur; secularium bonorum non erant appetitores, diui-
 tias non inhiabant; ad res temporales, ad condenda testamen-
 ta non se se admiscebant; Non suadebant diuitibus, vt bonis
 suis se, suosq; expoliantes nostra monasteria locupletarent; Non
 permittebatur nouitijs, vt facultates suas domui suæ professio-
 nis renuntiarent: Cōsentio; hæc enim omnia nobis à nostris Con-
 stitutionibus prohibentur; Denique concedo, si solitarios
 dixeris, quos S. Hieronymus veros Clericos describit his ver-
 bis.

„ Clericus, qui Christi seruit Ecclesie, interpretetur primum
 „ vocabulum suum, & nominis definitione prolata nitatur. el-
 „ se, quod dicitur. Si enim Cleros Græce, Latine fors appel-
 „ latur, propterea Clerici dicuntur, quia de sorte Domini sunt,
 „ vel quia ipse Dominus fors, prima pars Clericorum est; & quia,
 „ vel ipse pars Domini est, vel Domini partem habet, talem
 „ se exhibere debet, vt ipse possideat Dominum, & ipse possidea-
 „ tur à Domino, qui Dominum possidet, cum Propheta di-
 „ cit; Pars mea Dominus; nihil extra Dominum habere po-
 „ test. Sed si quidpiam aliud habuerit præter Dominum, pars
 „ eius non erit Dominus: v. g. si aurum, si argentum, si pos-
 „ sessiones, si variam suppellectilem, cum istis partibus non
 „ dignatur Dominus fieri pars eius; si autem ego pars Domini
 „ sum, & funiculus hereditatis eius non accipio partes inter
 „ ceteras tribus, sed quasi tenuita, & Sacerdos viuo de decimis,
 „ & Altari seruienti, Altaris oblatione sustentor, habens victum,
 „ & vestitum his contentus ero, & nudam Crucem, nudus se-
 „ quar, &c.

His omnibus, sine vlla hesitatione assentio, atq; libenter sub-
 scribo. Hæc Clericis maximè competunt, atq; ad animarum
 quantum conducunt præcipuè. Seculares namque ad eos au-
 dius,

dus, & frequentius confluunt, à quibus sine timore ne facultatibus spoliarentur celestia bona Christi charitate vberissime accepturos se sperant; Quod Patres nostri ab ipso nascentis Religionis exordio usque nunc mitifice exercuerunt, à secularibus curis distracti, secularibus personis spiritualia iugiter ministrantes; Quod quidem, quæ nunc subiectam, aperiunt, omittens quamplurima, quæ Neapoli nostrates pie, ac salubriter cum ingenti gloria vtiliter perpetrasse fusius in supplemento hystoriarum C. R. Episcopus Accerrarum enarrat; ea tantum memorans, quæ antequam Ignatius in Italiã contenderet, eximia gesserunt.

Hist. Cle. Reg. A nostris Sacramentorum frequentiam, post deprauatos mores Clericorum, ortum habuisse, testatur non semel Tufus, cui ascriptus putatur Caracciolus, qui hæc habet. Et licet procul à conspectu boni, ab anno minime ad urbis menia, secessissent; agrotis nihilominus in noxocomio uti pridem ceperant assidue inferuire, ipsi, alijq; labes suas facientibus aurem præbere; agentibus animam, ad vltimum usq; Spiritum adsidere; languentes, egenosq; verbo, re quæ poterant subleuare, Sacramentorum usum qui insolens ea ætate erat, modis omnibus instaurare studebant. Et infra. Scimus quidem vniuersè Ioannem Petrum Caracciam, tunc iuuenem, & Apostolicum Prothonotarium, vna cum Hebreo, & Vernasia B. Baptista Genuensis genitore fundasse Romæ noxocomium insanabilium; atq; inferuisse Patres nostros, & Caietanum maxime frequenter agrotis. Et infra. Accepimus item, eos non rarè habuisse sermonem ad populum, Caracciam præcipue, & Thienam; quibus promptior inerat dicendi facultas, atq; tum instante Borbonica irruptione, tum capta iam vrbe, cunctos ad constantiam, tolerantiamq; fuisse cohortatos.

Venetijs, inter insanabilium noxocomij vetusta monumenta, & publico instrumento hæc de nostris Patribus enunciata inueniuntur. Anno Domini 1526. Quoniam ita à natura comparatum est, ut res omnes, quorum consilio, & imitatione initium habere, eorundem fauore, & protectione maxime gaudeant, augentur, & conseruentur, hancq; fortunam valde recipiant res illæ quæ diuinis vsibus, aut ministerijs addicte per bonos, & verè Christianos homines sanctissima accipere adiumentum; ex propter nos gubernatores hospitalis pauperum vicariorum incurabiliū, D. N. Iesu Christi Venetiarum per-

spe-

spectam, & bene cognitam habentes probitatem, humanita-
 temq; RR. in Christo. PP. Io. Petri Carrasę Episcopi Thea-
 tini, & Caietani de Thieręis Clericorum Regularium ad prę-
 sens in Romana Curia commorantium, quorū opera, in-
 tēgri- tate, doctri- na, & exemplo ad Christi opera fuimus pro-
 uocati, nos subinde commōnētiū miseris, & valetudinarijs
 pauperibus non desse, quo tū nostra cum alijs alieno-
 rum antedictos RR. PP. Apostolorum viros in terris gerentes,
 inflammantur; pro comperto habentes obsequium illud, quod
 in D. N. Iesum Christum non minus reuerenter, quam fide-
 liter exercemus, nedūm protectionis tutelam perpetuam; ve-
 rum etiam alacris eiusdem, & Sanctę defensionis suscepturū
 dignitatem, ob illustre tam Christianorū, ad Sanctissimō-
 rum Patrum electorū patrociniū, eaq; protectio augenda
 fidelium huius vrbis pietati mirum in modum sa-
 ra, sponte, & omni meliori modo, quo potuimus, & efficaci-
 us valere potest, elegimus, fecimus, & sollemniter constituimus;
 ac vigore huius pręsentis publici instrumenti eligimus, fa-
 cimus, & constituimus nostros, & pręfati hospitalis, ac in eo
 degentium, procuratores, defensores, conservatores, & pro-
 rectores principales, & speciales, ita tamen quod specialitas
 generalitati non derogat, nec ē contra, &c. cum plenissima
 potestate, & libertate prędictum hospitale, & illius iura, &
 bona tuendi, & augendi, &c. & quęcūq; negotia in Roma-
 na Curia pertractanda omnia alia, & singula, &c. facienda,
 &c. procuranda, &c. Anno 1529. die 25. Ianuarij, Septem an-
 nis antequam Ignatius Venetias peruenisset, & felicitis recordati-
 onis Clem. VII. apostolico diplomate conceditur nostris ob con-
 ciones, & studia etiam sacrarum literarū certus psalmorum
 numerus, quo diuini officij recitationi satisficiant. Hinc perci-
 pi potest quam firmum sit quod dicitur nom. 22. quandoqui-
 dem, quo in eo numero refertur non prima concessio, sed con-
 firmatio fuit, ut supra dictum est, & nihilominus ad rem
 non pertinebat, annus quippe trigēsimus tertius, tribus fere
 annis Ignatij aduentum pręcessit; quare nihil erat desideran-
 dum.

Anno 1530. die 10. Martij. Io. Petrus Carrasa Episcopus

erroribus purgandis, in ditione Veneta incumbit. Ibidem multa pro catholica fide labores, & incommoda sustinet, sicut ipse, mox testatum reliquit, epistola, cuius exemplar eiusdem manu conscriptum asseruatur in Archivo S. Pauli. *Vere pretiosus labor in confectum Domini; tametsi apud mundi huius amatores vilis habeatur, nec tantum vilis, sed parricidalis odij, atq; acerbissima invidia adeo plenus, ut nos, qui Christum confessi sumus, ac pro catholica fide, ceruices nostras obijecimus, nunc omni auxilio destituti, venenatis canum nostrorum dentibus discerpendi quotidie relinquamur.*

Eodem anno 1539. & duobus precedentibus nouum monasterium Sacrarum sororum Neapoli sub regula Sancti Dominici, opera Marię Carrafę sororis, condendum curat.

In toto orbe irrepserat teterrimus error ex Auerni imis surgens, orthodoxę fidei veritatem de iustificatione obumbrans, & inficiens; maculauerat plurimos, sedauerat vniuersos; ipsa quoq; electissima membra, & precipua capita Sacerdotum peruaserat; Carrafa noxię falsitati viriliter restitit, & tanquam murus æneus, atq; adamantinus heretice prauitatis se obtulit; in tantis tenebris erroris, & inscitie, clarissimum lumen prætulit catholice veritatis; & quod postmodum in sacrosancta œcumenica Synodo Tridentina definitum fuit, tanti viri industria, labori, atq; fortitudini proculdubio adscribendum esse, nisi virtutis ipsius inuidus hostis, sentiunt omnes.

Caistanum vero Thienzum Venetias à clade Borbonica profectum innumera illic pietatis munia subisse, nulli dubium est. Ille inquam, cuius opera, ut testatur Augustinus Turtura (& ab omnibus pro comperto habetur) non ita pridem Venetijs insignis pietatis opus excitatum fuerat noxocomium scilicet, in quo potissimum fouerentur inter ægros, q̃, quos vel insanabilis morborum vexaret iniquitas, vel membrorum debilitas incurabili dehonestamento notaret.

Ille Caistanus, de quo annales Oratorij Vicentini hæc produnt, *Venetias commigravit ibiq; Xenodochium, quod nouum appellant egregie sanđ, qua erat prudentia reformat, vigetq; eius institutio ad hanc vsq; diem.*

In eamet vrbe excitauit animos virorum, & ninarum nobilium, atq; plurimorum è plebe. Deniq; Igniculi ab eo iacti ardent

in dies, magis, magisque. Ille Caietanus, de quo traditur Venetijs ex egitudine morti iam proximam, & subsidij omnibus destitutam ad vitam renouasse.

Ille Caietanus, qui anno 1533. Neapolim veniens à Domo Sanctæ Mariæ de Misericordia, in qua primum exceptus fuerat, non multo post discessit aptiorem in locum, vbi diuini verbi semina cum spe fructuum spargere, & Sacramenta penitentiae, & Eucharistiæ (quod propriè Clericorum est munus) administrare opportunius posset, vt refert Caracciolus. Adhuc in Domino Misericordiæ degens, ciues Neapolitanos ad audiendum Dei verbum, atq; ad virtutum imitanda exempla illuc vsque alleciuros sperabat. Et Paulo ante à turba seorsum cum Mariæ in Marthæ ministerio occupatum Caietanum sic declarat. Et vere solemne propemodum fuit in ijs, qui religiosos Ordines fundauere, locis vulgo abiunctis seuera Spiritus dedicare primordia. Ex ijsq; postmista, beneq; firmata cum celestibus fœdera ad humana, & turbida, hæc veluti Elias, aut Ioannes alteros prodire. Et intra Nostratum in proximos assiduam charitatem describens; cum in paruo stabulo moraretur hæc habet. Cum enim Patres inibi degerent, & puriori cultu Deum honorare pergerent ægrotis, qui in proximo noxocomio desinebantur, incredibili charitate, ac diligentia assidua opem ferebant.

Eodem modo Bonifacius à Colle se habebat; de quo hæc obseruatu dignissima reperi, primum; mira in eo vis orationis, contemplationisq; rerum celestium, quæ sanctam viri mentem etiam inter medias negotiorum molestias, fluctusq; suburrabat. 2. mira constantia, dum humi genua figens, ad Sicarij icum strenuus Sacerdos, promptissimè pectus porrigit, cui peccatorum absolutionem liberrimè abnuerat. 3. eximia prædictus charitate, durissima etiam peccatorum corda, scelera sua illi fatentium, lachrymans ipse, atque singultiens, ad lachrymas, ac feruam penitundinem non raro induxit. Et super hæc omnia, Venetijs Neapolim profectus est, mox Venetias reuersurus; vt Mariæ Carraræ foundationem Monasterij S. Mariæ de Sapientia suaderet, atq; eidem in eo opere moliendo opem ferret; sicut refert Tufus, quæ non sunt hominis contemplationi solummodo vacantis.

Berar-

Tuf. in
supp. cap.
95. f. 4.

Berardinus Scotus, quem ob eximiam doctrinam, & probitatem Sanctissimus Paulus IV. Cardinalium Collegio ceaptrauit, Patribus Romę in generali Capitulo congregatis, sanctę, & lenienter multa scripsit de methodo firmandi, prouehendiq; Ordinem; præsertim de mulierum familiaritate vitanda, nihilominus ab earum confessionibus audiendis abstinendos, aut eas minime docere non sentit; his verbis: *Et si relinquere earum confessiones non possumus, nec remittere rectoribus suis regendas, atque docendas; elongemur tamen ab eis quantum possumus*, Ioannes Marinius Comes B. P. Caietani, dum Neapolim anno 1533. se contulit, nouę domus suę familię in ea ciuitate construendę studio, vir maximę dexteritatis ad omnia, ad quem omnes in necessitatibus unanimiter confugiebant, vnicum omnium solatium, mæstorum consolatio, morientium præsidium, peccatorum refugium ab omnibus accitus, omnibus occurtebat; in concionando eximius; in oratione assiduus; in laboribus frequens quem concionantem auide auscultabant omnes, admirantes, de his, quę procedebant ex ore eius; præsertim celeberrimus verbi Dei præco Bitonti Episcopus Cornelius Mussus. Et in Tridentina Sacrosancta Synodo veluti purissimum concionatorum exemplar, atq; speculum habitum cunctis propositum cum de concionatorum reformatione agebatur, quem, ob insignē in agendis sagacitatem, Paulus IV. Pontifex maximus Ecclesię Neapolitanę sui successorem elegit, & Antistitem præficere maximopere concupiuit, ad quod munus obeundum ne cogeretur, & orationibus, & vi lachrymarum Sanctus senex obtinuit.

Nec omittendum puto Petrum Fulcarenū Veronensem Parisijs præclara in illa vniuersitate doctoratus laurea omnium æstimatione insignitū sacre theologię, ac Sāctorū Patrū peritissimū, a Frāncisco Gallorū rege Christianissimo, fama tanti viri permoto, Ecclesię Bardocensi Præpositū, & quod maximū est, constanter honoribus cedentē, quorū omnium meminuit Episcopus Acerratū. Huius autē

biss. Cler. viri memoratus sum, nam Venetijs quatuor fermē annis prius-
Reg. c. 10 quam S. Ignatius illuc peruenisset, ad nostram regularem fami-
anno Dñi liam aggregatus fuit.

1532.

Primos nostros Patres mirifice operam nauasse in euertendis,

&c

63
 Et profligandis hæreticis antequam Ignatius Venetias contendere-
 ret, testes, sint epistolæ Carrasæ, quæ in archino S. Pauli custodi-
 untur, quarum fragmentum pauloante apposui. Et mira quæ
 Caietanus Neapoli gessit in fugandis Ochino, Petro Martire,
 & Valdes, & summa sollicitudo catholicæ Marij Ecclesiæ ag-
 gregandi, qui falsis prædicationum suorum dogmatibus decepti,
 à recta veræ fidei semita aberrauerant. Quare si Ignatius sa-
 lutem animarum spectabat, & zelo complexus erat hæretico-
 rum ad catholica castra revocationem; iam quod concupisce-
 bat inuenit; unde interamentum excoGITatum Ordinem no-
 strum non amplectendi; feruentius, & auidius amplexandi fate-
 ri cogit. Et sciat, quæ à maioribus nostris, etiam in ipso Religio-
 nis exordio, ad Dignitatem, ad fidei orthodoxæ propagationem,
 & defensionem, ad proximos in spiritualia prouehendes præcla-
 sse sunt gesta; sanctius omni conatu atterere, & si posset annihila-
 re ponitus velle, à se alienum omnino esse debere. Animadu-
 uertit quædum persuadere nititur Caietanum Venetis adesse,
 minime potuisse, ne cum eo Ignatius agat; tunc omnem sollicitu-
 dinem in profligandis hæreticis, in perscrutando Ochinum, Nea-
 poli exercebat docentem; Quicquid, quas comparauerat deserere
 beatissimam poterat, eorum iam factus Pater; peccata sibi confes-
 sationem audiendo, pugnas occupatus; hoc semoto prætextu, pec-
 catumque confessiones non suscepisse, vitam sibi tantummo-
 di prosumis, vnde quædam præstare non possunt, ut hinc
 educat Ignatium, qui fidei dilatandæ erat studiosissimus, se non
 hisque ad gloriam voluit, patet. Nihil fuisse huius maxime, quasi
 in unum spiritum, in unum sensum, vel certe heremicolas nostrates
 prohibitoribus vocem intelligens, modo huc, modo illuc im-
 pulsus, tanquam ventis peractus, & diuersus. Si verum credidit
 nostris à principis fidei non auditis confessiones; nec etiam
 credidit, aut ut alius intellegitur Caietanum confessionibus au-
 didis à Neapoli compulsum, non tamen eximium in illo
 pietatis, ac charitatis officio; desistat veritatis amator ab
 illo argumentum, quod nihil continet veritatis.

DE PRÆSTANTIA PAUPERE TATIS

Clericorum Regularium.

In *Hist. disp.* §. 18. num. 65. 71. §. 20. num. 76. 77.

ANIMADVERSI O XIII.

QUam actione, & contemplatione ornatam Patres nostri edidit familiam, insigni, atque illustri paupertatis obsequantia etiam decorare consueverunt; Hæc siquidem virtus amica sponsi, ordine prima est, ut ait Ambrosius, & parens quædam, generatioque virtutum, cuius celestium diuitiarum abundantia, quæ exuperant omnem sensum, nos eorum filios, & hæredes augere, & locupletare cupientes, hæc de paupertate Apostolico spiritu in Constitutionibus nostris præscripserunt nobis.

Part. 2.
cap. 1.

„ Paupertas expedita ad Deum via, & religioz Christi familiæ magnum, certumque vestigal publicè, priuatimque exercenda est. Nemo igitur omnino aliquid possideat proprium, sed omnes in communi, & de communi viuant; elemosynæ, ac bona omnia, siue confessariis, siue prædicatoribus, siue quibuscumque alijs, & quibuscumque; siue consanguineis, siue extraneis, quocumque nomine data sint, ad superiorem delataz, in communem reponantur, diuidantur autem à superiore prout cuique opus fuerit.

„ Et si, neque per professionem, neque per sacros canones prohibeamur annuos redditus in communi possidere, per Concilium autem Tridentinum id nobis sit concessum; nihilominus (voluntariè tamen, ut nullo unquam vinculo adstringamur) ab illis abstinemus, quo à secularibus negotijs libertiores paupertatem Christi Domini Apostolorum, & maleitudinis illorum, quibus cor unum, & anima una fuisse legitur, imitemur.

„ De altari, & Euangelio viuere nos Clericos oportet, & eius quæ sponte à fidelibus offeruntur; Itaque neque per nos ipsos, neque per alios petantur à secularibus elemosynæ, sed tota spes nostra in Christi Domini verbis posita sit, qui

„ ait.

67
„ ait. Primum querite regnum Dei, & iusticiam eius, & hæc
„ omnia adjicientur vobis. Secularibus ne permittatur, ut can-
„ quam quætores petant pro nobis elemosinas: Quod si no-
„ bis incipit id facere sint aggressi, cum primum ad nos perlata
„ res fuerit prohibeantur.

Cetè hoc præstantissimum prupertatis genus est, & prope-
modum diuinum, excellentiæ magnæ, imò diuinitatis, hoc quip-
pe claro præconio illud potissimum commendare libuit Ca-
rierano Cardinali amplissimo, præcipuo Sancti Thomæ inter-
preti.

2. 2. qu.

188. a. 7.

S. 18. nu.

71.

Verum primò obiecit Nigronus, nobis ex regula, vel consti-
tutione non prohiberi in communi possidere redditus, aut pos-
sessiones pro victu necessarias. Sed miror hominem inter pri-
marios grammatice professores euntricum, diuq, versatum, sim-
plicia constitutionum nostrarum verba non penetrasse; liqui-
dem ille dicendi modus, peccatum tantummodo, & culpam à
transgressore auertit, quam semper constitutiones nostræ exclu-
dunt, non tamen regulare præceptum, seu ordinationem; simi-
le huic habetur cum de ieiantijs agitur. Ieiunamus, inquit, ly
abstinemus, ieiunamus, &c. est, ac si diceret; Abstinendum,
ieiunandum, Abstineant, Ieiunent; quod, & eisdem fermè verbis
in regula S. Pachomij expressum habetur. Hoc autem sufficere;
nempe, ut à regula sit nobis iniunctum, nec ipse Nigronus infi-
ciatur, qui prospiciens negari hoc minime posse, ad distortam
constitutionis interpretationem, sed inutiliter, confugit. Nec
illi dicere proficere posse nos, si velimus, & immobilia, & redi-
tus possidere; non enim hoc velle possumus nisi constitutioni-
bus immutatis, quibus regimur, & tuemur. Hoc præterea
esset prudentum sacrorum ordinum conditorum laudabiles san-
ctiones obliterare, nè dicam, inefficaces reddere, & enervare,
qui non coacte, sed spontaneè ordinationum obseruantiam suis
regulis exigunt, culpam omnino ablegant, cuiusmodi sunt con-
stitutiones illustrissimi Ordinis Sancti Dominici, & ante eum S.
Benedicti monachorum parentis optimi.

2. p. c. 3.

Secundo congeminat argumentum, plures virtutes exerceri
mendicando, quam abstinendo à mendicatione, humiliate, 76.
scilicet, patientiam, religionem, charitatem erga proximum,

S. 20. nu.

ex S. Thom. & alijs magistris christianorum. Hinc, ut perfectissimum paupertatis gradum, & Christi imitationem continentem mendicationem in Societatem a S. Ignatio introductam, qui voluit assumere illum gradum paupertatis, qui perfectissimus in Ecclesia Dei censetur, & cui constanti & perpetua fuit propositio imitandi Salvatorem, quem probatè est mendicasse.

22. q. 187. Respondeo, cum apud S. Thomam, neq; in summa, neq; in opusculis, quibus in locis de mendicantibus disserit. S. Doctor, inuenerim quod asseritur, & aliorum, quos christianos magistros appellat, nec nomina, nec loca citentur, optatem proinde, ut quæ in probationem dicta inducuntur eorum loca pariter innuantur. sed nunquid indicari potest, quod nunquam illos dixisse ratio monet, nisi fortassis ad summum ob comparationem illorum, qui prædia possident, ætq; redditibus viuunt, quod nihilominus in prædicatorum nihil conducit. Ceterum, charitas erga proximum, & religio satis remota, vel per accidens mendicando exercentur, sicut in cæteris actibus virtutis, & in non mendicando eodem quoque modo exercentur. Reliquæ vero virtutes præcipue patientiam, quæ per se, & immediate exercentur mendicando, nos, qui de sponte datis viuimus, egregie, atq; præstantissime exercemus; dum patienter, & humiliter sustinemus, misericordiam Dei expectantes, & obsoniorum paritatem longaminiè toleramus. Præterea viuendo tantum ex oblatis, immediate, & per se exercetur alia virtus longè nobilior, & altior humilitate, & patientia, cuiusmodi est confidentia in Deum, seu fides, quæ virtus theologalis est secundum theologos, & in ordine altiori ad alias virtutes. Nec quempiam latere debet perfectionem, haud pluralitatem virtutum, sed nobilitatem metiri; hinc longe perfectior hominè est Angelus, & si præter intellectuam, & motiuam, etiam virtute sensitiua, interna, atq; externa præditus sit ille, quæ non cumulatè est ille; & nobilior est parua quantitas auri, multa plumbi, vel æris; & lapillus pretiosus, quamplurimis cæcis lateribus, atq; cœmentis. Si S. Ignatius voluisset assumere illum gradum paupertatis, qui perfectissimus in Ecclesia censetur, quiq; constituit religiosos vere, ac propriè mendicantes, utiq; assumpisset.

passet quem venerabiles, atq; religiosissimi PP. Capucini, atq; alia nobilissima religionum familiae sanctissime colunt. Ac nemo est, qui nesciat hos maiori perfectionisq; paupertatis radio in Ecclesia Dei præ illis splendescere. Invenisse adhuc spectatissimum hoc paupertatis genus cunctis huius regulæ sectatoribus, neq; omnes propemodum locupletes paucissimis possidendi incapacibus, constituisse, atq; illi ipsi adhuc aspacia dominij, vè independentes à consensu superioris valide, licet illicite, disponere possint de facultatibus suis, quas vel ante vota acquisierant, vel postea iure hæreditario acceperant, seu inter vivos, seu mortis causa, vè Sanchez, & Laiman ambo eiusdem Societatis doctores.

lib. 7. mo

val. c. 189

His addam, quæ doctissime docuit Eminentissimus S. Thomas Aquinatis interpres alter Thomas de Vio Caietanus S. R. E. Cardinalis amplissimus. Do verba Dubium occurrit, an laudabile, seu dicatur sit hominem divitem, recentis divitijs, ad tempus mendicare victum proprium, humilitatis gratia. Et est ratio dubij, quoniam apparet hoc vituperabile, quia mendicus debet esse pauper. Vbi gloriæ dicit, mendicus dicitur, qui ab alio petit, pauper, qui sibi non sufficit mendicans, ergo dives inveniatur faciendo se pauperem, quod est illicitum. Ad hoc dicitur, quod dives humilitatis gratia ad tempus mendicare, consingit tripliciter, 1. absolute, ut non solum mendicare, sed de acquisitione mendicatio vivat, ut actus mendicandi sit ob abiectionem, & actus vascendi ex talibus sit propter austeritatem victus, & huiusmodi mendicatio licet possit esse utilis saluti animæ alicuius pauperis personæ sit disposita, ut non nisi hoc modo sciat has virtutes acquirere, regulariter tamen loquendo incompata, ac indifferens mendicatio est, ac per hoc vituperabilis, mendicum enim proprie oportet esse pauperem, alioquin actus dissonat à personâ debet enim humilitatis actus conformis esse personæ, nec recitudo discretionis habet, ut austeritatem vitæ dives ex his, quæ pauperibus dentur comparat, nisi fortè ipse longè largius responderet pauperibus. Hac ille, quæ sine detrimendo regula S. Ignacii dicta sint, lex quidem Sancta, ut Apostolicis verbis utar, & mandatum Sanctum.

Et

Et abſit à me, vt vilis terre vermiculus, & miſerrimus peccator improbare audeam, quod Sancti Sanctis condiderunt; ſed ad infringendum aſſumptum non firmum, voluiſſe S. Ignatium aſſumere illum gradum paupertatis, qui perfectiſſimus in Eccleſia cenſetur; honor ſiquidem Regis iudicium diligit, imò adeo à ſummo perfectionis diſtat, oſtiatim quandoq; elemoſynam queritare, quod ſuis iniunxit, qui ſufficientibus, ne dicam copioſis, atq; opulentiſ reditibus enutrientur, & ſubſtantantur; vt ex doctrina Cardinalis Gaictani, an licitè fiat in dubium verti poſſet; Et confirmatur ex ijs, quæ ipſemet Nigronus paulo inferius docet. *Omnes mendicantes bona conſcientia, cum oblata ſufficiunt abſtinent à mendicando.* Nihilominus, quod ſanciuit S. Ignatius bonum eſt, irreprehenſibile eſt; veruntamen, non illius eximie perfectionis, quæ perfertur. Vt enim optime S. Thom. nullus eſt, qui omnes ſupererogationes poſſit implere, cum vnus in vno, & alius ſuperabundet in alio; hoc teneas, & noli ambulare in magnis, neque in mirabilibus ſuper te.

S. 10. nu.

77.

opus. 17.

cap. 16.

Animad.

10.

Amplius; quam infirmum ſit dicere. S. Ignatium voluiſſe aſſumere illum gradum paupertatis, qui perfectiſſimus in Eccleſia cenſetur, recolatur, quæ ſupra ex eorundem DD. ſententia de ſua Societate vera Religione ſunt dictæ; ſtatum, ſcilicet, non omnino firmum, quoad maximam ſui partem, quæ electioni eſt obnoxia. Votum caſtitalis, ſimile votis ſecularium Clericorum, quod non dirimit matrimonium ratum. Votum paupertatis exile, & hoc, quia retinent dominium bonorum ſuorum, quo quidem ſubiti expoliari non poſſunt, ex quo ſequitur tenuitas voti obedientie; etenim quoad dominium bonorum temporalium, quod retinent non ſuas ſubditi ſuis ſuperioribus, à quibus inuiti illis expoliari non poſſunt, neq; cogi vt alijs cedant, neq; ipſi ſuperiores, ſine ſubditorum conſenſu, cedere. Sicut enim Religioſi in vniuerſum, quia retinent dominium bonorum ſpiritalium, his certe priuari nequaquam poſſunt, poſſunt agere nomine proprio ſuper iure eligendi ſibi competente, & iure alimentorum, & iure manendi in tali, & tali monaſterio, quia per votum paupertatis non renuntiant bonis ſpiritalibus, nec iuribus prædictis, neque honoribus qui

ex

ex talibus debentur; sed tantum temporalibus; vè docet Lessus, & qui citat. S. Thom. b Caiet. c & Nauar. d sic professi societatis, paucissimis quatuor votorum exceptis, quia retinent dominium bonorum temporalium, circa hæc ea omnia agere possunt quæ religiosis omnibus quoad bona spiritualia competunt; vnde clarè dignoscitur, nec quoad paupertatem, quinimò quoad omnia vota nullo modo illum gradum suæ Religionis assumpsisse, quoad omnes, qui in Ecclesia Dei prestantissimus censetur, sed quem ad præscriptum sibi finem magis appositum existimauit. Et ideo Dominici Sacratissimi Aduentus, 2. & 3. feriæ ante Cineres ieiunia non recepit, quæ arctioris obseruantie Religiosæ familiæ completè custodiunt; nec tandem Regularia Ieiunia, abstinentias, ciborumq; parsimonias, quas Religiones omnes diuersimode tamen, complexa sunt, in sua Societate admisit. Choro quoq; suos carere voluit, quæm colere, & frequentare summæ perfectionis indicium est; psalmodia siquidem celestium Spirituum amulatores efficiuntur, qui incessanter Sanctus Sanctus Sanctus proclamant; & superna Ierosalem agminibus psallentes iunguntur; cuius Sacrus, vt Boetius docet, omni in bonorum est aggregatione perfectus; Cuius, si quod, vel exile vestigium reperitur in ipsis, Paulo PP. IV. acceptum referant, cuius desiderij vota prænoscent Ignatius, solis diebus Missam, & Vesperas in suis Ecclesijs solemnius celebrari præcepit, non ergo perfectionis fastigium præcæteris sibi ascribant, qui infra ceteros tot perfectionis obseruantie preciosis monilibus non ornantur.

Quod deniq; dicitur S. Ignatium constanti, ac perpetua propensione voluisse imitari Saluatorem, non ambigo; sed hinc quid sequitur? illud ceret, propensionem mentis Ignatij ad nostram paupertatem amplexandam; Si enim ex eo quod probabile credunt præferim. S. Ber. & S. Thomas Aquinas, nec inficiatur Saluatorem aliquando mendicasse; propensio autem Ignatij ad mendicationem inferitur, & asstruitur; multo magis hinc deducitur voluisse nobiscum viuere ex oblatis; quod Christum fecisse, non probabiliter, sed cerè Lucas, & Ioannes suis Euangelijs ambo tradiderunt. Nihil igitur secundum hoc probat Argumentum.

Ter-

23
De vobis. Confide in Deo, & mane in loco tuo. facile est in oculis Dei subito honestare pauperem. Respiciat filij nationes hominum, & si tunc quia nullus sperauit in Domino. & confusus est. Hinc pulchre S. Petrus Chrytologus. Vrsura mundi centum ad unum, Deus unum accipit ad centum, & tamen homines cum Deo non sunt habere contractum; sunt forsitan de cautione solliciti. Quare. Nonne bene homini exigua cartula obligatione confiringitur? Deus tot, & tantis voluminibus cauet, & debitor non tenetur? Sed dicat, esto quod debeat, quo exigente restituet? seipso, quia non potest ille mentiri, idem ipse est, & executor, & debitor. Contrarium ergo asserti, quam tutum sit, qui legit intelligat. Eccl. 2. Ser. 25.

Quintò vrgetur, naturæ legibus arctamur necessaria postulare. Quid mihi obiectas naturæ leges, qui illam viuendi formam. §. 20. n. 77.
 sequor, vt Ambrosij vtar verbis, *quam nec natura suis inclusit legibus, quis autem humano eam possit ingenio comprehendere, aut quis naturali voce complecti, quod supra usum natura sit? è calo accersuit: quod imitaretur in terris. Quis tantum cum inuenierit relinquit boni?* lib. 6. de Virgin.

Sextò opponit. Mendicitas ex Alfonso de Castro definitur; necessitatem suam, siuè per se, siuè per alium aperire: ergo, §. 20. n. 77.
 qui per amicos significat sibi deesse necessaria, dicentes vinum, aut panem non habent, velit, nolit, mendicat. hoc argumentum nos non ferit, quibus ex Constitutionibus cautum est, vt neque per nos ipsos, neq. per alios petantur à secularibus elemosinæ, &c. Imò, quod si nobis inscijs id facere sint aggressi, cum primum ad nos perlata res fuerit, prohibeantur: quod mirifice exercuit B. noster Ioannes Marinonus, Excellentissima Marchionissæ Piscariæ, seu Yasti: quâ (in nos pia miseratione comota) coegerat pecuniam, qui, hiemali frigidissima tempestate, ligneas fenestras nouæ fabricæ perficere non poteramus, magna voluntate, remisit, iniuriæ potius subesse temporis eligens, & acris inclementiam sustinere, quam laudabiles nostras sanctiones infringere. B. Pater noster Caietanus non semel pane tantummodo, nullo alio obsequio appposito, cum sodalibus refectus est, non hominum, aut amicorum expectans misericordiam, qui suam indigentiam publicarent, quem certè nos imitari quam piguit: quare, innumerales, pene huiusmodi, actus.

K

enume-

enumerari possent. Non tamen ideo prætermittantur ab illo antecedente, ab Augustino ante Alphonsum de Castro, excogitato, haud illud inferri consequens, ut si quis aliquid in necessitate positus amicorum intercessione accipiat, illud propterea mendicasse dicatur. Quædam enim quandoque, dicunt patres, per similitudinem, non per proprietatem; secus, mendicasse dici possent, qui nuptias fecere in Cana Galilee, quia deficiente vino pijissima Virgo dixit ad Iesum. *Vinum non habent.*

*Aug. in
Ps 108.
10.2.*

*§. 18. n.
65.*

Septimo, & ultimo, ultimas exerce vires sic. Ordo Clericorum Regularium reddituum, bonorumq; stabilium possidendorum est capax, ergo non est in falligio paupertatis. Cui facile respondetur: non ex incapacitate possidendi redditus, bonaq; stabilia: sed quia ea ultro respiciamus, nostra commendatur paupertas: & multo magis, quia non è mendicata stipe, sed sponte oblati. Apostolico more, vivimus: Illud adimplentes, quod de nobis, gravissimis verbis protulit Eminentiss. Baron. *Clerici Regulares in præcipuis Italia civitatibus pristinam illam, Apostolicam vivendi formam ex integro redditam sanctè, pièq. colunt:* Hoc autem excellens superioris paupertatis genus, nec S. Ignatius meditatus est, neq. domibus professis, quæ sunt capituli Religionis tenendum reliquit.

*In ann.
ad Mar.
sub die
29. Jan.*

Hoc autem præcipuo vivendi modo mirabilis utilitatis fructum, & pergratam utilitatem percipiunt omnes, admirantes cœlestem hominum vitam ab omni prorsus terrenarum rerum affectu disjungam, quare quas illis ultro tribuunt elemosynas omni laude cumulate, meritum magnitudine ceteras antecellunt: nam, & si poscentibus bene facere valde sit bonum, expectare nihilominus, ut petatur, excellentiam divinuit meritumq; dici potest, quod omnino liberaliter quis largiatur, cuius pretium omnium maximè reputetur preces: imò nihil eo carius emi, pro quo preces funduntur. Vnde Cicero. *Profecto hinc natum est, malo emere, quàm rogare, quod, & antiquos sapientes cōmuniter opinatos esse confirmat Seneca dicēs. ut magis nobis gravissimis viris visum est, nullam rem carius cōstare, quàm qua precibus emptæ est.* Hortatur proinde, ut amicorū præveniantur preces, eorūq; voluntates, & inopias priusquàm per ipsos nobis innotescant, aucupari curemus, ne tardius beneficiū impendatur

att. 214.

*lib. 2. c.
1. de beneficiis.*

*atur. Sero beneficium dedit (dicit ipse.) quod roganti dedit, ideo
diuinanda cuiusq. voluntas, & cum intellecta est necessitate gra-
uissima rogandi liberanda est. Dauidis secutus consiliū concinē-
tis. Beatus qui intelligit super agnum, & pauperē: quod sic expli-
cat S. Thom. Qui intelligit, non dicit, qui habuerit, quia debet
esse misericors ad modū Dei, sed Deus non expectat, quod sē-
per petatur: vnde subuenit desiderio, antequā petatur, & ideo
ille est misericors, qui non solum petentibus subuenit, sed etiā
indigenti subuenit, priusquā petatur: Fauet his, quæ iam di-
ximus præclara S. Hieronymi authoritas, In sanctis pauperi-
bus beatitudo est intelligentia, ut ei tribuat, qui erubescit accipere,
& cum acceperit dolet metens carnalia, & seminans spiritualia.
eiusdē quoq. mentis S. Io. Climacū exstitisse illa declarata verba
Opus animi pii est dare omni petenti cognoscendo eius necessitatem,
& magis est pium dare non petenti: quare sicut maioris est perfe-
ctionis non rogatum donare, sic maioris utiq. perfectionis est, ne-
quaquam hominibus necessitatem suam aperire. Sed Dei misericor-
diam expectare. Hinc Nos, qui hanc regulam sequimur, Are-
sius noster Eruditissimus Derthenēsis Antistes, dupliciter Dei
esse filios docuit, iuxta illud Io. Dedit eis potestatem filios Dei
fieri, ijs qui non ex sanguinibus, neq. ex voluntate carnis, sed ex
Deo nati sunt: nam præter eam, quæ omnibus communis est fi-
liatio, ea potiori modo perfruimur, quæ perfectiorum est, de
qua, estote perfecti, sicut, & pater vester celestis perfectus est: Si-
quidem perfectius est de oblatis quam de mendicatis viuere.*

Porro differere vtra religiosa Familia: Societas scilicet, an no-
stra, strictiorem paupertatem sit amplectata, & odiosus, & inu-
tilis labor est, quem mihi communis, secularis, & vniuersalis
prudentum opinio subtrahit, à qua non nisi temere recedi
potest, vox enim populi vox Dei est. habeo igitur,
qui causam meam agat, ipsa certe agnita
ueritas, & hoc mihi sat esse po-
test, & debet.

Psa. 40.

ad Rom.
Vigil. c.53
Gr. 25lib. 4.
Impres,
III.
Io. 1.

Matt. 5.

R :

QVAM

QUAM NOSTRI NOVITAS INSTITUTI
apud omnes excitauerit admirationem.

In Hist. disp. §. 18. nu. 65.

ANIMADVERSI O XIV.

Idem ferme subiectum prosequi cogor adhuc, in quo duabus
precedentibus Animadversionibus diu versatus sum, ut Ni-
grono satisfaciam, qui ad arbitrium oppugnator, nihil noui
prorsus, nihil spectabile, aut certe admiratione dignum in Or-
dine nostro decernit, quem tamen admirati sunt vniuersi. Quā-
obrem, Antonius Cardinalis Carrafa ad nostros lepide refere-
bat illud actorum, in Apostolorum excelsum præconium prola-
tum. *cap. 5.* *Ceterorū autem nemo audebat se coniungere illis: sed magni-
ficabat eos populus, quasi Diuinum aliquod, & venerabile: Aposto-
licis viris Apostolorū ingentem laudē tribuens. Quod quidem*
In osc. Nigronus quoq. quamuis ad aliud illud traduxerit, excerpfit
ad reg. tamen ex nomine, quod à vulgo sortiti sumus, Theatinos nos
Soc. appellantes; Theos quippe Græcè, Diuinum latinè dicitur. Ve-
runtamen audiamus primum, quid pro se dicat Nigronus, ne
(quod certe iniquum est) antequam audiatur, damnetur.

Primò. Igitur opponit his in nullo prorsus immutatis verbis
*Non equidem video magnam nouitatem in eorū constitutionibus,
simillima videntur aliarum Religionum Regulis.* cui protinus re-
spōdeo: quid per nouū intelligat? si sic dictum putat, sicut scri-
Ecol. 1. ptum est. *Nihil suū ēle nouum: quid est quod fuit? ipsum quod fu-
turum est: quid est quod factum est? ipsum quod faciendum est.* vbi
pulchrè Hieronym. *est ne verbum de quo dicatur, vide hoc no-
uum est? iam enim fuit in seculis, quæ fuerunt ante nos.* Consentio
quidem, verum hoc mihi nullo modo officit: an ignorat pri-
mos fructus novos appellari? vulgo dicuntur fructus nouelli
quamuis præteritis annis eiusdem speciei alios, atq. alios sæpè
Eph. 4. degustauerimus. Paulus quoq. monet. *Renouamini spiritu men-
tis vestra, & induite nouum hominem, qui secundum Deum creatus
est in iustitia, & scientia veritatis.* In quo equidem sensu mul-
tas, & magnas nouitates in Constitutionibus nostris comperis-
se

se fatendum est. Illa in primis memoranda; Annuis redditibus etiam in communi abdicatis, neq. per nos ipsos, neq. per alios posse nos à secularibus petere eleemosinas, tota spe nostra in Domino posita: quod quidem in aliarum Religionum Regulis minime legitur quoue à cunctis distinguimur, & separamur: omnes enim, vel communibus redditibus sustentantur, quod per sacros canones illis permittum est, vel redditibus renunciantes, mendicatum aluntur, & hi paupertatem eximie colunt, vel ceusus, ac mendicatum respuentes, sublimiori perfectione Domino famulantur, & hoc à nostratibus instauratum fuit, qui nihil omnino possidemus, nihil prorsus ab hominibus petimus, Dei misericordiam expectamus. hinc, ut diximus Eminentissimas Baronius tribuit nobis quod nemo tollere debet à nobis. ut enim. *Clerici Regulares in præcipuis Italia Civitatibus pristinam illam apostolicam vivendi formam ex integro redditam sancte, pieque colunt.* ea omnia complete à nostris instaurata memorans, quæ mira atq. præclara excellentissimæ paupertatis gesserunt Apostoli primi Clerici Regulares, quorū vestigia novissimis temporibus primi omnium secuti sunt Patres nostri, vere homines Apostolici spiritus, quod non omnibus datum est. Cum primum in Oratorio Sanctæ Dorotheæ in Urbe Clerum reformare aggressi sunt Patres nostri, innumera fere insignium virorum multitudo, qui Oratorium frequentabant illis adhærere cæperunt, certatim Thienzo se socios exhibentes. Verumtamen cum de hoc præcæso vivendi modo intellexerunt, exterrefacti continuo recesserunt, supra humanum existimantes, quod Patres facere decernebant. Etiam Romana aula, quod tunc Patribus nostris auctoribus per eam circumferebatur admirās vidit: difficultatibus (quod novis omnibus contingere solet) exortis permaximis, ut Sanctæ novitati triumphus de earum victoria, prout feliciter accidit pararetur. Porro nostri Instituti singularem excellentiam, & admirabilem novitatem magni faciens summus Pontifex Urbanus Octavus, ea humanitate, qua nostram prosequitur Religionem Patres alloquens, qui Capitulo generali anno 1667. interfuturi erant, post celebratam Caietani Thienzi Sanctamoniā, post cōmendarū acerrimum zelum Sanctiss. Pontificis Pauli IV. cui plurimū debere Sanctam Apostolicam

In an-
not. ad
mar. sub
die 29.
Iunij.

Sedem

Sedem testatus est, post nostrati genus illustre, disciplinarum & concionumq; splendorem, ac Regularis obseruantia cultum, ad nostrum institutum sermonem conuertens, singulare prorsus, atq; præcipuum Sanctæ Ecclesiæ decus, & ornamentum esse dixit: quare omni conatu ad incorruptum seruandum, prout facimus, hortabatur, ne tam singulari bono Orbis vniuersus priuaretur. Vide ergo quomodo Pontifici, nouum sapiat, quod non sapit Nigrō: Præclarum quoq; illud, mira, & ingens prudentia, qua decorem, dignitatemq; Clericorum fouerunt, sublimiori paupertatis cultu in protectione Dei cæli sperantes, quod quidem humana transcendens ad diuinitatis vsq; solium se extollit, vt peracutè docuit Eminentissimus Cardinalis Gaetanus, ac propterea non omnibus iniunctum, eo quod supra vsum naturæ sit. Hinc exculpare libet amicum, qui magnam nouitatem in Constitutionibus nostris se non vidisse testatur: quippe qui ab inopinatæ nouitatis nimio splendore correptus, eam continuo facile non agnouit. Item Ecclesiarum nitor, & cultus, quibus nulli secundi habemur, quæ tantæ paupertati coniunctus, certerè a Domino factum videtur, & est mirabile in oculis omnium. Vt quanti plura dimitram, cuiusmodi sunt. Tempus hospitij ante annum probationis. Vestes hospitum diuersæ a vestibus Nouitiorum. Habitus Clericalis in anteriori parte clausus, & latis manicis Monachorū similis. Protrahio iuris ferendi suffragia. Modus psallendi. Ablegatio onerum in perpetuum. Decretum ne in sacris indumentis familiarum insignia ponantur, & huius generis ferè innumerabilia.

Secundo opponit. Etiam tunc in aliquot congregationibus integra vigeat Regulæ obseruantia, quibus Monachorum, & Clericorū munera obeuntibus, nostra vtriusq; coniunctio, nec nouitatem, nec admirationē parere poterat, cui respondendum puto, illos re, & habitu monachos Clericorū etiam ministeria exercere. Nos verò re, & habitu Clericis, quæ Clericorum sunt munera omnino tractamus, Monachorum quibuscūq; arctioris vitæ studio additis obseruantijs; Illud magnum, & mirabile, nec nouum erat, nec mirabantur homines, quia vñtatum; hoc nouum, & mirabile, quia illud vitæ genus ab Apostolis inceptum, & interiectis sæpè temporibus a plerisq; Sâctissimis viris

viris innouatum, nouissimè à nostris tunc demum Deo fauente
 excitatum fuerat: nec immerito quidem: Videmus quippe, quò
 libet per aera ferri quotidie volatilia; non tamen quicquam
 miratur: ac si vix homo pennas semel assumens, vt Aquila vo-
 laret (quod S. Isaias mysticè cecinit) mirarentur omnes, om-
 nes obstupescerent: quare? responderet S. Augustinus. *Quia*
hoc rarum est: illa assidue visuerunt. Nusquam, & nunquam
 certe hæc nostra tempestate visi sunt ante nos Clerici, qui pen-
 nas contemplationis assumentes, vt aues Cæli volitarent, nam
 vt bene S. Gregorius Papa. *Quid per pennas nisi volatus expri-*
mitur? per pennas in altum auium corpora subleuantur: per contem-
plationē verò, qua supra nosmetipsos tollimur, quasi in aera leui-
mur. De inde tanquam homines e cælo illapsi cum hominibus
 conuersantes, hominibus salutaria ministrarent. Cum autem
 hoc institutum à nostris excitatum fore, non homines, sed An-
 gelos, sed Deos videre visum est omnibus: testantur hoc Episto-
 la Pauli IV. Summi Pontificis, tunc Ioannis Petri Carrææ ad
 Mariam forem: *non accepisti, inquit, iam dictos meos fratres, Cara in*
et homines missos ab hominibus, sed vt Angelos Sanctos & Diuino
ut. Ca-
numine delegatos. Nemo ergo miretur (diceret Ambr.) si Ange-
ies. pag.
 lis cõpareantur, qui Angelorum Domino copulatur: quid mirũ,
 si non terreos, sed cælestes in cælum trãlatos, quibus cælestia
 famulantur nos præfiguratos expressit Ioannes Apostolus, &
 Euangelista in sua Apocalypsi diuina Hæc sunt verba ipsius.
Signum magnum apparuit in Cælo: mulier amicta Sole, & Luna
A. 106.
sub pedibus eius, & in capite eius corona stellarum duodecim, & in
11.
utro habens, & clamabat parturiens, & cruciabatur, vt pareret:
 quibus, sicut Ecclesiam significasse, mens est Augustini, sic etiã
 nostram præfigurasse familiam non ambigitur, quam, Sanctæ
 Ecclesiæ idem Augustinus germen piũ, examen nouum ap-
 pellaret: quæ bene Lunam pedibus calcit, terrena omnia,
 spernens, nihil sibi retinens, nihil in terra quæritans, e cælo ex-
 spectans auxilium, & cum Petro dicit. *Ecce nos reliquimus om-*
nia: & cum Paulo, nihil habentes, & omnia possidentes
 Sole cir-
 cumtegitur, etenim sola in solius Dei protectione gloriatur,
 Coronatur stellis, tot ornata Doctoribus, & Põificibus deco-
 rata, siquidẽ, qui ad iustitiam erudiunt multos, quasi stella in per-
 puias

Isa. 40.

Ho 3.
in Ezer.Cara in
ut. Ca-
ies. pag.
229.Ser. 1.
de Vir.A. 106.
11.de Syn.
ad Gab.
Ser. 157
de temp.Mat. 19
2. Cor. 6

Dan. 12

petuas, aternitates sunt: quæ recte duodecim esse perhibentur;
in Psal. 86. nam ut mire Aug. Sacramentum magnum huius duodenarii signi-
ficatio est numeri: Sacramentum est cuiusdam vniuersitatis; quia per
totum Orbem terrarum futuri erant, qui cum verbo, tum scrip-
pto sacræ doctrinæ eximio fulgore collucescerent. In cælo cõ-
moratur, & filium parit, & cruciatur, ut pareret, nam contem-
plationi, actionem adiunxit, vtriusq; viræ omnia exercens mu-
nia. Tot montibus apparuisse tunc clerum ornatum, paulo antè
omnino fere excultum, inopem, & mendicum, certe mirabile
fuit, & ut mirabile prædixit Ioannes. Signum magnum. Magnum
Parentum.

Regales, atq; Principum Horti, cultu, & magisterio confici,
letissimis floribus omni tempore anni olentes, fructibus qui-
buslibet redundantes, aquarum copia affluentes, quamuis sua-
ues, speciosi, atq; dilectabiles, non sic sanè animos, oculosque
Can. 2. alliciunt hominum, ac vna sola sylvarum arbor, quæ dulcissi-
mos gignat fructus: Spiritu Sancto dicente, Sicut malus inter li-
gna sylvarum sic dilectus meus inter filios; ac si diceret, mirabi-
lem prorsus dignosci inter syluestres tot, & incultos Clericos,
qui tum corruerant viam suam super terram, nouam exur-
gentem Clericorum Regularium prolem, quamuis plures San-
ctissimi Religiosorum cætus etiam tunc existissent, quasi Para-
disus Domini. Immensi quippe est praconis, ut de S. Iob. scripsit
Greg. bonum etiam inter malos existisse, neque enim valde lauda-
bile est bonum esse cum bonis, sed bonum esse cum malis.

Ignem quis miratur vrentem? nemo prorsus; at si aquæ, ut
Isaias prædixerat arderent igne, portentum omnino, & prodi-
gium inauditum dicerent vniuersi. Quare namquam fuit miru
Sanctos Cænobitas Diuino igne flammantes cernere: mirum
admodum fuit Clerum iamdiu sicut aqua effusum, & frigidum,
Diar. Vi Parentum nostrorum opera efferbuisse, qui diuino igne succen-
sent. si, igneos homines faciebant. Sic de Caietano in primis nota-
Carac. tum inuenio. Deniq; igniculi ab eo iacti, vere Christi discipulo,
in uita qui ignem venit mittere in mundum, & quid voluit nisi, ut ac-
Caiet. cendatur? ardent in dies magis, magisq; quod mirabiliter in libris
pag. 186 Machab. vtrumq; præfiguratum fuit primum quidem in igne,
2. Mac. quem in aquam crassam immutatum inuenerunt, postmodum
resul-

refulgente sole propriam ignis figuram iterum assumplisse viderunt, *utq; hoc factum est*, legitur ibi, & *tempus affuit, quo sol refulset, qui prius erat in nubilo, accensus est ignis magnus, ita ut omnes mirarentur.* Secundo in clypeis aureis, in quibus dū sol refulset, resplenduerunt montes ab eis, & fortitudo gentium dissipata est. *1. Mac. 6. 4. Reg. 4.* Incaluerunt illico frigida membra pueri iam mortui filij lunamitidis, & reuixit, vbi super eum Eliseus se inclinauit, os ori, faciem faciei, pectus pectori admonens. Sic certè egregiè se gesserunt Patres nostri, diuitijs Cleri secularis paupertatem opposcentes, incontinentijs castitatem, superbiz humilitatem, transgressionibus obedientiam, oblocutionibus silentium, ludis Orationem, commestationibus ieiunia, vanitatibus grauitatem, superfluis egestatem, conuersationibus solitudinem, otiositatibus laborem, iniurijs solertiam, mundum relinquentes, soli Deo vacantes, proximos in spiritualibus adiuuantes. Sic ad vitam Clerum, iam pene mortuum, reuocarunt, opus sanè nostris celitus reservatum, quorum exemplo permoti Clerici seculares mores corrigarent, vitia expiarent, Sanctimoniam adipiscerentur & veniam: aptiores adhuc omnia promouenda, illis in Ordine similes, & dignitate pares: *Volatilia* quippè, ut apud Ecclesiasticum legitur, *ad sibi similia conueniunt, & veritas ad eos, qui operantur illam, quæ quidem similitudo, à Christo Domino, qui vera iusticia est, ut obseruauit Glosa interlinearis, pariter, & Lyranus; ad nos translata est, dicente Domino, qui credit in me, opera quæ ego facio, & ipse faciet, & maiora horum faciet.* *Ecccl. 27. Glos. in 3. terl. super Ecccl. 27. 10. 14.* Et hoc mirabile non fuisse dicitur ne forsan hoc non est nostras, sed Dei glorias obruere: contrarium prorsus in cogitatis Ignatii, qui ad maiorem Dei gloriam omnia dirigebat.

Ex modo dictis colligitur respondum ad 3. quo me vrgete nititur Argumentum, dicens. *Nec arbitror alios Ordines, qui cum Sancto Francisco apparuerunt, & mendicantes dicuntur permisso, ut illis hæc duplex laus denegetur.* Monachorum scilicet, & Clericorum coniunctio; siquidem haud propterea quidquam de eorum glorijs diminuire præsumimus, aut certè duplicem illam denegare laudem, nempe Monachorum pariter, & Clericorum munus, qui omnibus humiliter cedimus,

L

omnes

omnes ex animo veneramur, strenue Diaboli opera dissoluentes, si fortè hinc aliquid inter nos dissidij fomitem subministrare intendat.

4. Paupertatem mihi eorum obijcit Religiosorum venerabilem Ordinis minorum, quam Bart. & alij DD. in fastigio esse paupertatis denunciant. Sed ne suspiciosus habear, non ego, sed Doctissimus Frater Franciscus Pannicicola Episcopus Eltenfis, & concionator egregius ex minoribus de obseruantia assumptus, ipse respondeat, qui nostram admiratus pauperiem, Seraphici Patris Sancti Francisci Clericos appellabat, Nos, dicebat, sumus fratres, vos Clerici Sancti Francisci. hinc facile mihi persuadeo, si Bart., & alij DD. Ordinem nostrum præuidissent, ab illa præstanti laude minimè excluderent; Fratres, & Clericos Sancti Francisci pariter commendantes.

5. & vltimo. Ignatio res noua non erat, qui delineauerat Ordinem, qui Clericatum cum statu regulari coniungeret, & claustrali, plura Clericatus officia, & munia complexus, quam Ordo Theatinorum. Plura, quæ non facimus à vobis fieri non ambigo, qui, & publica scholasticorum gymnasia, & puerorum scholas proficimini, à quibus nos cerè Clerici Regulares abstinemus, Apostolorum exemplo, quos primos Clericos Regulares his vacasse non legimus; nihilominus de hoc quidem gaudeo, sed & gaudebo, Deo gratias agens, qui tot strenuos operarios Ecclesie sue providere dignatus est, quod Beatus Pater noster Caietanus præsciuit, & prædixit. Sancto vestro Parenti. Cæterum quoad illam partem scilicet plura Clericatus officia à Societate quàm à nostris fuisse complexa; huic equidem non pro nostris tantum; verum etiam pro vniuersis Religiosis ceteribus lacessitus respondere debeo, quomodo se omnibus præferat, qui Clericorum munia minus omnibus tractat: quamobrem ea, quæ sint liberrimè scire vellem: interea verò ea ego narrabo, quæ ablegauit, quæ nihilominus à nobis omnibus exercentur; Non quidem ut Societatis institutum redarguam, aut improbem, qui vos omnes enixe veneror, & quæ à S. Ignatio instituta sunt dignissima censeo. Clericus, ut à nomine incipiam, sic nos docet:

ad nepot. Hieronymus. Clericus qui Christi seruit Ecclesia, interpretatur pri-

muus.

nam Vocabulum suum, &c. Cleros græce, latine Jors appellatur; propterea Clerici dicuntur, quia de sorte Domini sunt. Vos ad secularia negotia distrahi, laudabili vestro instituto id à vobis poscente, supergredimini uniuersos.

Sequitur Hieronymus. Si quid aliud habuerit præter Dominum pars eius non erit Dominus (Verbi gratia) si aurum, si argentum, si possessiones, &c. hæc autem copiose, qui possidens, parum Clericorum munia ex ipso nomine suo adaptare posse declarant.

Vestra veneranda Societas verè, & propriè est mendicans, quod quidem eximie perfectionis esse à catholico viro non ambigitur; mendicare autem sic est à Clericatu seiunctum, & distinctum; ut omnes DD. & inter eos Lessius eiusdem Societatis, ex canone ideo probent Clericum ad debita soluenda cogi non posse; nullo ad victum necessatio retento, ne in opprobrium status Ecclesiastici cogatur Clericus mendicare: ea propter Thienzus, & Carrafa nostratam columina, nobis, qui vere, & propriissime, atq; omnibus numeris absolutis Clerici sumus, illud iniungere noluerunt, aliorum petentes.

Clerici, quia de sorte Domini sunt, & patrum eorum Dominus, Odorem frequentant, quod vos ablegastis, vestro laudabili instituto impossibile.

Diuinum Ecclesiarum cultum, & Ecclesiasticæ cæmoniz non sic à vobis excoluntur, ac Clerici omnes, omnes Regulares, Cathedrales, Patriarchales Ecclesiæ, & ipsa in primis Summi Pontificis Sacrosancta Cappella tractat; quippe qui in solemnioribus Missis Dalmaticis non vtimini, Diacono, aut Subdiacono in sacro illo ministerio non adhibitis, in Vespertinis solemnioribus precibus Altare non thurificatis; Cortas non adhibetis in processionibus quinq; & sextæ feriz maioris Hebdomadæ, in quibus Pallio, vel toga induti inceditis, neq; cum exponitur, aut reponitur Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in Oratione quadragesima horarum, neq; etiam in solemnissima, quam Romæ celebrari vidi in Domino professâ die octaua Sanctissimi Sacramenti, neque tandem in exequijs Defunctorum Fratrum vestrorum. Benedictionem solemnem candelarum in festo Purificationis Sanctæ Mariæ, & Palmarum in eadem Do-

L 2 minica,

*De iust. et
Iure lib.
2. cap. 6.
dub. 3. n.
50. O-
do. 3. de
solut. &
ibi Ab-
bas Imo-
la, An-
car. &
alij.*

minica, processionefq; in illis diebus in Ecclefijs veftris non facitis; vt quid ergo vfurpat fibi Nigronus, quod tot capitibus improbat?

NVM., QVAS SANCTVS IGNATIVS
 fibi in animo descriperat nouitates, auertere eum
 poterant, quin Nofttrarum Legum nouita-
 tes appeteret .

In Hift. difp. §. 18. num. 66.

A N I M A D V E R S I O X V.

DE veftra gloria nobis gaudendum non ambigo, & hoc oro, vt magis, ac magis crefcatis, & abundetis in omnibus bonis ad gloriam, & laudem Dei, ficut eft mihi inftum fentire de vobis, eo quod habeam vos in vifceribus meis: neq; huic pio, ac religiofo affectui contraire quis credat; imo nec in minimo fufpicetur, fi ijs, quæ in præcedenti animaduersione egimus adijcere. nunc me cogit Nigronus; quippe, qui denuo adhuc infilit, vt nofttrarum legum deprimat nouitatem.

Dicit itaq; Non erat, vt nouitate Legum moneretur Ignatius, qui fibi in animo tot nouitates descriperat, &c. & paulo poft. quas equidem in Afcticis fubinde probo ab antiquitate manaffe; nec non aliorum ordinum ad nos imitatione descendere. Pauca hæc nunc propofita verba magnam obuoluunt contradidionem; nam quas fux Societati descriperat nouitates Ignatius; fi nouitates, quomodo ab antiquo ex aliorum Ordinum imitatione manarunt? Profecto fi ab aliorum ordinum imitatione, & multo magis ab antiquitate, ergo non nouitates: Neq; Sacres illos Ordines permiffuros opinor, fi quis dixerit innouatum in Societate, quod in ipsis defecerat. Verumtamen, quas nouitates poterat fibi in animo tunc perferbere Ignatius, qui de ea Religione, quæ poftea condita fuit, cuius uen nouitates nunc enumerat Nigronus nullum per id temporis prorsus erat propofitum, nullum confilium? Quare afferere Ignatium futura Societatis nouitates animo

animo concepisse, nullum habet fundamentum, præter affi-
mantis voluntatem: non enim Virum Sanctum credere debe-
mus in ijs ne minimo quidem intervallo animum applicuisse,
quæ omnino ab eo, quod tunc meditabatur, erant aliena.

Ribadinera insignis, & primarius vitæ Ignatii scriptor, de
cogitatis agens eo tempore ab ipso. hæc literis consignavit.
Festo die Assumptionis in Cælum Deiparæ Virginis. 1534. in Ecclesiâ
eiusdem Regine Angelorum Mons Martyrum nuncupata ad tria milia- lib. 2.c.4.
via à Parisiis longè posita, Ignatius eiusq; Socij peccata sua confessi, &
Sanctissimo Corporis Christi Sacramento vesecti voverunt, &c. Proxi-
mos spiritualiter adiuuare; Ierosolymam peregrinantes petere, ibiq; con-
sistere, ac Vitam ducere semper, quæ si perficere minimè possent, Romæ
ad Sanctissimi Christi Vicarij pedes prouolui, pro bono, & salute ani-
marum ad Voluntatem, natumq; Sanctitatis suæ se offerrent. Hoc ip-
sùm sequenti anno 1535. inter se statuerunt priusquam ab in- cap. 5.
uicem distraherentur, eiusdemq; mentis extitisse describuntur
anno 1537. Hæc autem eo cogitante, quis prudens sibi per- cap. 7.
adere poterit, eas tunc nouitates meditatum esse Ignatium, quas,
si constitisset Hierosolymis Turcarum Princeps perficere non
permisisset, quarum, & si non omnes; earum tamen aliquot
statui, quem elegerat repugnabant, cuiusmodi fuisset tyrocini-
um biennè, & protractio professionis. Sin autem ad Pontificem
accessuri, cum opus quod Pontificis iussu assumpturi erant ab
ipsius pendeat imperio, frustra in animo suo præscripsisset Igna-
tius, cuius euentum ab alterius pendeat voluntate.

At, esto illas nouitates ex tunc in animo sibi præscripsisset
Ignatius, hinc certè non conuincitur, quin nostris nouis legibus
vinci non potuerit, qui tot noua adinuenerat; præcipuè cum
vna solummodo nostrarum legum nouitas, summâ nempe pau-
peries, quæ mendicatum explodit, & mundi ops, Dei ope
contenta contemnit viriliter, admiratione carèta noua præcel-
lat; utpote, quæ sola vna dici posse videatur: sicut in Apoca-
lypsi Ioannis scriptum reperimus illis verbis. *Vidi Ciuitatem*
Sanctam Ierusalem nouam, descendentem de Cælo à Deo. Vbi notan- 21.
dum, quod tunc Sancta Ciuitas noua prædicatur, præstantiq;
hac laude decoratur, quando de Cælo in terram descendit, non
tamen in terra consistens, sed Deo iussu innixa, quale nostrum
est

Apoc.

Iſa. 62. est Institutum. Quod Sanctus Propheta Isaias futurum cecinit postquam Deus in hæc terreni corporis membra descenderit. *Videbunt, inquit, gentes iustum tuum, & cuncti Reges inclitum tuum, & Vocabitur tibi nomen nouum, quod os Domini nominauit;* quod qui-

In Iſa. 62. dem Sanctus Cyrillus ad ceteram illam Ierusalem refert, de qua cecinit David. *Gloriosa dicta sunt de te Civitas Dei;* quæ profecto eadem est cum ea, quam de Cælo descendentem à Deo vidit Ioannes. Tunc siquidem altissimum paupertatis culmen à Deo ali-

Pſ. 86. moniam expectantium, quod nullius adhuc fuerat temeratum vestigio, solo atteritum est plurimorum, ipso Domino in carne posito sui exemplo semitam referente, quibus antea erat ignota. res planè adeo nobilis, & excellens, ut propterea, qui eam dignatus fuerit, noua prærogatiua dignus est habitus cumulari, ut scilicet sit corona gloriæ, & Diadema decoris in manu Dei, sicut propius Idem Diuinus Vates futurum ibidem promissit. Verum si Sancti Cyrilli prophetici huius dicti aliam interpretationem sequamur; scilicet, ut conuerso sermone ad Saluatorem dicatur. *Vocabitur tibi nomen nouum;* hoc ideo factum esse intelligas quia tunc Voigenitus Dei Filius egenus pro nobis factus, & reclinatus in Præsepio, lac sugebat vberum de Cælo pleno, elca nostræ simillima, qui non è terra, sed ab eo, qui fecit cælum, & terram, qui dat elcam omni carni, elcam cum silentio præstolamur in omni patientia, confidentia multa, omnem sollicitudinem nostram proijcientes in eum, Apostolicis edocti præceptis. Præstantissima ergo, & præclara nouitas, quæ ex ore altissimi produiuit, primo-
genita ante omnem nouitatem. Quid ergo mirum, si suis postpositis hanc adamauerit
tantopere Ignatius, & qui Dominum imitandi propensio-
rem habebat voluntatem, hanc
ex animo elegerit?

87

DE INDUMENTIS; QVIBVS
 utimur albi coloris, deq; vestibus quas è Domo egre-
 dientes adhibemus.

In Hist. disp. §. 18. num. 66.

ANIMADVERSIÒ XVI.

Minimum, non nimium, quod curare debet Vir Deo Sacer,
 ex Bernardi sententia, ceterorumq; omnium, est indu-
 mentum, a quo calor, non color est expetendus. Porro, quod §. 18. num. 66.
 vos nigra tibialia, nos vero alba gestamus, nihil vobis addit,
 nihil detrahic nobis, quamvis Nigronus multum hinc sibi tri-
 buat, quippe qui Clericorum proprium illud esse decernit; cum
 tamen certò sciamus non omnes Clericos eiusdem coloris tibi-
 alibus uti. Nos vero, qui Clerici Regulares sumus, in his ta-
 men quæ non pertinent ad constituendum verum Clericum, quæ
 uè sine detrimento status Clericalis fieri possunt, quippe qui re,
 & professione Clerici sumus, quantum à secularibus magis di-
 stinguihur, tanto melius facimus, maioriq; laude digni erimus
 si Sacros Sanctorum Ordinum institutores imitati fuerimus, &
 præ cæteris, atq; in primis Sanctum Augustinum, & Sanctum
 Benedictum, alterum Clericorum, Monachorum alterum præ-
 cipuos restitutores, à quibus professò expresserunt Patres no-
 stri candidis interius indumentis uti: Quod quidem (præter
 mundiciam, & paupertatem à Sanctis maximopere commenda-
 tas, unde est illud Bernardi celebre dictum. *Paupertas mihi semper placuit, sordes nunquam*) mysterio vacare minimè credendum
 est: etenim, qui Domino seruiunt mentis candore præfulgere
 debent. hinc in Apocalipsi Ioannis, Beata illa supernorum Ci-
 vium turba stabant ante thronum Dei, & in conspectu agni
 amictis stolis albis; Et in Christi Domini resurgentis sepulchro Apoc. 7. Matt. 28.
 Angelus in albis apparec. *Erat autem aspectus eius: sicut Sol, ve-*
stimentum autem eius: sicut nix. Vbi bene Gregorius. *In nive au-*
tem blandimentum candoris est. De Nazarenis scriptum lego. *Can-*
didis facti sunt Nazareni eius, splendorem Deo dederunt, & sicut lac coa-
gulati sunt. Iacobus quoq; Frater Domini lineis vestibus ute-
 batur. 1. Maï.

batur: Quæ omnia immensam animi puritatem figant, dignam
 prorsus, quæ à nobis enixè colatur, quò vberius capropter in
Hym. ad nob's Domious illabatur, sicut canit Ecclesia. *Quo corde puro*
noct. Sa- *sordibus te perfusamur largius:* quod nostros affecutos fuisse illu-
bathi. stri Encomio celebrauit Sanctus Carolus Cardinalis Borromæ-
 us, cui dum Clericos suos nigris tibialibus vt mandasset; no-
 strates alba gestare obiectatum fuisset: Imitemini, respondit
 protinus, Sanctitatem Theatinorum, & tunc alba tibialia vi-
 tro concedam: Sic mihi retulit Sanctus noster Senex Beatus An-
 dreas Auellious, cuius insignem virtutem miracula crebra re-
 stantur. Veimur autem exterius veste nigra, quæ vtiq; mæro-
 rem, luctum, & mortificationem exprimit, iuxta illud Aposto-
col. 3. *Mortificate membra vestra, quæ sunt super terram. quia, inquit,*
In 1. Reg. Gregorius, *nisi seculo moriamur, Deo per amorem viuere non valeamus.*
cap. 2. Et alibi *Mortificationem Iesu Christi in corpore nostro circumferentes,*
cant. 1. *vt vita Iesu manifestetur in corporibus nostris. quia ex Ambrosio,*
ipsam Christi mortem, & passionem nos eius ministri in corpore nostro,
quasi representatione quadam gestamus, & circumferimus, vt serui ge-
stant insigne, & stigma Domini sui. Vt cum celesti sponso dicere
possimus. Nigra sum sed formosa filia Ierusalem, sicut tabernacula
Cedar, sicut pelles Salomonis. Idest despecta de foris, intus verò ple-
na gratiatum, illud significatum à veste nigra, hoc verò ab in-
duimentis albis. Cum autem foras egredimur Pallio æquè ac ve-
ste superiori nigri coloris vtimur ex panno tenui, quod vulgo
Saia nuncupatur, sub gutture clausa; non autem toga forensi,
Ad ne- *vt asseritur, sed quæ Religiosos, ac Regulares Clericos decet,*
pos. *quam Hieronymus per tunicæ operimentum appellat: at ex Phi-*
lone tradente Therapeutis istæ in usu fuerunt Tuniculæ, & qui-
dem discioræ. eiusmodi quoq; Lacernam superiorem, siue exti-
mam Augustinus vocat fluentem, ac remissam, & cingulo non
obstrictam Tunicam, quæ omnia obseruauit diligenter noster
In not. ad P. D. Antonius Caracciolus. quinimo huiusmodi propemo-
const. p. *dum Tunicis vsum fuisse Dominum nostrum, in quibudam*
2, hic *Imaginibus cernitur, cum antiquis, cum etiam recentioribus,*
quas me vidisse recordor. Neq; arctioris vitæ vinculis mancipa-
tis, qua in egrediendo vtimur, vestis minus conuenit illo
Tem. 2. *pallio, cuius meminit in suis annalibus Eminentissimus Car-*
ann. 15. *dina-*

dingatis, Baronius, quod ut nos sapissime, ne dicam semper pot-
 campus, non enim illam vestem induimus, quam exuerat tunc
 Tertullianus, qui propterea iure dicere poterat, quod scriptum *de pallio*
 reliquit. Ego quidem nihil foro, nihil campo, nihil curia debeo, ni- *cap. 5.*
 hil officio attingo, nulla vestra praeterea, nulla praeterea obsequia
 Cancellis non adoro, subsellia non contundo, iura non conturbo, causas
 non clathro, non iudico, non milito, non regno, secessi de populo, iam
 unicum negotium mihi est, nec aliquid nunc curio, quam ne curam.
 neque credo Baronium, qui aetioris vitae signum tradidit pallio,
 negaturum ipsam profecto Tuniculis nostris, & si non ab an-
 tiquo, saltem ex quo seueri moribus, & Regularis viri illas
 adhibere experunt, quod mihi facile persuadeo, ex eiusdem
 Tertulliani dicto, quod Baronius bene libauit: alloquens enim
 Tertullianus pallium suum, hac habet, *Gaude Pallium, & exul-* *De pallio*
ta, melior te iam Philosophia dignata est, ex quo Christianam Vestem in fine.
cepisti, his significans, notat Baronius, *Pallium illustratum esse,*
quod a Christiano viro tandem susceptum fuisse non ergo est impro-
babile; quin credam Tunicam illustratam, ac seuerioris vitae
 signum esse, ex quo Clericus Regularis illam induerit. Nec
 mireris si Tunicula quam extra domum gestamus ex materia
 leuissima compacta sit, tanquam magis congrua praeputari, ut
 pote minoris pretij, & ad ambulandum expeditior: quare Cy-
 rillus exponens illud Euangelij, *Sint lembi vestri praeintelli*, signi- *Luc. 12.*
 ficat, inquit, agilitatem, & promptitudinem. Et Theod. idem
 semper procliuius ad exercenda opera Domini nostri. Cum au-
 tem nostratij Domus egrediuntur ad opera Dei exercenda egre-
 di credendum est, Quod, & praeceptorum Sanctorum exemplo
 firmare libet. Enimvero Sanctus Benedictus, qui Monacho-
 rum disciplinam in occidente penè caligantem restituit, extimas
 vestes, quas Cucullas appellant, ex eadem materia tenuissi-
 ma, quam nos adhibemus. Monachos suos adhibere voluit.
 neque hinc, etiam si ut praefertur commodum illis videretur, ma-
 ius incommodum, aut certe vita durior ab his astrui potest, qui
 ex panno grauiori astiuis etiam mensibus illis vtuntur; nam
 hinc eandem vitae duritiem, maiorque incommodum patimur
 nos hyemalibus mensibus, qui rigoris incommoda sustinemus;
 astate vero illud, quamuis leue indumentum, aliquid addit

incommodi: quæ omnis, & his multo meliora libenter sustinere debemus, illius amare, qui pro nobis sustinuit Crucem.

QVID VERITATIS DVO CASTALDI dicta contineant quæ Nigronus improbat.

In Hist. disp. §. 18. num. 70.

ANIMADVERSI O XVII.

NVquam in animo meo fuit venerabiles mihi Patres deludere, quos in oculis fero, nec me talia agere vili ratione decet; quare nec suspicari quidem de me omnino debebat Senex Religiosus. fecit tamen: prompto ei animo parco, sicut, & alia. Sed videamus, an vera sint, quæ ego in vita Pauli Papæ IV. scripsi, quibus permotus Nigronus, eos me illudere veluisse autumat, quæ duo esse in scripto suo repeti. Primum. Ieluitas inclinasse animum ad duorum ordinum coniunctionem propter persecutiones, &c. secundum quod ego verebar coniunctionem illam cessuram in opprobrium Pontificis. Hinc exordiamur, lectoremq; precor, ut caput decimum septimum vitæ Pauli Sanctissimi Pontificis à me scriptæ percurrat, & æquo animo inter Nigronum, meq; iudicet, ubi cognoverit me talia non scripsisse: scripsi tamen mentem Pauli illam fuisse duos istos Ordines uniendo, idq; testimonio duorum Eminentissimorum, S. R. E. Cardinalium, nempe Vitellocij Vitelli, & Gulielmi Sirleti, quorum dictis si standum sit necne, cuiusvis Iudicium non recuso: quare hinc me grandævum, & in Religioso habitu quinquagesimum quartum annum agentem, decor Religionis, & Senectus, & Christiana Lex prohiberet nemini malum pro malo reddendum, procius dicerem. En quomodo duos Amplissimos S. R. E. Cardinales eludit Nigronus. Verum absit hoc à me. Transeo expropter ad alterum, quod enunciaui. Inclinasse scilicet Ieluitas animum ad duorum ordinum coniunctionem.

Prem. 18. propter persecutiones, &c. Et quidem satis rationabiliter, nam frater, qui adiunatur à fratre quasi Chrysos firma. Nec meus sermo

91

sermo de persecutionibus fuit ab hostibus Sanctæ Ecclesiæ, Ecclesiæ verè filijs inflictis, quæ sūt gloriæ nostræ, sicut Apostolus Petrus docuit dicens. *Communicantes Christi passionibus gaude- 1. Pet 4*
te, ut in revelatione gloriæ eius gaudeatis exultantes: si exproba-
ni in nomine Christi beati eritis, quoniam, quod est honoris, gloriæ,
& virtutis Dei, & qui est eius spiritus super vos requiescit. Certè,
 qui pro fide decertant, à fidei inimicis multa passuros iā prædi-
 xerat Dominus. *Tradent enim vos in Concilijs, & Synagogis suis Matth. 10.*
flagellabunt vos, & ad præsidēs, & Reges ducemini propter me. Et
 iterum. *absq. Synagogis facient vos, sed venit hora, ut omnis qui in 10. 16.*
persecutur vos arbitretur obsequium se præstare Deo. Et has declinare
 infirmitatis est, non tamen culpabilis, dicēte Domino, *cum per Matth. 10.*
sequentur vos in Civitate ista fugite in aliam: quandoq. etiā hu-
 militatis indignū se tanto munere existimantis; non declinare
 autē eximæ fortitudinis opus est, heroicæq. virtutis, Sāctorū
 Martyrū imitatores effecti Discipulorū Christi. Improbos pro
 bos odisse non est novum, sed quæ ab his parantur, insidias, &
 persecutiones declinare cū liceat, quid mali fecerunt vestri, si
 quas tunc patiebantur persecutiones vitandi studio inclinarūt
 animum ad duorum ordinum coniunctionem? quā si nunc re-
 nuuit confiteri Nigronus, hoc iam contudi, contraria, quæ in his
 obvoluit ostendens. Quod verò ante hæc omnia Ribadinera Anim.
 teste p̄miserit Nigronus. *Quo tempore Patres Theatini non ha-*
bebant Roma Domicilium, sed tantummodo Venetijs, & Neapoli,
& aliquod initium Patauii: noster Sanctus Pater optavit, & val-
de egit, ut Romam venirent, tum ob alias causas, tum verò, ut me-
lius discrimen inter utramq. Religionem appareret, & nos non
esse Theatinos, ut vulgus nominabat. Hæc et si concederē hinc ta-
 men coniunctio non improbatur, nisi ex parte Ignatii, qui (ut
 alias dixi) quod semel à B. P. nostro Caietano acceperat sem-
 per retinuit: neq. Ignatii mentem fuisse memoravi, sed Iesui-
 tarum: quare non me hinc appositè redarguere potest. Quod
 tandem solitudinis amatores nos facit, ac propterea segnes in
 laboribus pro fide sancta suscipiendis, si vera enunciet Ni- lib. 3 fo.
 gronus; nolo, ut mihi le&or credat, sed legat obsecro, quod de 1890.
 nostris priscis Parribus literis consignavit Io: Baptista, Adria- 3. anno
 ni illorū temporū Historiographus celeberrimus; quippe qui 1555.

de Paulo Quarto Pontifice Maximo agens, hæc habet. *Nam humilium, ac deuotorum hominum Religionem fundauerat, qui ab eo Theatinorum nuncupationem acceperant. Hi nimirum Sancti uiuebant, atq. hæresum persecutores erant acerrimi, quartæ oppugnationem, & catholica fidei defensionem susceperant, idq. eorum professio solemniter professio.* Non ergo dubitare poterat S. Ignatius, quin præcipuissimi ad res fidei gerendas forent Patres nostri qui & si cultores solitudinis, importunis atq. superfluis secularium occupationibus abdicatis (quod proprium est Sacerdotum) fidei tamen defensionem contra hæreticam prauitatem priores illo, ex professo susceperant acerrime. Imo istorum alterum alterum non excludit: quandoquidē Sanctus Hieronymus, & vastam Syriæ solitudinem incoluisse, & multa hæresum monstra suæ doctrinæ gladio legimus confodisse. Ipse quidem Sanctus Ignatius solitudinis, & Catholicæ Religionis ubiq. dilatandæ fuit studiosissimus. Quamobrem nihil ei dubitandum, nihil timendum, quamuis ille fuisset recessus, quem Nigronus Patribus nostris adscribit; qui enim cum Maria ferebant secus pedes Domini audientes verbū illius: cum Martia quoq. satagebant circa frequens Ministerium.

lib. 1. c.
10.

Mar'y.
rol. ro
man.

31. In
lii.

DE MODO, ET ORDINE, quem tenuerunt Primi Patres Societatis in ea condenda.

In *Hist. disp.* §. 24. num. 89. 90. 91. 92.

ANIMADVERSIO XVIII.

Quod Apostolica veneranda diplomata asserunt; & Regales Francorū Christianissimi Regis epistolæ amplissimæ perhibent ambigere nefas est. Sed cur Nigronus formalem inter utrâq. Societate differentiâ ponere nō extimuit? nisi quia, quæ nunc est, illa prorsus non est quæ tunc coaluisse dicitur. Secus fuisset antequam esset; nam forma est, quæ dat esse rei. Quod enim primo Sanctis illis viris occurrerat, hoc plane fuit seipsos, quoad eorum vita duraret in proximorum salu-

salutem impendere : hoc autem omnino illud non est, quod postmodum factum est .

Quod ne gratis videatur dictum, ponam hic, quod in historia Societatis nouissimè narratū reperitur. *Inter hæc nouus, & vigesimus huius seculi annus. cunctæ Societati factus, & fortunatus, & quasi natalis illuxit. Hoc quippe anno, propitio Iesu, de ea in posteritatis propaganda & vincienda certis legibus, patres consensere, Et inferius: Vna conueniunt, ut de suæ familiæ statu, deq; re communi deliberent: ergo adhuc nihil firmum, nihil commune inter illos. Et infra, Præstaret ne uti instituerāt, nullo stabilito perpetuæ Societatis fœdere, atq; cætu quo ad vita suppeteret, in animarū procuratione versari, an potius certam quandam fundare familiam: Si in deliberationem vocatur, an certa sit fundanda familia, ergo illo tunc fundata non erat, ergo distincta ab ea, quam instituerunt, duraturam quo ad vita suppeteret, ergo hæc non erat illa, quæ postmodum subsecuta est. Item. Id cum in consultatione initio venisset, sententiæq; inter se variarent: statuunt in primis amplius insistentium consulendo, precibus, ieiunijs, & cætera afflictatione corporis Deo. Certè hæc omnia ad futura dirigebantur, si futurum, ergo non factum, si sententiæ uariabant, ergo non concordēs in eo quod faciendum præponebatur; de præteritis quippe nulla prorsus est consultatio.*

Adhuc ea de re cum multis utrinque rationibus noctes quamplures disceptatum esset: tandem vna omnium mens, atque sententia fuit, ad duo priora & ota perpetuæ castitatis, & paupertatis, tertium insuper adiungendum perpetuæ obedientiæ, atq. ex suo corpore unum aliquem seligendum, cuius dicto audientes essent reliqui, & cui suæ iudicia, uoluntatesque submitterent. Si substantia hæc religioni sunt tria uota, quibus ex his, uel unum saltem deest rat capta minime dici potest.

Dixi Nigronum non formalem, sed materialem illam uocitare Societatem, uerum hoc illi prodesse non potest: nam si forma dat esse rei, quomodo esse dicitur, cui forma deest? Si forma est, quæ specificat, ergo, quæ futura formaliter, realiter distinguitur; ab ea, quæ materialiter fuisse dicitur: secus dicere possemus, pisces esse aues, auesq. pisces, quia communiscant in materie: ab eadem quippe aqua, & pisces, & aues sum-

lib. 2. n.

53. ann.

1539.

Orl. hist.

Societ. l.

2. n. 58.

lib. 2. n.

61. ann.

1539.

Gen. 1.

plere principium. Item dicere possemus inchoatam esse iustici-
am, quando quis iustificandus est peccator: nam materialiter
est idem homo peccator, & iustificatus; similiter secularis,
qui postea fit regularis: ex tunc omen dedisse religiosæ vitæ,
per Nigronum dici posset; cum tamen secularis, & regularis
vita ad inuicem distinguantur; neque hæc sit illa, neq. illa ista:
quare neque inchoata Societas, neque propinqua perfectioni,
quam amplecti anno 39. decreuere patres, vilo pacto dici po-
test, quæ initio ab iisdem diuersa excogitata fuit: hinc non
appositè Platonis, atq; Arist. vtitur dictis: nempe dimidium
principium esse rei, siquidem quod probationes denegant esse
principium, neq. dimidium esse potuisse confirmant. Frustraq.
leges: & glossas inducit; afferentes, pro facto habendum, quod
de proximo faciendum est, cum nunquam, neque de proximo,
neque de longinquo tale quid illis in mentem venerit, quod ut
postea stabilirent, cum multum disceptatum esset, antequam
quidquam deliberarent, precibus, ieiunijsq; Deo vacandum,
insistendum necesse fuit.

Ex his liquet potuisse B. Caietanum prædicere Sancto Igna-
tio; ne dum confirmationem suæ religioni à Pontifice conce-
dendam: verum etiam religiosi cætus futurum patrem renun-
tiare: siquidem anno 1539. adhuc non erat sub suauis iugo obe-
dientiz, adhuc non erat stabilita Societas in posteritatē pro-
paganda, nō erant decreta regulæ. Vnde Orlandinus, his de no-
mine constitutis addidit Patres, ut Præpositi generalis pote-
stas, magistratusq. non certo annorum numero, sed iisdem, ac
vita terminis finirent, & ut nouitij, & qui Societati anume-
rari vellent, &c. Adhuc incertus erat exitus rerum illius euen-
tus, an hominum expectationi responsura, spemq. quam concitauerat sustentatura, ac propterea Paulus Papa III. ad limitariū
numerum sexaginta tantummodo facultatem fecit profitendi
in ista religione, referente Ribadina, adhuc in semine
erant, & in radice illi fructus, quos suauiter, feliciterq. protu-
lit vinea ista fructifera. Quæ omnia potuit præuidere, ac præ-
dicere S. Ignatio, beatus noster Caietanus. Sed de hoc mox
accuratè & copiosè.

*lib. 2. m.
64.*

*li. 2. vit.
Igna. 6.
17 & in
bulla
P. P. com
tit. 15.
Pauli 3*

QVAE:

Q V A S A N C T O I G N A T I O

de sua iam coalita Societate predicare po-
ruit B. Caietanus.

In Hist. diff. §. 24. num. 89. 90. 91. 92. §. 25. num. 94. 95.

A N I M A D V E R S I O X V I V .

Primum argumentum in hac dubitatione sanam ab eius-
dem Nigrone placitis , & assertis , ad hominem , qui ut
probet S. Ignatium nos in vestitu imitari non potuisse , distan- S. 18. num.
tiam regionum inducit , impossibile eum credere , qui apud 66.
Gallias , & Hispanias morabatur , remotissimos fines , nescitum
in Italia degentium noticiam ullam habere potuisse . Item
nostrorum priscorum principum solitudinem , & a mundo se-
cessum , nimium quam debuisset , multis in primis amplificat , S. 18. num.
& præter nomen , quæ Eremitarum sunt , tribuens illis , omnia 69.
non ignarus præclaras Sanctorum acies , actione pariter , & con-
templatione præstantes , quos imitati sunt Patres nostri , mundi
recessu , mundo mirabiliter profecisse , quorum hortationes , con-
silia , predicationes , & omologeses nullis terrenis inquinatæ af-
fectibus sed cælestibus educatæ cogitationibus , (ut Damasceni
erat verbis) ad destructionem iniquitatis , ad profliganda pec-
cata aptiores quidem , & accommodatæ extiterunt semper qua-
re , quæ in nostræ familiæ probum obiecit , in eiusdem cessere ,
& gloriam ; dicamq; proinde quod Cicero ; *In isto tuo maledicto* , Pre. 20.
probum , non modo mihi nullum obiectas , sed etiam laudem illustras 228.
meam . Hinc quæ in nos nulla ratione construxit , in eum cui-
denti ratione contorqueo sic . Quamvis alijs hæc dubitatio
insurgere , eorumque corda subrepere potuisset , non tamen illi-
us , qui & terminorum discrimine , ac differentia , & Patrum
nostrorum recessu , id prædixisse Caietanum sibi persuadere de-
bebat , quod non ab hominibus , sed a Spiritu Sancto didice-
rat de Ignatio ; Nec absurdum scimus ex S. Tho. præterita , & 2. 2. quæ.
& præsentia , sicut , & futura , annunciasse Prophetas ; quemad- 171. a 31.
modum de Sancta Elisabeth. Sancti Ioannis matre dixit Am- lib. 2. c. 6.
brosius ; quod *per prophetiam didicit , quod non didicerat* a in Luc.
ma.

hō. 26. in *matthei*; Et de S. Thomā Apostolo habet Gregorius: quod *Euang.* *ud* Vidit, & aliud credidit; hominem vidit, & Deum confessus est. *Matt. 16* Similiter Petrus Apostolus dicens; Tu es Christus Filius Dei vivi; *lib. 3. cō.* de quo Hieronymus; ex confessione sortitur vocabulum, quod reuelationem ex Spiritu Sancto habeat. Et de Ioanne, qui Dominum cap. 16. digno demonstravit dicens; Ecce Agnus Dei. Hæc de illo canit Ecclesia. *Io. 1.* Ceteri tantum continere verbum corde presaga iubar af-

In festo futurum, tu quidem mundi scelus auferentem, indice prodixisti: Moyses quoque præterita narrat, atque iam diu patratæ ab origine mundi a Deo, inquit, Glossa, sicut de futuris, ita & de præteritis edocuit; & Basilus, qui Deum aque, atque Angelos ipsa facie vidit a hac ex iis nobis refert, quæ ab ipso Deo percepit, & audiuit. Et subdit, audiamus igitur veritatis verba, non ab humano spiritu, sed a Spiritu Sancti vera doctrina prolata; Enimvero tales sunt Prophetiæ, ait Chrysostomus, omnia tempora percurrunt præterita, præsentia, & futura. ex ergo, quæ iam coaluerat sodalitas, sed ignorabatur a Caietano, qui per te vitam ducebat solitariam, diuino afflatus spiritu edicere potuit, quamuis iam constructa esset, sicut alter Moyses a Deo illustratus, atque edocuit; Sancta Catherina Senensis, ut in eius gestis habetur, non lectis p. 2. lib. 2. Sanctorum actis, a Domino puerula didicit; quæ præclari per orbem apostolici viri, & in primis eremi patres mirabilia gesserunt in Aegypto, quorum in Deum excellentissimæ charitatis extitit egregie propterea æmulatrix. Et sicut Eliseus, inquit Sanctus Thomas, prophetice cognouit, quæ Eiezi discipulus suus in absentia fecerat; sic Caietanus, quæ Parisiis, & alibi cum socijs inierat Ignatius.

Secundum argumentum desumitur ex difficultatibus, eisque permaximis, quas in confirmatione Societatis a Sancta Sede obtinenda maximopere experti sunt, quos perbelle enarrauit Oxlandinus his verbis. Domi autem nihilo minore in rem Societatis Ignatius ipse, qui quidem in conficiendo confirmationis negotio, felicemque ad exitum contra vim, auctoritatemque multorum Principum producendo, annum integrum desudauit. Dederat Pontifex max. uti supra demonstratum est Societatis exploranda negotium tribus Cardinalibus, & Guidiuinio potissimum, qui quidem adeo non amice supplices patres accepit, ut ne conscriptam quidem institutorum formam adduci posset,

lib. 2. nu. 113. Oxlandinus his verbis. Domi autem nihilo minore in rem Societatis Ignatius ipse, qui quidem in conficiendo confirmationis negotio, felicemque ad exitum contra vim, auctoritatemque multorum Principum producendo, annum integrum desudauit. Dederat Pontifex max. uti supra demonstratum est Societatis exploranda negotium tribus Cardinalibus, & Guidiuinio potissimum, qui quidem adeo non amice supplices patres accepit, ut ne conscriptam quidem institutorum formam adduci posset,

posset, ut legeret; sed quæ tanta aduersus religionum multitudinem commentatus fuerat, ea uno tempore vniuersa contra nascentem Societatem videret effundere, collegasq; in eandem sententiam suæ autoritate perduxerat; Sed qui semel spes suas in Domino collocarant, nequaquam animo debilitati sunt; Instant, atq; urgent magis, literq; à Viris, Principibus, & Ciuitatibus afferuntur ad Pontificem, & Cardinales ea de re, grauissima; Sed Satana obnitente, pro viribus, frustra omnia. Hæc, ille; Quod ergo difficillimum fuit hominibus, & frustra omnia contingebant, feliciter obuentura homo Dei prævidit.

Tertium insurgit argumentum ex ambiguitate, quam conceperant Cardinales, expediret ne christianæ reipublicæ istius nouæ Religionis constructio, quam idem Orlandinus explicat dicens. Censuerunt deniq; Societatem in eorum numerum reponendam, *lib. 2. nu. 114.* ita tamen, ut dum dies aperiret, quid maxime præstaret Ecclesia, professos non excederet sexaginta; Quod ergo non dum aperuerat Deus hominibus, diuina luce perfusus aperuit Caietanus Ignatio, cui bono Ecclesiæ secundam fore, & copiosam Societatem renunciat.

Ad huc quartum fit argumentum, quia quæ nunc felix viget Societas, non ea est, quæ tunc coaluisse dicitur, nec quos protulit vbarrimos fructus adhuc germinauerat. Hoc quod posterius dixi probatione non eget, primum probant, quæ in ea essentialia differentie dignoscuntur; liquidem, quam primo loca medicati fuerant ad animarum medelam, Hierosolymitanos sermones non erat transgressura; quam secundo condiderunt, in omnem prorsus terram erat amplificanda. Illa, posteritatem non erat habitura, hanc, in posteritatem placuit propagare. Illa, triplici sacrorum votorum vinculo, quod religionem constituit alligata non fuit, hæc omnibus numeris absoluta, triplici ligamine, paupertatem, castitatem, & obedientiam proficetur, præterea peculiari addito voto, in omnibus summo Pontifici præsto esse in missionibus, tum ad fideles, tum etiam ad infideles. Illa Societas, pia, & venerabilis fuit; hæc, vera, & propriissimè dicta religio.

Dices hoc verum apud locios, ac non in mente Ignatii, qui iam præcognauerat omnia. Hoc certè, & si gratis dictum; meam firmat conclusionem; nam quæ mente recluduntur, nisi supernaturaliter illustrati, cæteri cognoscere minime possunt.

Novissimum verò omnium quintum sic argumentum. Ego, per se-
 cussissimam iam pridem, & completam fundasset sodalitatem,
 suam Ignatius, quod nunquam fuit, nec ipse Nigronus dicere
 audet; hoc quidem, si naturali via quoquo modo cognitum pre-
 dictionem excludit; opus tamen antea ab Ignatio ceptum, quod
 suadet Caietanus, ut prosequatur, nostram illi interdicens mi-
 litiam; hoc utiq; Spiritus Sancti magisterio imbutus, cur non po-
 tuit facere? quo magis, magisq; in bono opere, quod assumpse-
 rat confirmatus hilariter progrediretur Ignatius, sicut, & alijs
 Sanctis contigisse perspicuum est, qui celesti lumine ab alijs cer-
 tiorati sunt, quid Deus requirebat ab eis; & scimus ex Evan-
 gelio Ioseph Sanctissimæ Virginis sponsum ab Angelo monitum,
 ne timeret accipere Mariam coniugem suam, quam acceperat
 iam, sed dimittere cogitabat. Itaq; quod ex tunc Ignatij Socie-
 tas coaluerit, nihil à Caietano dictis, vel in minimo officit, quæ
 rata in suo robore firmiter perseverant.

Mat. i.

Ex quibus colligitur, & sit dictorum firmæ conclusio, potuis-
 se Caietanum hæc de Societate prædicere. In omnem terram,
 & in fines orbis terræ amplificandam, in posteritatem, certiq;
 legibus vincendam, sacris votis astringendam, atque in Reli-
 gionem propriissimè dictam erigendam; Quorum, quia nihil
 tunc actum, nihil tunc cogitatum, diuinitus sanè acceptum à
 Patre luminum, pie credendum est, quæ si mente conceperat
 Ignatius, atq; in arcado cordis clausa tenebat; Ignatij quoq;
 mentem, & cor celesti munere illius, qui probat renes, & cor-
 dæ, penetrasse fieri cogimur.

Deniq; quia distracti longissimis oris procul ab invicem vi-
 derant duo isti Beati; & Caietanus insuper ex Nigrono soli-
 tariam vitam ducebat, etiam quæ primo tempore cum socijs
 gesserat Ignatius, vaticinasse Caietanum ambigere non debebat;
 imo, & hoc ipsum sentire, etiam si Societas per id temporis ab-
 soluta fuisset, non quia futura tunc annunciasset, sed Spiritus
 Sancti gratia Dei cognitam voluntatem, notam faciebat; nem-
 pe ne in nostram ingrederetur familiam; sed suam æquosio-
 rem perficeret, quam Deus ab Ignatio magnificentissimam ex-
 precebat.

ANIMADVERSI O XX.

Prudenter quidem egisti Typographe, non amicum, sed candi-
dum Lectorem experere: quandoquidem ad offusas nocturnas
tenebras profligandas, candor lucis requiritur Proinde candorem
animi ingenuum, qui profecto non vni sententiæ hæerere permit-
tit, obstinatus, quam in alijs desideras sapienter; si tecum (ut
par est) habueris, cognosces utiq; quis verum, non fucum qua-
rat veritatis; Quis non fabulam in historiam, attamen histori-
am in fabulam commenretur; Quis non quid gestum sit ab hi-
storia petat, ac quod gestum est ab historia abradere acutius
rimetur quam verius; Fictiones quis aculeatus affigat, & effin-
gat; Deniq; quid geri potuerit, me nullatenus effinxisse, mihi
tamen iniuste affigi: Quæ certè, non mirum, si tempus tam-
veri, quam ficti auctor, velut adulterina, & exposita diutius
gestavit in utero, peperit serius, enutrivit vberius, palamq; fe-
cit liquidius; nam veritas (ut ait Seneca) odit moras.

Quam tandem si potenti sua virtute suavis amice
excipere volueris, candido accedas obsecro ani-
mo: nec dubito quin in ipsa agnita veri-
tate, maiori voluptate fruereis, quam
ex eiusdem simulata specie te-
cepisti deceptus.

(*)

ANIMADVERSI O XXI.

P Robum te semper agnoui, nunc callidiorem optassem. non enim hospitio recepisses opusculum, nesciens ex qua peregrinatione vagum: Quippe, quis peracutus, & sagax, in domum suam, suspiciosus præsertim hisce temporibus, eum excipit cuius vias ignorat, cuius semitas nescit? Credidisti propugnatotem veritatis te recepisse, letus edidisti, quod veritatem tutari putabas. Concepisti mente honoris, lucis, haud parum S. Ignatio detrabi, si opus hoc in tenebris iacere diu permisisses. Hæc autem cum non præstet opella, auctori utiq; ac tibi præstitisset in tenebris conticuisset magis, quam aspexisset lucem: quod quidem utrique honorabile, nunc certe probrosum: & tu quamvis deceptus, lectorem nihilominus non decepisses. Pareo tibi, quia ignorans fecisti, cautius agas: alias, & Typis tuis iam prouidus factus, ne facile des, quod vir bonus à te peritio- remolitur, quid cōtineat ne scis.

FALLACIARVM RECOLLECTIO

ex Synopsi.

ANIMADVERSI O XXII.

P Rincipio Synopsim exiguae praefixit opella: & corpus per se tenue veste voluit dilatare lacrimosa: Tautologiae vitio semper in eandem partem incumbit, & per eandem lineam ferram reciprocatur: ut scilicet eo pacto eius, qui minus sapiens sit possit mentem obstruere.

Mea dicta contorquet, atq; pervertit; ut partes suas robustiores faciat apparere, ac pluribus contra me aptet vexationem, quae omnia ipsius conseruato fundamento labuntur, nam ut gladio suo gloriosum perimam gigantem istum, ubi infirma imponuntur infirmis, utraq; citius collabuntur, cum igitur inane sit quod assumitur, suauiter omnia euanescent, ut copiosius visum est supra.

Syn. n. 2.

3. 4. 5.

Animad.

5. 6.

Syn. n. 6.

Quis eis dixit, celeberrimis diebus Natalis Domini, ab Ecclesia sua abfuisse Caietanum, & si abfuerit, inconueniens reputari? An ignorat Principes Ecclesiarum Episcopos ad tuendum gregem Domini Ordinatos, ut inquit Amb. Ecclesijs bene praepositos, sollicitè illarum curam habentes, ut testatur Apostolus, & nihilominus rationabili de causa à grege sibi credito pastores optimos dñu disiunctos? non ne oues Caietani, quia Fundator, quae Venetijs, quae Neapoli? Charitas Dei, & proximi coegit Caietanum, sessus itinere, senex, Athelae ne conuiesceret, sed nocte ipsa Neapolim excurreret, ut cum socijs, Ascensionis soemnia celebraret. Hac eadem ad suorum solatium consilium, & leuamen, Venetias usq; perduxit. Nihil igitur contra Caietani prudentiam, nam charitas prudentiam non destruit, sunt namq; virtutes sibi inuicem coniunctissimae, & affines, ut docent Theologi.

lib. 2. in

Luc. c. 2.

1. Tim. 3.

Quid tempus perscrutatur, & moram, quam Caietanus fecit Venetijs? quandoquidem, neq; praefiniti temporis, neq; morae fecerim mentionem, solummodo colloctionem tradidi, quam à maioribus fide dignissimis accepi hoc equidem, & quae his similia indagantur, ipsa colloctionis sola probatio

Syn. n. 7.

batio nihil habere roboris : nihil probabilis sua virtute quadet .

A quo nouus è theologo nauta cognouit , Adriaticum hyeme traieci non potuisse ? an forsan Caietanus , qui alias in Adriatico imperauit ventis , & mari , & fecit tranquillitatem magnam , conuertens procellam eius in auram , & si forte faciens fluxus eius , hyemali tempore præpediri potuit : si Spiritu Dei afflatus (quod , & de alijs Sanctis legitur) id sibi expedire cognouisset ? Sed qui theologus , nauticam professionem vsurpat : extraneam , & à se alienam dum appetit disciplinam , propriam obliuiscitur ; marini vortices , & venti eam diripuerunt .

Syn. n. 8.

Tufum , & Caracciolum inducit , vt probet diuturnam Caietani anno 1535. in Ciuitate Neapolitana præsentiam ad obseruandum , atq; deprehendendum Berardinum Ochinum hæreticum . Attamen Tufus , neque ochiniana obseruationis , neque alterius cuiuspiam , quod tunc temporis Neapoli agisset Caietanus meminit , quare ex industria locus non est positus in

Caracci.

pag. 240

245 242

240.

240.

Caracciolum verò manifestè docet , à trigésimo quinto , ad trigésimum nonum elapsum temporis , ab obseruatione ad deprehensionem Ochini : do verba : Anno 1535. Neapolim venit (Ochinus scilicet) longe maiorem mentium firagrem dedit , &c. & paulo post . Initium detegenda impietatis à nostris factum : quippe Caietanus perspicaci vir ingenia rem odorare capit , &c. & infra , obseruaueratque Ochinum , ab vsque anno 1536. qui in ade. S. Ioannis maioris concionatus fuerat , &c. post pauca ; hoc vero anno 1539. Caietanus igitur qui , ad hunc audiendum : obseruandumque , & ipse ire , & alios dedita opera mittere soluerat , nihil iam cunctandum ratus Cardinalem Theatinum certiore fecit , &c. Igitur iuxta ea quæ Caracciolum tradidit , Thienzi commoratione in Ciuitate Neapolitana ad deprehendendum Ochinum anno 36. non egemus : quippe qui deprehensus fuit anno 39. imo neque ad obseruandum , cum satis temporis valde idoneum tribuat ,

242.

Syn. n. 9.

pag. 247

Incaustum , & frustra ponderat Caraccioli dictum , biennio scilicet domum stabuli summa cum laude Caietanum resedisse , & quod non dici possit excursio , diuturna decem mensium commoratio , quia nunquam tanto tempore affuisse Caietanum , ipse pronunciaui : quamuis Nigrobus , vt hoc mihi obijciat in-

con-

conueniens, collectiue assumit, quod ego distributue euenire
petuisse, & concessi, & denuo confidenter concedo; initio scili-
cet anni 36. vel in alia illius anni particula (non tamen omnia
sunt complectens) si ibi tunc erat Ignatius, etiam adfuisse Ca-
jetanum. Quare quod distributue ego, collectiue assumere
certo non debet, nec priores posterioribus copulare men-
ses.

Cur certum, ac fixum tempus desiderat? quod minimè est
necessarium. Nunc pulchre Caracciolus noster. *Cum de re certi* pag. 245
sumus de tempore anxij esse desistimus. determinati nanq; tempo-
ris ignorantia, substantiam rei non destituit, alioquin instituti-
ones aliquorum Sacramentorum destruere cogeremur, quorum
circumstantia temporis, nec ab Ecclesia determinatur, nec a fi-
delibus certo scitur.

Ad quid partitiō, imo potius, perditio mensium? quæ ni-
hil probat, ut probatum est a. Ad quid moras itinerum Igna- *Synop.*
tij constituit? quem nihilominus anno 36. Venetias peruen- *num. 10.*
tum fatentur omnes, & ipse in primis consensit Nigronus di- *11. 12.*
ctos; licet affirmare sub finem Martij anni 1536. ad eam celeberrimam *a Anim.*
urbem appulisse. Cum autem totius difficultatis cardo sit, *3.*
Ignatij praesentia Venetijs, hanc vero ex oppugnantis consen-
su certo tenuimus, ad quid tot temporum indagines? verbo-
rum lenocinia? paginarum lenibus oppleta folia? Quid prohi-
bet dicere, etiā tunc, vel paulo post factum adfuisse Caietanum,
in nullo Neapoli occupatum, neq; ab ipso, quæ inania opponun-
tur: Natalicia siquidem Epiphaniarum, & Cinerales celebra-
tes, dudum praecesserant: Quadragesimale tempus, & Paschales
laticias cum suis Neapoli absoluerat: post hæc, tempore placi-
do, & itineribus satis accommodato, Venetias potuit perueni-
re: Inde Neapolim rediens opportunè obseruare Ochinum,
quod tanti fecit Nigronus, quem, quanto diutius incepisse
contendit, ad impediendum Caietanum Neapoli, tanto maio-
ris temporis spatium satis idoneum ad obseruandum, quin ad
deprehendendum Ochinum, facile concedit Caietano, quod ta- *num. 8.*
men ex Caraccioli sententia minimè opus fuit, ut ex dictis iam
satis constat.

Paruz nascentis familia negotiorum arduitatem, quæ, qua-
lisq;

lilq; fuerit, periclitare arbitrat; quafi vnius pauperuli negotioſior non ſit quandoque, & aucaps deliberratio, quam cuius inſuis Regnorum potentiffimi Regis. Optarem proinde, vt renuntiaſt mihi, quam, à quo accepit reuelationem negotiorum tunc, Patrum noſtrorum? Edicat nunc quælo nomen Angeli, qui reuelauit, tempus, qualitates, circumſtantiaſque eorum; graua, an leuia, cito, an tarde explenda, proſperè, an aduerſè? Venetijs præclare fama, perpetuq; commendationis Caſtronus nolci non potuit, quia Neapoli, & multo minus Galliz, & Hiſpaniz remotis ab Italia Regnis nouam Religionem vix notam, reputat Nigronus. Huic argumentationi, quantum roboris ſit tribuendum, ipſum Nigronum indicem appello, qui iuxta dialecticæ primæ præcepta diiudicet. Quinimmo, & Gallijs, & Hiſpanijs: ſatis nanq; ſuperq; fuit, va mox orta Religionis vbiq; fama loqueretur, Romæ in Baſilica Vaticana habuiſſe principium. *Quæ nanq; (vt bene S. Leo.) vſquam gentes*

Ser. I. de SS. Petro et Paulo. ignorarent, quæ Roma didiciſſet. Quare haud ſtriſtim Neapolim noſtratibus primo tempore contigiſſe credendum eſt; noſtros ſcilicet vix Neapoli fuiſſe tunc cognitos, quod cerè quodam dicendi modo Caracciolus protulit. Et ne gratis hoc dictum credas. Audi eundem Carac. noſtratæ famam, etiam tunc Venetijs, vſq; Neapolim peruaſam, ſic enarrantem. *Beneditus, &c. exercitus Sanctitatis noſtrorum Patrum fama, quæ Neapolim vſq; peruaſerat, Venetias itq; &c.* Audi Episcopum Acerrarum odorem

Hiſ. Cl. R. cap. 4. vbiq; diſſuſum his verbis ſeſtantem, Crebrefcente in dies Patrum ſanctimonia, nomeniſq; rumore, ne dum in illa Ciuitate (Venetijs ſcilicet) verum etiam in remotioribus, & longinquis, Neapolim vſq;

eod. cap. ſit. B. peruenit. Et paulo infra obiectum mihi Carac. locum non ad Ciues Neapolitanos, ſed ad Patres referendum purat, qui quidem ſedem ideo mutariſſe opinatur, nam animarum lucro permoti, vix ibi cognosci credebant, vberiores proinde fructum ſibi promittentes, ſi intra Ciuitatis mœnia propius acceſſiſſent.

Audi Deniq; Procerum Neapolitanorum Epistolæ, ſacrumque Clementis VII. diploma, Patrum opinionem Neapolim vſque peruentam potiſſimum atteſtantiâ, quæ omnia ſatis luculenter eod. cap. Tuſus eſt proſecutus. Hæc autem ſilentio obruite, quæ aperta videntur, & illud tantummodo in proſpectu ponere, quod illa

illa inficiari videbatur, parum candoris sapit. Nullo modo si-
bi pugnantes duo hi dicendi modi videntur. dum Venetijs
moraretur, &c. & cum ex Hispania Venetias venisset: an for-
san, qui aliquo peruenit, inibi morari, dum adhuc permanet,
dici non potest? & qui moratur, certum non sit, quod iam per-
uenerit?

Synop.
num. 15.

Oppositio certè, & contradictio vera, & realis est inter Mas-
seum, & Ioannem Lucernam ex vna parte; & Orlandinum ex
altera; Illi, quia dixerunt. *per Autumni tempus*; iste, *Uergente*
ad exitum anno: Parisijs recessisse Parentem vestrum. Quare si
ex varia diuersorum narratione facta non vera inferre intendit;
hoc certè mihi non competit, sed illi, qui scriptorum suorum
dissonantia vltro fatetur. Tollat ergo quod suum est, & vadat.
Nec tamen virum eruditissimum ignorasse credo consuetudi-
nem scripturarum, non iisdem fermè verbis sanctorum gesta
narrandi: quæ non idcirco (nisi ab impijs) mendacij redargu-
untur. Sic Matth. docet accessisse ad Iesum Centurionem, quem
Lucas Seniores Iudeorum misisse tradit. quid ergo ex hac va-
rietate narrationis, colligi ne potest nihil esse certi de hac cu-
ratione pueri Centurionis? absit. Audi Augustinum. Diligen-
ter aduertentes, intelligamus Mattheum non omni modo de-
seruisse vñtatum morem loquendi: non solum enim dicere
solemus accessisse aliquem, etiam antequam perueniat illuc,
quo dicitur accessisse; verum etiam ipsam peruentionem,
cuius adipiscendi causa acceditur dicimus plerumq; factam;
& si eum ad quem peruenit non videat ille, qui peruenit;
cum per amicum peruenit ad aliquem, cuius ei fauer est
necessarius; quod ita tenuit consuetudo, vt iam, etiam
vulgo peruentores appellentur, qui potentium, quorumli-
bet, tanquam inaccessibiles animos per conuenientium
personarum interpositionem ambitionis arte pertingunt. non
ergo absurde Mattheus, etiam quod vulgo possit intelligi per
alios facto accessu Centurionis ad Dominum compendio di-
cere voluit. Accessit ad eum Centurio. Verumtamen non
negligenter intelligenda esse etiam Sancti Euangelistæ alti-
tudo mysticæ locutionis secundum quam scriptum est in
Psalmo accedite ad eum, & illuminamini: Proinde, quia

Maff. lib.
2. vit. c. 1
Luc. lib. 1
vit. c. 4
Orl. lib. 1.
nu. 99.

Matth. 8.
Luc. 7.

lib. 2. de
cōsensu
cap. 20.

O

„ fidem

„ fidem Centurionis qua verè acceditur ad Iesum ita laudauit,
 „ vt diceret; non inueni tantam fidem in Israel, Ipsum po-
 „ tius accessisse ad Christum dicere voluit prudens Euangeli-
 „ sta, quam illos per quos verba sua miserat. Idem S. Euan-

Matth. 17. „ gelista Matthæus. Et post dies sex assumpsit Iesus, Petrum, &
 Iacobum, & Ioannem fratrem eius, & duxit illos in montem excelsum
Luc. 9. seorsum, & transfiguratus est ante eos, quod nihilominus Lucas post
 dies fere octo contigisse narrat. Factum est autem post hæc ver-

in 17. ba fere dies octo, & assumpsit Petrum, &c. sed bene Lyræus. Post
Matth. dies octo, quia Matthæus non computauit diem in qua Christus fecit
 eis promissionem, nec ultimam in qua transfiguratus est: Sed computat
 tantum tempus intermedium, & ideo secundum veritatem computando
 totum tempus à promissione facta usq; ad transfigurationem, transfigu-
 ratio fuit in octaua die. ratio autem huius, quia ista transfiguratio fa-
 cta est ad ostendendum discipulis gloriam futura Resurrectionis, illa au-
 tem erit in octaua ætate mundi, & propter hoc figurata est hic per o-
 ctauam diem.

Matth. 5. Rursus, Matthæus octo Beatitudines posuit, quarum quatuor
Luc. 6. tantum Lucas meminit. Vnde mirabiliter Ambrosius. Quatuor
lib. 5. tantum Beatitudines Sanctus Lucas Dominicas posuit, octo Verò San-
Luc. c. 6. ctus Matthæus, sed in illis octo, ista quatuor sunt, & in quatuor istis
 illa octo: his enim quatuor Veluti virtutes amplexus est Cardinales;
 illæ, in illis octo mysticum numerum reserant; pro octaua enim multi
 scribuntur Psalmi, & mandatum accipis octo illis partem dare, fortas-
 se benedictionibus; sicut enim spei nostræ octaua perfectio est, ita octaua
 summa virtutum est.

Ipsismet Sanctus Doctor acutè animaduertit adhuc, vt quanti-
lib. 10. c. 6. libet, vel leuem commenticiam oppositionem inter Ioannem,
in Luc. & Lucam de Domini discipulis ab eis auertat, dicens. Consi-
 deremus qua gratia secundum Ioannem crediderint Apostoli, qui gauisi
 sunt: secundum Lucam, quasi increduli redarguantur: ibi Spiritum San-
 ctum acceperint, hic sedere in Ciuitate iubeantur quoadusq; induantur
 virtute ex alto: & Videtur mihi ille, quasi Apostolus maiora, & at-
 tiora tetigisse, hic sequentia, & humanis proxima: hic historico vsus
 circuitu, ille compendio: quia, & de illo dubitari non potest, qui testi-
 monium perhibet de ijs, quibus ipse interfuit, & verum est testimoni-
 um eius: & ab hoc quoque, qui Euangelista esse meruit, vel negligenti-

tia,

tia, vel mendacij suspicionem æquum est propulsare. Et ideo verum
 putamus verumq; non sententiarum varietate, nec personarum diuer-
 sitate distinctum. Expende verba. Et ideo verum putamus verum-
 que, non sententiarum varietate, nec personarum diuersitate distinctum.
 Nonne quod Sanctæ mulieres erga Domini Sepulchrum stu-
 dio humanitatis piè gesserunt, non eodem modo apud San-
 ctos Euangelistas scriptum reperimus? Lucas quippe sic ha- Luc. 24.
 bet. Vna Sabathi valde diluculo venerunt ad monumentum portan-
 tes, quæ parauerant aromata; & paulo post, quænam illæ essent
 declarans, subdidit. Erat autem Maria Magdalena, & Iohanna,
 & Maria Iacobi, & cetera, quæ cum eis erant. Marcus vero cum Mar. 16.
 Maria Magdalena, & Maria Iacobi, Mariam etiam Salome exti-
 tisse commemorat, nihil prorsus de Iohanna, aut ceteris mu-
 lieribus dicens. Et cum transisset Sabathum Maria Magdalena, &
 Iacobi, & Salome emerunt aromata, vt venientes ungerent Iesum. Matt. 28.
 Matthæus de Maria Magdalena, & altera Maria tantummo-
 do loquitur, vnctionem omnino recitans. Vespere autem Saba-
 thi venit Maria Magdalena, & altera Maria videre sepulchrum.
 Ioannes tandem nouissimus omnium, neq; vnctionis, neq; mu- Ioa. 20.
 lierum, sed Magdalene solius meminit. Vna autem Sabathi Ma-
 ria Magdalena venit mane, cum adhuc tenebræ essent ad monumen-
 tum. Amplius, Marcus, orto iam Sole, Ioannes, cum adhuc
 tenebræ essent, Mariam ad monumentum venisse testatur. Quid
 ergo? concedenda ne foret hæc illatio, Sancti Euangelistæ mi-
 nime sibi conueniunt, ergo vana eorum est narratio? perspi-
 pue quidem hæretica esset, & praua, ab omni prorsus veritate
 procul; Catholica siquidem Ecclesiæ recta fides (vt Augustini trac. 34.
 verbis vtat) improbat tale commentum, & diabolicam doctrinam in Ioa.
 esse cognoscit. Dicendum proinde, & firma fide facen-
 dum, quod fideliter Gandauensis facetur Episcopus his ver- cap. 145
 bis. Non ob id contrarios esse Euangelistas, quod vario modo suas
 instituant narrationes, ob id, quod vnus commemoret quadam, qua
 alij prætermiserunt: imo si quis probe perspexerit deprehendet, non so-
 lum Euangelistas nulla in re dissentire, sed maxime consentire; & nus-
 quam alias magis se se inuare: vt ipsorum in narrando varietas, fidem
 magis augeat, quam infirmet. Hæc ille. Augustinus vero. Quod De cons.
 Lucas dicit; valde diluculo; & Ioannes. mane, cum adhuc tenebræ. Euag. l. 3
 essent: cap. 24.

essent : hoc intelligitur Marcus dicere : Valde mane , oriente iam Sole : idest , cum Cælum ab Orientis parte albesceret , quod fit utique Solis Orientis vicinitate , eius enim est ille fulgor , qui nomine aurora appellari solet : ideo non repugnat ei , qui ait : cùm adhuc tenebræ essent : die quippe surgente , aliqua reliquia tenebrarum tanto minus sunt , quanto magis oritur lux : nec accipiendum est , quod ait , valde mane orto iam sole , tanquam sol ipse iam videretur super terram , sed de proximo adueniente in has partes Sole , idest ortu suo iam Cælum illuminare incipiente . Probè itaq; non probos , non pios observavit Hieronymus , sed improbos , impioſq; hanc S. Ecclesiæ scriptoribus

Lib. 1. c. 8. imposuisse calumniam ; dicit enim . *Arguit Prophirius , & Iulianus Augustus imperitiam Historici mentientis .* Quare ex duorum **cap. 9.** varia narratione , non benè rei gestæ veritas denegatur , quā vnam esse quis ambiget ? quandoquidem substantia intacta permanet ; & hinc impugnandi sumere occasionem , lubricam tantummodo mentem indicat oppugnantis .

Quid pugnabat cum bonis moribus Ignatij nostrates adire ? certè synographas mercatorias , quas secum habebat , ad prudentiam , non in odium adhibuit pauperatis , quam mirifice semper coluit , & iugiter adamavit , quæ si Ignatium cohibere non valuit , quin nobili loco natus , & in aula Regia educatus è mendicatu aleretur , proculdubio ne ad nostros secederet , neutiquam retinuisse fatendum est : plus nanque cum generis nobilitate Ignatij mendicasse pugnabat , quam apud Religiosos , & pios viros , non dicam intrudi , sed pie recipi hospitio , humilem , & deuotum hospitem postulasse . Prima vice , quando iam tunc è mundi illecebris ablactatus Venetias peruenit Ignatius , Sacra Ierosolymorum loca veneraturus , clarissimè ortum natalibus in Porticis Sancti Marci pauperem , & peregrinum accubuisse nihil dedecoris , nihil notæ fuisset . Nunc secundo ibidem reuersus , denuo Ierosolymam lustraturus , eminentiori nitens Sanctitate , quando magis , magisque progrediebatur in dies , si apud nos diuertisset , illicò inefficiosus , & inurbanus existimandus foret . Profectò , si quod mihi gratis obiectum est , iure nunc ego obijcerem , coniecturas scilicet , & opinationes , satis minus dicerem , quippe qui , utinam coniecturis , & opinationibus ; ve-

rum

Syn. n. 3.

cum etiam fictionibus; adhucutionibusque infidiosis inflo-
rior.

Quid me allegat, quem semper ablegat? quine (cum *Syn. n. 16*
incertum sit tempus) sicut dixi, quod potuit sub initio anni
36. cum Ignatio congregari, in quo me allegat, sic etiam
decem mensium temporis assignavi, in quibus ab omni ne- *S. 8. n. 23*
gotio expeditus Caietanus potuit adesse Venetijs, cuius si
meminisset supernacaneum utique cognovisset niti meo dicto,
qui non determinate initio anni posui Caietanum Venetijs,
quin etiam in alia parte eiusdem anni contingere non potu-
isset; ita tamen, ut si nunc, non tunc; & è contra. Cur Carac-
ciolum adducit in testem, cuius dicta suam ratiocinationem
explodunt? quæ supra videnda tamitto, repetitionem evitans. *Syn. n. 8.*

Quid ei prodesse poterit. Iudicium patris sui extendere, & *Syn. nu.*
longum facere? certum est nec inficiatur Venetijs cum Io; Pe- *17. 18.*
tro Carrara consuetudinem habuisse Ignatium; certum est etiam
Carraram anno 1536. mense Octobris inde migrasse; igitur ve-
lit, nolit, quo tempore Venetijs cum Carrara consuetudinem
habuit Ignatius, cum Caietano agere potuit. Si viginti
mihi, & amplius scriptores objicere, qui Joanni Petro Carrara *Syn. nu.*
tribuant institutionem; his plures illi recenseam, qui etiam *19. 20.*
Caietano tribuant institutionem. Si a Paulo in eius vita reli- *21. 22.*
gionem institutam, siq; dedisse principium dixi; hoc verius, & *23. 24.*
proprius de Caietano enunciat. Si Caracciolo credit, iam co-
gnovit penes Episcopum Theatinum, & Caietanum summam
rerum tunc constitisse; si non credit, cum allegare non expedit;
Cur eiusdem sincera dicta corrumpit? quomodo vnius particu-
laris domicilij administratio, summa rerum dici potest? quid ne-
cesse erat, ut Ordinis nostri auctores consuleret Ignatius? quis
dixit non consultum Carraram, de quo multa congesti? ca-
tamen tacitus prætermitto, quia evanuisse iam constar, Rema- *Animad.*
net igitur firma collocutio, & sciat sicine enervari non posse, *11.*
quod antiqua firmat traditio.

FALLACIARVM RECOLLECTIO

ex Historica Disput.

§. I. 249; ad §. 13.

ANIMADVERSI O XXIII.

Hist. disp. **T** Elis agnecarum inuicilibus tueri se credit Nigronus; & *num. 2.* tutò in me acuire catamum, persuadere contendit legat. *l. 1. §. quo* li illo celebri dicto. Heredis interest Defuncti existimationem *ties. de i-* purgare. Sed percontari libet, numquid Defuncti existimatio *iurijs.* benè purgatur maculam inferendo ubi ea non est? Certè hoc *Impne. ff.* nouum purgationis genus est. Inter præcipuas S. Dominici laudes, hanc ponit Ecclesia. *de restit.* Prius Oxomenfis Ecclesie, deinde ordinis *Bren. Rò.* Predicatorum auctor fuit. Potest ne in Ignatio reprehendi, quod *4. Aug.* S. Dominico laudi datum est? Hodieq; & semper erit maxime gloriæ? cuius iudicio standum est? Quod ergo viro Sacratissimo, Predicatorum parenti optimo, culpa non fuit, neque S. Ignatio erit.

S. I. n. 6. Læde, & melle calamus ab ipso promittitur imbuendus; in melle dulcissimæ charitatis, in candidissimæ, ac sincerissimæ veritatis læde intingendus stylus; sermo dulcis, & candidus, charitatis calamo, non contentionis studio scribendus, veritas solummodo indaganda. His verò quam plurimis sibi pugnantia, neq; coherentia: plura non firma; tot sophismata, quibus parua cumulata est opella, quonammodo ad inuicem copulantur? Certè quod blande promittitur seriò non impletur.

S. 2. n. 8. Tutus est, qui lege facit, ait ipse; sed, quæ lex concedit, ut quis suspiceretur ne dicam iniuriam sibi affingat illatam, quam *Ecl. 3.* vlscisci liceat? Nemini gloriandum de contumelia Patris sui: non enim *num. 12.* est illi gloria eius confusio: Sed, quæ contumelia fuit S. Ignatio, quod nostrum Ordinem ingredi concupierit, ut probatur *Animad.* erit? Neminem æsimus, neminem prouocauimus, nulla prorsus *10.* illata iniuria est: ergo nulla omnino iniuria vindicanda. Ille ab opinione caueat, quæ fallax est, qui per nebulam, aut aquam res inspicit. Et, qui cum hereticis cominus pugnat, non debet hereticorum calumnijs viam sternere, bonum malum autumans.

Quid

Quid magni momenti me omittere, vel Inculcentius referre. S. 3. num. 10. 12.
 obleruatur? Hæc sunt duo mea dicta, alterum in Vita B. Patris
 mei Caietani. In Epistola ad perillustrem Comitem Marcum
 Thienzeum, alterum; quæ ut omni prorsus suspitione careant,
 iisdem omnino verbis ab eo recensita ponam. *Primum erat, cum*
à Spiritu Sancto non vocari ad ordinem Theatinorum Patrum; & hoc
omittitur in hac compendiarie repetitione narrationis. Alterum erat,
seruitium Dei fuisse futurum, ut ipse fundaret aliam præbyterorum re-
ligionem actuosorem. Verum in hac epistola scriptum legimus, illi à
Thienzo hanc militiam interdictam fuisse, quod is Deo, haud dubie,
inspirante accepisset. nonne prolis actuosioris parentem futurum esse so-
licitissimum: hæc ille. A quo peto, quando in Epistola scriptum
legit, illi à Thienzo hanc militiam interdictam fuisse, quod is
Deo haud dubie inspirante, accepisset. quid directum sonat,
ab eo quod dictum prius fuit, cum à Spiritu Sancto non vo-
cari, ad Ordinem Theatinorum Patrum? Nunquid Spiritus
Sanctus Deus non est? an, quando Deo dicimus inspirante,
Spiritum quoque Sanctum inspirasse non debemus credere, &
confiteri? Idem propterea sunt, à Spiritu Sancto non vocari Ignat-
ium ad Ordinem Patrum Theatinorum, & hanc militiam illi
à Thienzo interdictam fuisse; eo quod is Deo haud dubie in-
spirante, accepisset. Idem sunt, Deo inspirante accepisse, & di-
minutus accepisse, nam quæ à Deo sunt diminuta sunt. Nihil
igitur omissum, nihil additum: nullo igitur iure aliqualis addi-
tio, aut diminutio mihi imputatur.

Quia non à Sancto Spiritu ad nostram Religionem vocari S. 3. num. 11.
 Sanctum Ignatium dixerat Beatus Caietanus, sed ad aliam a-
 ctuosiorem fundandam præordinauerat illam Deus: ad circo pe-
 ritionem Ignatii, nostrum Ordinem aduerti, ab humano, vel
 diabolico spiritu processisse, ad inconueniens deducendo nulla
 ratione asseritur; an ignoratur, verumq; ab vno, eodemq; San-
 cto Spiritu certè factum? Sicut à Deo Abrahæ primo iniun-
 ctum, & postea vetitum fuit filium immolare: hinc Scriptura
 dixit. *Tentauit Deus Abraham.* Gen. 22.

Si probabilia ex Arist. sunt, quæ videntur omnibus, aut plu- S. 4. nu. 14.
 rimis, vel maxime familiaribus; & probatis: Hinc nihil pro
 Nigrono probatum deducitur, quamuis pro se dictum iuueni- Top. lib.

am; 1. cap. 1.

am; qualemque nullus properea remanet ambigendi locus, ubi plurimorum familiarium, & probatorum habentur testimonia; neq; dehonestamentum Patris reputare quis debet, quod omnium iudicio, & maxime sapientum, nullum proles dedecoris specimen habet,

Animad.

2.

S. 5. & 6

nu. 17. et

19.

S. 8. nu.

23.

Animad.

2.

S. 7. nu.

21.

Consensio in itineribus Caietani, quæ nunquam infielati præsumum; sed ex illis inferre, non potuisse Caietanum Venetias excurrere, quod potenti virtute traditio impugnat, in hoc equidem consentire non possum, nec aliquando concessi; imò non obscure apparet, decem superesse menses, in quibus Neapoli minime occupatus Caietanus Venetias petere potuit, quod (pace ipsius) hæud sine vltæ probatione pronuntiatum est, cum traditione firmatum sit,

Si in hac controversia non nisi, quæ verissima censentur extantur, quid officii veritati prudentia, constantiq; Ignatio? Nunquid S. Dominico prudensior, atq; constansior? Quid locorum electio? Votorum nuncupatio? nunquid patenti optimò hæsurus non erant filij, aut à patris monitis recessuri? an quæ vota fuere simplicia, solemnia minime esse possent? Quæ Deo semel promittuntur, offerri denno prohibetur? Prædicent S. Ignatium vestri scriptores, & qui vestri Ordinis non sunt, virum prudentem, sapientiæ plenum, magniq; animi; sed quid inde? nonne sapiens, prudenter, & fortiter, diuina luce persusus, est aggressus, quod carnali sapientiæ fatuum sonat?

S. 7. nu.

22.

pag. 234

249 250

Anno 36

43. 47.

Animad.

7.

S. 8. nu.

24. 25.

Animad.

2.

Aequiuocè vtitur cōmoratione perpetua B. Patris nostri Caietani in Ciuitate Neapolitana; nam si eam sic intelligit, ut nullo vnquam tempore illinc distractus fuerit, & hoc falsum, conuincitur, Caracciolo teste; insuper Actorum capitularium testimonio, vel quod aliquando inde discesserit reuersurus, & hoc medio, quod probandum intenditur non probatur; quoniam argumentationem declarat sophisticam. Sexdecim rationes, quarum exactionem vbertimam pollicetur, euanuisse, iam monstratum est supra.

Cardo, in quo tota vis defensionis vertitur, non est, quem credit Nigronus; nampe. Colloquutus est Ignatius cum Caietano Venetijs, quia Caietanus Neapoli Venetias in decem mensium intercapedine ne potuit excurrere; sed multis probata traditio: quare non dubius

bus quos producit modis reuelltur; imò potius, quæ in eum, construxit, refellit: illa prætermitto, ne idem cogar repetere, quod in parua præsertim opella vitio ascribi potest.

Inutiliter laboratur, ut Caietano accessus Venetijs interdicatur, quo tempore ibi degebat Ignatius, & Caracciolum, meq; testes adhibet, qui Caietanum Venetijs Neapolim profectum, æstiuis caloribus non lubesse tradidimus, quod plurimi faciendum est: neq; nauigio iter in mari peragere; quod ex historia vtriusq; facere consuevit Caietanus; tunc temporis periculosum est; neq; tam longam moram Caracciolum, & ego in perferutando Ochino posuimus, quin tribus, aut quatuor concionibus absolutis, iter arripere, etiam equitando, potuisset; nec Caracciolum nisi anno 39. deprehensum describit hæreticum, & si 36. obseruatum ponat.

Strident, sed non stringunt, quæ nimirum multa congefferunt, pro facto si, ut innuit, sciscitarer, quæ tam graues causæ tam longi itineris suscipiendi? quæ negotia, quorum, vel tenuissima nusquam reperitur memoria? quæ necessitas Venetijs conueniendi, qui non multo post Romæ ad comitia erant congregandi? continuo sine hæsitacione responderem non esse meum, eorum, quæ à maioribus meis gesta sunt, inquirere rationes; sed humili subiectione venerari; nec ab re factum credere, quod Sancti viri fecere, & traditio factum docet: hoc namq; docuerunt nos, qui spiritualis vitæ præcepta tradiderunt nobis; qui nos Domino genuerunt, Sanctæ simplicitatis lac suauissimè propinxerunt solidosq; cibo cælestis alimonie nutrierunt, Sanctorum exempla secuti, atq; eorum salutaribus monitis Sanctissimè instituti. De cam proinde quod S. Fulgentius. Hoc est quod Sancti Patriarchæ, atq; Propheta ante incarnationem Filij Dei diuinitus acceperunt: quod etiam Sancti Apostoli ab ipso Domino in carne pectore audierunt, & Spiritus Sancti Magisterio instructi, non solum sermone predicauerunt: verum etiam ad instructionem saluberrimam posterorum scriptis indicata reliquerunt. Enimuerò Abraham, ut inquit Apostolus, contra spem in spem credens, vniuerso filio suo non pepercit. Ilaias clamat. Vah qui sapientes estis in oculis vestris, & coram vobismetipsis prudētes. Hieremias, Iugum Domini ab adolescentia portare nos monet, dicens, Bonum est viro cum portaueris iugum ab adolescentia sua.

*Pfal. 130. sua. David Rex, & Propheta; non ambulavit (ut cecinit) in magnis
 Act. 9. neq; in mirabilibus super se . Paulus apertis oculis non videbat
 Rom. 12. Idem Apostolus prädicat, nolite esse prudentes apud Vosmet ipsos,
 in epis. ad vt scilicet (inquit Sanctus Thomas) iudicetis id solum esse pruden-
 tia, quod vobis videtur . Et ipse Dominus docet, Si quis vult ve-
 Matt. 16 nire post me abneget semetipsum, tollat crucem suam, & sequatur me .
 Supra quæ Grego. Nisi quis à semetipso deficiat, ad eum, qui sapra-
 semetipsum est, non appropinquat, & Ber. quia non respicit ad se, sed ad
 Ser. I. de illum, qui est super se. Quamobrem nihil curiosius inuestigandum,
 Ap. Pet. percontandum nihil; si in via Dei progredi concupiscimus.*

Si Bonifacius, vel Carrafa, vel alius quispiam moderabatur
 tunc ordinem; impertinens labor est, & ad quod indagatur in-
 utilis, nam omnes simul tegebant, quorum ille caput agnosce-
 batur, qui domui capitulari præerat, nec vnquam, nisi vltro
 pag. 280 errare volueris, à memoria decidat, quod & Caracciolus tradi-
 dit, summam rerum apud Carrafam, & Thienæum tunc extitisse. Reli-
 quis coniecturis, quia iam satisfactum fuit, ad alia properamus.

S. II. nu. Quid prodesse potest senectus Caietani? quem senem itinera
 37. peregrisse historici nostri non semel vnanimiter asserunt. Vellem,
 Carac. vt dicatur mihi, quando scriptores nostri ita locuti sunt, vt
 nu. 249. Caietanum Neapoli omnimode recessisse negent? Et si aliquan-
 250. do recessisse concedunt, quis ei tunc vetuit Neapolitanæ do-
 mus Præposito, nulla ab ea ratione, nullo temporis interuallo,
 discedere? Et si non sui iuris Caietanus, quia religiosus. Nun-
 quid religiosi, qui sui iuris non sunt, iter habere non possunt?
 miror desiderari scriptores, quibus sanctorum itinera literis com-
 mendentur, quod Suarez eiusdem familiæ, impertinens credit:

*De festis Sanctorum hæc sunt verba illius. Parum profecto refert, quod priuata historia
 c. 9. n. 15. humana illorum temporum, illius peregrinationis Iacobi mentionem
 non fecerint; tum quia in ea Iacobi peregrinatione, nihil accidit adeo
 publicum, & prodigiosum, vt in vniuersum orbem illius fama exierit,
 quo possent excitari historici ad id memoria prodendum; tum etiam quia
 in illis temporibus non fuerunt in hispania diligentes scriptores rerum,
 pag. 177. quæ in ea gerebantur. Hoc autem nobis sæpissimè contigisse, non
 202. 214 semel conqueritur Caracciolus, potissimum in Vita Caietani,
 250. cuius scribendi principium à nostratum iniuria fecit. Tempus
 atrox (inquit), & seuera nostratum iniuria; Etenim, vt idem est*

auctor,

audor, non Caietani remissa Virtus, qua nunquam non acerrima fuit, sed nostratum taciturnitas; qui diligentius vivere, quam scribere maluerunt, in culpa est. Non est igitur his respondere ad argumentum, sed vim argumentationis meæ sicco vestigio præterire. Ea hæc est, S. Ignatius Luteræ studiorum causa constituisse traditur; & tamen in Belgium, & Angliam bis, & ter excurrisse conceditur ergo non bene deducitur, Beatus Caietanus non fuit Venetijs, quia Neapoli Præpositus morabatur. Senectus Caietani, & Iuuentus Ignatij, sui esse, vel alterius iuris: quod scriptores vnius excursionis, non autem alterius meminerint, ad rem non pertinent, neq; punctum tangunt.

Qua mente argumentum ducatur attende. Sed, & de B. Caietano non temerè id effusum, (dicebam ego) is enim, ut erat erecto vir animo, & in proximorum salutem accenso, temporis compendio plerumque incommodis itinera aggredi solebat, Vel animabus, vel sui ordinis bono profuturus; liceat nunc vnius, vel alterius reminisci, quorum nec Tufus, nec Caracc. meminit, &c. hæc ego. Ast Nigronus, assert hic quoque in probationem excursionis Veneta duas excursiones B. Caietani. In probationem excursionis Venetæ, dicit ille, quod non temerè de B. Caietano id fuerit effusum, asserui ego; quia possibilitas negabatur, et non hinc, sed ex traditione probata est excursio. Quod postmodum iam subdidit: Veronensis excursionis mentionem fecisse Episcopum Acerrarum cap. 61. eiusdem capituli lectio vanum hoc esse declarat, in quo nunquam appellatum Caietarum inuenies; tantum abest, quod eundem Veronæ migrasse commemoret. Caracciolus vero pag. 270. quem citat Nigronus, (sed vitio impressoris 286.) Bonifacius, & septem alij Veronam mittuntur à Theatino Episcopo, & à Caietano, penes quos rerum summa erat. Porro pagina 245. incolatus, non autem excursionis texie historiam, quod eiusdem ipsa verba declarant. Igitur Caietanus Veronam aliquando abiit, & incoluit una cum alijs nostratibus easdem Nazarenas Cellulas, quas anno 28. Bonifacius incoluerat, quæ quidem profectio ab ea prorsus diuersa est, quam ego in probationem itinerum Caietani temporum compendio adduxi, ut in emendationibus codicibus legitur; & in ijs, qui Typographi culpa exant inemendati, certè ipse enarrandi modus demonstrat; primo nanq; Verona secessit, ibiq; asperitæ vitæ specimen deducit;

dic; 2. Veronam adijt à Gilberto rogatus, vt sibi fluctuanti opem ferret. Si ibi erat, cur è Venetijs, vt illuc se conferret enixè precatur? quid rogat, quasi absentem, quem, si eadem esset mansio, habebat presentem? Hæc autem si non aduertit, in quo tamen ex parte, commiseratus, excuso, quem oppugnandi libido vincebat: firmiorem nihilominus præ oculis habebat probationem; illam utiq; quam plenam, probatissimam faciunt manu scripta Archiui S. Pauli, quæ alteram ab altera distinguunt, vt nihil magis, & cum ipsa, dicta plenè contineant: nihil desiderandum, nihil superest producendum. Neq; prætermittam Romanas excursionses, quarum Tufus, & Caracciolus meminerunt; satis ab his esse diuersas; quod, vt magis manifestè fiat, eadem omnino verba hic transcribam, quibus in codicibus exarata inueniuntur.

Tufus hæc habet. *Fratris Baptista mandatis obtemperans è Venetijs Romam venit.*

Caracciolus. *E comitijs Roma celebratis Neapolim rediens, &c.*

Castaldus. *Vt intellexit; magna existimationis, perfectionisq; virum, quotidie Sanctum Missa Sacrificium Deo minimè offerre, non pepercit labori, & Neapoli, Romam vsq; perrexit, vt prædictum Ecclesiasticum, ad quotidie celebrandum induceret, quod feliciter assecutus, vix nocte vna in Vrbe commoratus, confestim Neapolim est reuersus. Tres Historici, non eandem, sed tres diuersas excursionses memorauimus. Quamobrem iactare desistat, quod à me narrata itinera me feriant: quæ certè cum ab ijs sint omnino diuersa, quæ Tufus, & Caracciolus literis consignarunt, ipsum, non me percutiunt; meq; ab omni prorsus infidelitatis labe necesse est, vt fateatur innoxium: quippe qui fideliter eorum singula loca notauit.*

FALLACIARVM RECOLLECTIO

ex Historica Disput.

a S. 13. v/4; ad S. 21.

ANIMADVERSI O XXIV.

Q Vis, vel leuibus coniecturis, quæ nihil probant negare, S. 13. num.
 poterit, Caietanum Venetijs, cum Ignatio constituisse, 42-43.
 quem cum Caietano Venetijs collocutum, traditio firmat? non S. 15. num.
 ergo difficile credat, quod iam factum traditio probat: an mi- 45.
 nimè constare dici potest, quod traditione constat abundè?
 meminerit de mansione Apostolorum Hierosolymis ex Scriptu-
 ra constare, de excursionem Iacobi ad Hispanias nihil scriptum:
 nemo tamen ex eo Hispanicam professionem iure negauerit;
 vt benè Suarez ex vestris obseruauit. Non ergo ad effugium
 excogitatum dicatur, quod traditione firmari monstratum est;
 nec vis in verbis fiat, quæ vix aerem verberant, & vt ait Apo-
 stolus. *Velut as sonans, aut Cymbalum tinniens*. Quare ea inuti-
 lia prorsus esse, ipsa quidem facta decernunt. Recolatur pro-
 pterea, quod sponte sua concessit Nigronus, nimirum Anno
 36. Sanctum Ignatium sub finem Martij Venetias peruenisse,
 & duos illos Beatos componi potuisse intelliget, & quæ mul-
 ta, vel enucleata, vel mox explicanda dixit, infirma apud se,
 & refrixa manserunt: ea tamen suo loco videnda remitto. *Synop.*

Illud insuper à Nigrono obseruatum, ne memoria decidat *cod. mss.*
 oro: Nihil Lutetianæ Ignatij mansioni ab anno 1528. vsque
 ad 1535. obstare, quod sapius in varias Regionem eodem tem-
 pore abierit; quandoquidem historici vestri, non continuatam,
 imò aliquoties alio perrexisse literis configuarunt; nam eadem
 ratione Neapolitanam stationem Caietani obiectasse, mi-
 hi necesse est vt retractet, ne iniusti Iudicis crimen incur-
 rat.

Ad effugium excogitatum dignoscitur; nempe Ignatium, S. 15. num.
 nimium sollicitum inquirere Hispanos, à quibus, vt fieri so- 48.
 let, auxilio peregrinus, hispanus iuuaretur; nam contrarium
 prorsus de eo habet Ribadinera his verbis. *Venetijs oratorem*. *Scop. fol.*

fol. 1021 *apud illam Rempublicam Imperatoris Di. Caroli Regis Hispaniarum adire noluit, quia non hominum, sed Dei fauorem quarebat: & infra describit Sanctum Virum ostentatim visu n. mendicare, noctu vero in publica Sancti Marci Platea, decumbentem quiescere. Hæc autem, cum aliis strenuè perfecerit Ignatius, nunc secundo à se diuersum fingere minime licet. Quæ si vera sunt, Aristi ingunt utiq; quod Nigronus è contra. necesse illi fuit quàm primum inuenire hospitium, condudere domunculam, &c. exigere pecuniam; &c. hæc omnia effugium quidem sapiunt, at non tutum.*

§. 16. nu. 57. *Miratur vehementer, quod Ribadinæ affigatur Ignatii negasse miracula, sed vehementer admodum miror, quod tribuatur Ribadinæ; quod nusquam, & nunquam ego. Legatur proinde argumentatio mea, quam Nigronus Responsioni suæ præfixit; mea argumentatio hæc est; Ribadinæ Ignatium excusat, si quis forte temerario ausu eius spreuerit, improbaueritq; virtutem: eo quod miracula non patrarit, hoc inficiari n. n. potest, quinimo ipse Nigronus confitebitur infra. Tunc isto, cuius fidei standum est? si Ribadinæ: ergo Ignatius miracula non fecit; si Orlandino ergo fidem meam non abiecit. Videamus nunc si fideliter hanc meam argumentationem repetat Nigronus; dicite igitur; Castaldus à me sciscitatur, veri fides habenda sit, Petro ne qui negat Ignatium miracula patrasse, an Orlandino, & alijs, qui affirmant? Obserua diuersitatem. Aliud est nanq; excusare Ignatium, si quis eius sanctitatem non probauerit, eo quod miracula non fecerit, & aliud est negare quod miracula patrasset; primum dixi; secundum à me dictum non inuenitur.*

§. 16. nu. 59. *Cur errorem, seu opinionem errantem, aut falsam autumat, quam non fallus rumor, sed maiorum meorum constans traditio, mihi impreffit, confirmauitq;?*

Quomodo Ignatius in nostrorum odium solitudinis non præbuit antes amborum ordinum coniunctionem poscentibus, qui solitudinis tanto studio incensus fuit, ut propterea perpetuo Ierosolymis permansisset, ni post multa anathematis quoque minis veritum ei fuisset: qui etiam in ipse Ierosolymitano longo, & periculoso itinere, ut dilectæ solitudinis dulcedine frueretur, viæ ducem, vel exoratus, respuit, vtilius sibi visum solita-

solitarium, quam cum altero incedere. Illud autem, ea fecit ex
 causa ab Ignatio prolatum polcentibus; vix ex duobus ordinibus
 vnum efficeretur, maius Domini seruitium esset, ut utraq; Re-
 ligio perseveraret in eo instituto, quod ille cuiq; dedit, quia
 Spiritu B. P. nostri Caietani imbutus Ignatius, quod ab eo se-
 mel accepit semper retinuit. Quid me prudentem vocat, quem
 diminare dicit? Patrem atque auctorem, ea quae genuit, aut
 fecit, diligenter conservare debere obicit mihi Nigronus Eu-
 sebij; Cæsariensis, & Amb. auctoritate suffultus; at quid tunc
 ab Ignatio factum, quid ab eo genitum? nihil prorsus; nihil
 igitur ab eo conservandum, nihil penitus custodiendum. Deli-
 neauerat, dicit ipse, tunc temporis Sanctus Ignatius Societa-
 tem, quam postea edidit. Verum hoc, non suas, sed meas tueri
 partes; Siquidem non semel sic ruditer picto additur, &
 minuitur, vel certe ipsum totum contemnitur, ac etiam laceratur.
 Hoc porro egisse Ignatium commendant plurimum, quae ex Maffeo prolata sunt: Nam, si multa, ac diligenti prece,
 & ieiunio explorat numinis voluntatem, ac diu perplexus
 (quae sunt ipsamet verba Maffei à Nigrono allata) ergo in
 illa diuturna perplexitate, in hanc potuit devenire sententiam,
 ut suis postpositis cogitationibus, à Caietano vero Dei seruo,
 Dei vellet intelligere voluntatem. Nec inficior, quod assumitur;
 non omnem Religionem, quamvis optimam, omnibus esse
 idoneam; inficior tamen sequelam, nostram propterea non
 potuisse appetere Ignatium, cui tunc nostrum institutum, Ecclesiae
 Dei fructuosum, atq; illius cui utilissimum obiectabatur;
 ut vberissime dictum est. Quae duobus tantummodo constabat
 domicilijs, & paucis sodalibus recentem nostram familiam,
 longè, lateq; lumen suum diffundere non potuisse arbitratur
 Nigronus. Sed nonne potuit vnus S. Benedictus in altissima
 specu reclusus suae sanctitatis fama Monachos à se instituendos
 adducere? Nonne potuit ab vno Veneto Cenobio eadem nostra
 familia Neapolim vsque fulgorem suum transmittere? quod
 nostri Scriptores testantur omnes; & non poterat Venetijs
 Ignatio praefulgere? His prof. Qd, quis non intelliget multum
 equidem, maximeq; moveri potuisse Ignatium Aduenam illo
 splendore, quem pleris in recessu, quam in fronte cense-

Rib. lib. 2.
 cap. 10.

S. 17. nu.
 61.
 S. 17. nu.
 62.

lib. 1. cap. 16.

Anim. 12. 13.
 S. 18. nu.
 64.

Car. 2. vit.
 Caiet. pag. 215.
 Tusus in hist. Cler. Reg. c. 4.

cur fuisse; quidē plēs Angelis; quidā hominibz apperebat ?
 Quod enim Angelorum est, Angelico viro denegandum non
 est; qui legerat in Euangelio; Simile esse Regnum Celorum gra-
 no sinapis, quod quidem minimum est omnibus seminibus, cum au-
 tem creuerit maius est omnibus oleribus, & fit arbor, ita vt
 volucres Celi veniant; & habitent in ramis eius. Quod nobis
 planē euenisse, ipsum Nigronum testem appello dicentem.

Histor. Non parem extitisse huic splendori, quo nunc in Italia numero Sodalitum, & Canobiorum; Nobilitate generis; Studijs Literarum; Eloquentia sacra; Probitate vite; ac multitudine Episcoporum, quaque
disp. 18. Versus aucta, clarescit. Quare splendorem illum priorem immi-
num. 64. nuere vanum est; etenim, quæ Dei sunt, quamvis parua, maximum in dies recipiunt incrementum; Et Ignatius qui Dei spiritu regebatur, Dei more, in rebus dijudicandis, se gerebat.
19. Mor. Quod, si Sanctus Gregorius Papa, per volucres Celi in ramis ar-
capit. boris quiescentes, sanctorum animas intelligit; hoc miro modo, tunc in nobis impletum agnosce, quando Sanctus Ignatius nobiscum quiescere concupiuit.

Ignatium Venetijs Hospitem, sua negotia curantem, incuriosum in alienis, admitto. Sed quod tunc gessit, suum, non nostrum erat: sibi consulebat, non nobis: Ipse adhuc erat in mari nostri vero in Portu; lætabatur ille contrarijs ventis, vt Societatis narrant Historici, quos feliciter absoluerant isti, cura, tranquillaq; persfruentes requie; Ille de suo ordine, quem in mente ferebat, satis dubius, nihil certum habuit, nihil firmum, ante annum 1539. (si vera Orland. retulit) Isti decennio, & amplius elapso, laborum suorum fructus suauissimos suauiter degustabant, vberiores dulcissimos in posterum promittentes.

5. 18. n. 65. Quia Clericorum, Monachorumque munia, etiam alij exercebant, spectabile non fuit, Clericos, secularium vitij anteā implicatos, nunc primo nitore redditos; ne dam suas pristinas laudabiles sanctiones, temporum iniuria deprauatas; verum etiam Monachorum sanctissimas leges in vnum congeçisse; non quidem in monastico habitu, sed sub ipso clericali amictu.
Animad. 14. Hoc certē omnium corda læticia, & admiratione compleuit.

5. 18. n. 66. De me conqueritur, quia dixi suos, nostros in habitu, atque vestitu

vestitu imitatos; hoc autem impossibile persuadet, quia S. Ignatius Parisijs degens, nullam nostri Ordinis, Venetijs commorantis, cognitionem habere potuit. At utrumq; non sic ut prolatum est, ex Ribadinera conuincitur; siquidem primo loco, non in vna domo, eodemq; victu, ac vestitu; sed ad sui cuiusq; libitum socios vixisse tunc, tradit: postea illis, atque nobis in lucem editis, & cognitis, utramq; Religionem, in habitu non nimis dissimilem scripsit, ac propterea, quod nostrum erat, illis attributum dicit. Verumtamen insulsa, ac frigida prorsus hæc ei lis qui ad me coarguendum iam nouerat vulgare illud dictum Clementis III. Habitus non facit Monachum. Infirmitas virorum virtus, & Sanctitas, Templi nitor, & cultus, quia hæc iam delineauerat Ignatius: illis vero similes nouem iam comparauerat socios; Ignatii mentem mouere non potuit. Imo maximè potuit; sicut scriptum est. Omnis caro ad similem sibi coniungitur. Et Omnis homo simili sui sociabitur.

lib. 2. c. 4

lib. 2. c. 6

S. 18. nu.

67. 68.

Ecclesia-
stici 13.

S. 18. nu.

69. 70.

Quid sibi vult nostratium contemplationis, ac solitudinis tam magnifica amplificatio? an hinc eripitur in proximis adiuvandis actiuitas ei, quæ ex utraq; comprehensa est? certè insulse ratiocinaretur Dominum Saluatorem nequaquam Civitates, & Castella iustrasse prædicantem verbum Dei, qui sæpe secedebat in montes, ibiq; in Oratione Dei pernoctabat. Quis vnquam dixerit S. Franciscum in Syriam ad Regem soldanum minimè nauigasse, quia loca aspera, & ab hominibus seiuncta iugiter incolabat? Negabit ne quisquam Antonium Anacoretam Martyres in tormentis positos sæpe sæpius confirmasse in medio ciuitatum, quia in vastissimam Aegipti se contulit solitudinem? An solitudinem displicuisse Ignatio affirmare audebit, qui ex eiusdem gestis deprompsit solitudinem adamasse? Forsan, qui propensiores ad aliquid animum accepit, contrarium eligere, neutiquam poterit?

Rib. in

vii. lib. 1.

cap. 10.

Quæ de paupertate sanctissimè sanciuit Ignatius, suisque obseruanda præcepit, non obstant sanè, quin, illis postpositis, nostram, quæ utique præstantissima est, & propemodum diuina, desiderare non potuerit, & toto cordis affectu ardentè amplecti; siquidem perfectissimum viuendi genus est, viuere ex mendicatu, sed super hoc ali ex sponte oblati, Dei mi-

S. 18. nu.

71.

scri-

S.18. nu. Vno non admittendum literis exculcto, ceteros apprimè cultos, non poterat desiderare Ignatius? nunquid vos omnes Doctores? omnes literis eruditi? omnes Magistri?

S.19. nu. Quoniam virtutes coniunctissimæ sibi sunt, & affines; nihil contra constantiam facit, qui temporum cedit improbitati; 74. hinc in Macab. laude ponit Chrys. fortetq; athletas maximè commendat, quod quando grave quidem bellum ingrebat, nec quidquam possent facere quod prodesset, se abscondebant: nam hoc quoque fecerunt Apostoli; non enim semper apparentes in media irruerant pericula: sed nonnunquam, & fugientes, & latentes sece-
debant. postquam autem parum respirarunt, tanquam generosi quidam Catuli ex antris exilientes, & de latebris emergentes statuerunt non se amplius solos servare: Quare nullo iure conqueri potest Nigronus parum honorifice me cogitasse de Sancto Ignatio, cui etiam eripuisse constantiam damnat, quia quæ difficillima in consultationem venerunt, animo verasse Ignatium dixi:

Maff. lib. Cur potius Maffæum non improbat, qui diu perplexum, 7. c. 16. multa, ac diligenti prece explorasse numinis voluntatem, descripsit? Si diu perplexus, ergo vanum est effugium in socios contorquere merum, & quæ ex Orlandino transcripta sunt verba, ab Ignatio quoque prolata, negare, quod ipsa quidem perplexio constare facit abunde. verum de his satis.

Animad. 10. S.20. nu. Sanctus Ignatius, quia perpetuo mendicavit idcirco ab illo paupertatis genere, quod mendicare prohibet allici minimè potuit. Hoc gratis dicitur; ideo sine hæsitacione negatur: quisnam prorsus ignorat institutum diuersum ab assueti amplexandi in cuiuslibet esse potestate? Iuvenes corporis afflictationibus assueti in seculo, non ne spiritu Dei in mitem aliquam Religionem induci possunt? E contra in delicijs enutriti quam plures, asperam vitam aggrediuntur. Qui de lapidibus potens est suscitare filios Abraham, & omnes nos sicut lutum in manu figuli sumus, in manibus eius, in cuius manu sunt omnes fines terræ, potuit utiq; mendicationi deditum à mendicando auertere, quia tunc Sanctitati sic expediebat Ignatij, & Caietano veluti alter Saulus, Ananiæ; se subdere, qui

non

122
non de mendicato, sed de sponte oblati hospitalibus necessitatibus satisfaciens, toto cordis affectu, temporalium ablata sollicitudine, Domino seruiebat.

FALLACIARVM RECOLLECTIO ex Historica Disputatione.

ad §. 21. vsq: ad §. 22.

ANIMADVERSI O XXV.

Non est, quod laboret Nigronus in perscrutando quid §. 21. nu.
Crimen significet. Si quidem, quos citat, Christianorum 79. 80.
Magistri, nunquam certè contra constantiam, aut contra fide- 81. 82.
litatem, nec etiam contra officium boni viri, vel in minimo
peccare docuerunt, quisquis, quod Ignatius in locios sibi non
assentientes facturus fuisset ipse quoque faceret; nempe illis
spretis nouum vitæ genus assumere. Quomodo autem hæc ve-
ra sint nunc denuo differere non expedit, ne dum eadem sæpius Anim. 10
repetuntur, & lectoris animus nimium fatigetur, & folia inuti-
liter replentur. Vtiq; quod tunc fecit Ignatius (quod quidem Anim. 2.
inficari minime potest) Deo inspirante fecisse credendum est; Anim. 8.
nunquam enim vir Sanctus aggredi præsumpsisset, quod à Di-
uina voluntate recedere credidisset: Quid ergo mirum, si so-
cios, ad quod Deus eum impellebat contradicentes omnino
spreuisset? Et nihilominus, hoc non iam dictum est, ac si
profectio sodalium suorum aspernator fuisset, sed ad adstruen-
dum, adeo procul à culpa futurum, quod tunc parabat Igna-
tius, vt propterea, etiam si Socios, quos præcolabatur renuentes
spreuisset, nulli reprehensioni obnoxius, commendatione me-
rito cumulandus foret. Sic de Sancto Ignatio loquendum
puto.

Quorsam denuo locijs datæ fidei sit mentio; si hac, nulla §. 22. nu.
ratione teneri Sanctum Ignatium dignoscitur, & confitetur, cui 84
in nouum Ordinem intrare iure licuisse fatetur? si autem sicut
licitum, ita & expediens; cuius iudicio magis standum est,
quam Sancti viri, quem Sancto Spiritu duci negare nefas
est?

est? nec vobis post tot annorum circulos ita res sunt presentes, sicut tunc Dei seruo obieciabantur, quem Dei voluntatis conscium, nunquid filij patri optimo denegabunt? De socijs, quos tunc præstolabatur Venetijs, parum sibi promittere potuisse, atq; omnium non leui iniuria, & ætatem, & doctrinam in eos contorquere, inhonorificum dictum est: recolatur, quod ex Orlandino hausit, & veritati consonat vehementer, S. Ignatium, ab omnibus socijs agnosci, & reuereri vt patrem. Si Sanctum Ignatium venerabantur omnes, & agnoscebant vt patrem; certum est filios obedire debere parentibus: parentes vero vtilia filijs procurare: vtrumq; factum; nam Ignatius ad nostros accedens, filijs, sibiq; consulebat, filios vero illi adhesuros nulli dubium est; si secus, quomodo Ignatium venerabantur omnes, & agnoscebant vt patrem?

§. 13. nu. 86. Nequaquam inconstantem, aut lenem vilo pacto se prodidisset Ignatius, quod ex paulo iam ante dictis compertum est omnibus; quare vanum est tale commentum, & multo magis inefficaciam ponere in Ignatio, duritiemq; in socijs, qua nec ille istos ad se trahere, nec isti ab illo trahi sinerent. Esto, neminem promittere posse de facto alieno, at non pater: nec apud nostros illorum irritum fuisset votum, qui animabus lucrandis totos se manciparant; eadem quippe apud priscos nostros patres erat voluntas, idem propositum; nec si post sociorum exploratam voluntatem, vel omnes, vel maior pars recusasset, Ignatius novellum Ordinem intrans fidei violator, sociorumq; desertor excisisset, illi utiq; tunc ab eo se subtraxissent, cui in nostro Ordine iam firmato, atq; constituto assentire noluisent; nec Patres S. Nicolai quicquam vereri poterant: homines quippe ingenui, docti, ac Spiritu Ignatij imbuti, non arrogantes, sed humiles corde iugum Domini, nostris subiecti legibus, parendo, non imperando portassent.

Quid si timuissent, ac propterea socios recusassent admittere? etiam tum sine leuitatis labe, aut fidelitatis detrimento, res se egisset: Ignatius siquidem, ab aliquali societate in posteritatem non propaganda ad Religionem Apostolica firmitate solidatam, a generatione in generationem permansuram, transibat.

Quis

Quis certè amplificationibus, aut catachresibus vsus est vnamquam, quibus præsens redundat opella? Si nomine Societatis aliquot virorum cætus intelligi dicitur, qui Societatem quandam inter se conformauerant, tanquam futuræ Religionis inchoationem, quod in Ecclesia Catholica non ambigitur vsitatum; hoc vtiq; anno 36. ab Ignatio, & socijs minime factum est, quibus non nisi anno 39. de Societate in posteritatem propaganda mens incidit.

Orl. lib. 2
num. 38.

Si aliqualem Societatem ante annum 39. coa'uuisse inter Ignatium, & socios probari intenditur; non est quod probetur, nam vitro conceditur. Verum ad propositum intentum non conducit.

S. 24. num.
90. et 91.

Sicuti neq; prodest negare ad aures Carrafa colloquium Ignatii peruenisse, quod à maioribus nostris constans, & firmum accepimus. Dicere quod si Carrafa sciuisset, nunquam institutum Ignatii mutare attentasset, & hoc vanum est. Quid enim prædixerat Caietanus? Hoc vtiq; Ignatium fore Fundatorem actuosioris Religionis, à qua, etiam si actuosior aliqua munia, pontifex ablegasset, nostra actuosior permanisset; Sed quod his omnibus maius est, suadere vult Religionem tunc esse inceptam, quando de ea condenda nihil adhuc cogitatum fuerat.

S. 25. num.
94.

Multa comptè disponuntur in hoc paragrapho, quæ omnia ad vnum aliquod redignantur; quod pictoris similitudine exprimitur, prius quidem tabulam inchoatam, primis lineis adumbrantis; postmodum coloribus nobilioribus exornantis: vltius membra efformantis; & postremo imaginem perfectam, atq; completam oculis omnium proponentis: Verum hæc omnia circa idem subiectum versantur, & Platonis v. g. cæpta imago quousque perficiatur, idem prorsus est opus. Sed quid, si Platonis speciem incipiens quis effingere, in alterius omnino diuersam, nempe Aristotelis, protrahat opus?

Quod paucissimi quidam homines, quoad ipsi vixerint pietatis operibus incumbere statunt, Pæ Societatis simulacrum est: etiam si aliqua, non tamen tria omnia vota emiserint. At quando in posteritatem amplificare familiam, eandemque

Q

pau-

paupertatis, castitatis, atque obedientiae sacris votis munire decernunt. hoc non simplicis Societatis, sed religiosi cætus vera est effigies, atq; a deo diuerſæ ad inuicem, vt, sicut ſupra propoſitum eſt, formaliter diſtinguantur. Quid autem in mente Ignatii inſederit, quis inueſtigauit? verumtamen certum eſt, propoſitum in mente retentum nihil operari; Et nihilominus ex his, quæ Ribadinera in vita Ignatii edidit, & omnes vnanimiter affirmant, certum eſt, etiam poſt marelanas illuſtrationes, nihil de Religione in eius mente inſediſſe; quippè, qui ſolus peregrinus Ieroſolymam petijt in ea ſuæ vitæ curſum expleturus, in Sanctorum locorum veneratione, proximisq; iuuandis; certum eſt autem Religionem, plurimorum dicere cætum in poſteritatem propagandam, quæ omnia excludunt, quæ tunc Ignatium meditatam fuiſſe tradunt.

S. 25. nu. 95. Haud ſanè negatur primam illam Societatem non inſtitutam, nec ſuæ amplificationi non præexiſtiſſe, nec nomine Ieſu decoratam: negatur tamen præexiſtiſſe familiam, de cuius ſtatu deliberandum erat, deliberatio namq; non præexiſtentiam, ſed futuritionem indicat, quod clarè ſine vlla gloſa exprimunt verba in margine appoſita, (*quam conſultandi viam tenuerint Patres in Societate condenda,*) quæ non niſi futura aptari poſſunt, quæ ſubſequenti eſt informem illam primam Societatem, de qua etiam loquitur Orlandinus, cum retulit, omni opere retinendam, quod vt perſpicuum fiat apponam præcedentia, quæ in citato numero quinquageſimo nono appoſuit author.

ib. 2. nu. 19. „ Poſtremo, ne penitus à procuratione ſalutis publicæ inter-
 „ tim deſiſſerent, quoridianæ vitæ munera, ita diſperſiunt, vt
 „ diurna quidem ſpatia, partim animorum deſenſioni, partim
 „ rerum conſultandarum cogitationi; nocturna verò delibe-
 „ rationibus dicarentur: prima igitur nocte quaſitum eſt, v-
 „ trum Pontificis Romani iuſſu, cui ſe voti nexu pro tuendis
 „ animis mancipaſſent, varia loca peregrinantes oporteret, ſu-
 „ is quemq; rebus, muneribusq; nullo ad alios reſpectu habi-
 „ to conſenſu præſſe; an potius locorum interuallis, corpo-
 „ ribusq; diſiunctos eſſe; tamen vt animorum conſenſione, ſic
 „ in eſſetorum communionem coniunctos. Attende quaſo rei gra-
 „ dus.

dus, & processum; primo loco deliberandum existimant
 certam quandam fundare familiam, quæ non ut instituerant
 duraret, quoad vita suppeteret; ergo aliam à priore diuersam
 condere cogitabant, non de perficienda deliberant, quod gra-
 tis dictum, rerum processus, & ordo declarat. secundo varia-
 ribus sententijs, statuunt amplius insistendum consulendo preci-
 bus, &c. ergo nihil vîq; tunc actum, nihil inter eos firmum.
 tertio ne à procuratione publicæ salutis interim desisterent, ho-
 rarum spatia suis quibusque muneribus assignant. Aduerbium,
 interim, profecto, quæ inter institutam iam, & instituendam,
 mediantur Societatem, demonstrat. quarto queritur, vtrum,
 varia loca peregrinantibus, suo quisque operi præsit, nullo ad
 alios habito respectu; an potius, ut animorum consensione, sic me-
 ritorum communione esse coniunctos. Et huic quæsito responde-
 tur Perspicuam rem omnibus visam, tam suauem, tamque ætatem
 Societatem ex tanta morum, nationumque, dissimilitudine con-
 flatam, omni ope retinendam: loquitur ergo de vnanimi illa
 consensione, à qua non expropter, quod varia loca Pontificis
 iussu peragrarent, corporibusque futuri essent distracti, censerentur
 immunes; verum omni ope illam retinendam decernunt. Si
 secus, non est anteuertere sed pervertere dicta.

Haud illa reuelatione, quam de sua condenda Religione ha- §.26. nu.
 buisse ferunt S. Ignatium, narratio mea de eiusdem Congressu 97.
 cum Caietano Venetijs, concidit: nec Nigronum latet, qui de Sup. §.
 hac re copiose disseruit: Nec eum fugit, Ignatium accepta 36.
 Reuelatione Ierosolimam secessisse, ut inibi, quoad vixerit
 moraretur; quod quidem præfatæ Reuelationi aduersatur ma-
 gis, quam congressus, quem Venetijs habuit cum Caietano.

In me calamum acuit, & matrem necat. in quam criminis §.27. nu.
 suspicionem commouit, vitam scilicet occultasse Ignatij à Riba- 99.
 dina conscriptam, quod nunquam protuli.

Omnimodam fidem Petro Ribadinæ adhibendam, nun- §.28. nu.
 quam in dubium verti, quem multa addere, multa item o- 101.
 mittere, in cõdice meo lego: verumtamen ad modicum fulcire
 iuuat, quod neque in sacro Rotæ auditorio, neque ab Eminen-
 tissimis Cardinalibus, Sacris Ritibus præpositis, probatum est cū
 nullam Reuelationem Ignatio factam probatam inueniam.

S. 29. nu. Iterum in Matrem culpam conuertit; quæ non peccauit;
103. sed ille, qui non breuiorem vitam, quam appellauit author, sed compendium allegauit, quod & si ab authore, vel ab alio prodeat, copiosius esse non debet; idcirco namq; compendium dicitur, quia in eo breuiter summa opetis colligitur, cui si aliquid addatur, proprietatis suæ transgreditur metam.

S. 29. nu. Porro verba examinis anni 1606. ad probandum vitæ breuior-
104. ris verum Authorem fuisse Ribadineram in Curia Romana, nihil probant; non enim in tertia personæ, sed propria testis deponere debet, ut fidem faciat, quam tamen sponte, atq; libenter præstare non recusabo.

S. 30. nu. Argumentatio mea vires accipit ab eo, quod fuit, nam-
106. quot describit Ribera reuelationes, tot, & non plures in Ribadineræ notantur, & hoc erat assumptum argumentationis meæ. Responso autem fundatur in eo, quod esse potuisset, quod à Nigrono in me acriter impugnatur. Sibi tamen nunc licitum facit, sic; si Franciscus Ribera, inquit, superstes fuisset, reuelationes alias, & hanc præcipue controuersiam referre potuisset. Quare harum vera firmior sit, mea scilicet argumentatio, an sua responsio; Ipse sit Iudex. Ipse de se sententiam ferat, qui Iudicium pronunciauit.

S. 31. nu. Non est meum, vestrorum scriptorum acriter expugnare di-
108. & neque asserta vestra euertere funditus: hoc decet, quos Christus Iesus elegit sibi in hereditatem, quos charitate peperit; charitate alit; charitate vult crescere, & peruenire ad regnum. Quare libenter admitto Orlandinum, modestiæ gratia, verbo, fertur, vñ. Cui adiumento omnia subministrata fuisse: tabularium societatis apertum: perlata quæcunq; ex prouincijs historiarum inseruiebant: quæ a Ribadineræ, & Massæ prætermissa quia nosse poterat, quod prædicti duo nescierunt: præterea hunc præ omnibus cultum timide loqui Ribadineræ, natura, timidum, nulla cum formidine prædicationem narrasse; Clarissimorum virorum testimonio, quæ adducuntur, non ablego; Fidem, quæ Ribadineræ à me danda requiritur, dare æquæ animo non recuso: potuisse Ignatium per Belgium, & Auenturam excurrere in Angliam, concedo: nec, quæ mihi acriter obiecit, ac si, nec logicam à limine salutarem, in-

vos vindex contorqueo : Neq; doleo culpasse in me, quod a vobis licitè fieri creditis, illius obliti, quod scriptum est; omnia postremo, quæ vindicaris in altero; tibi ipsi vehementer fugienda sunt. Vnum, vel alterum tantummodo à vobis quero, quod omnes vnanimiter sine controuersia enarratis. S. Ignatius 1534. vota nuncupauit apud Lutetiam in monte martyrum, Hierosolymam adeundi, ibiq; quoad vixerit animarum saluti vacare. Item 1539. de Societate in posteritatem propaganda consenserunt patres.

I.O. 148.
6. Verbo
Vindico,

Hæc proculdubio tenebras aliquas in legentis animo inducunt. Quomodo poterat vouere Ignatius Hierosolymis morari, cum socijs, cunctis diebus vitæ suæ; si nouem antea annis, fundandæ Religionis reuelationem acceperat? Si veram reputauit, quare vouit, quod illam inefficacem reddebat? Cur non ab initio Societatem in posteritatem propagandam instituit?

FALLACIARVM RECOLLECTIO

ex Historica Disputatione.

à §. 32. vsq; ad §. 39.

ANIMADVERSIO XXVI.

TEmpus loquendi, & tempus tacendi inuenio apud sapientem; & ille Angelus, qui apud Tobiam docuit Sacramentum Regis abscondere bonum esse, protinus subdidit, opera autem Dei reuelare, & confiteri honorificum est; ergo vtrumq; bonum, vtrumque decet Sanctos: quare pro libito erat Ignatio socijs reuelare, vel non reuelare, quæ à Deo acceperat, iuxta opportunitatem temporum, quæ maxime existimari potest, quando anceps est animus, timoreque percussus. Quod si Deus hac de causa quandoq; capitibus ordinum aliqua præmonstrauit, vt sequenti paragrafo dicitur, quis prohibet, hæc capita postea suos quoque socios illorum communicatione solidare; sicut dixit Dominus Petro; ego rogaui pro te, Ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conuersus confirma fratres tuos? Vbi Beda.

§. 32. nu.
110.
Eccles. 3.
Iob. 12.

Luc. 22.
i. cat. anr.

Q 3 quasi

quasi dicat; sicut ego tuam fidem, ne deficiat, orando protexi ita in infirmiores fratres ne de venia desererent confortare memento; neque hæc à me excogitata congruentia impertinens adiudicari debet.

S. 24. nu. 92. & nusquam eius prædicationis facta est mentio à S. Ignatio, ad

S. 32. nu. sociorum consolationem. Neque ratio, qua socijs reuelatio.

111. nem hanc retinuit Ignatius æquat animum, quoniam, inquit, non eam poterat proponere adeo euidenter credibilem, ut illi non possent dissentire; præsertim cum multa, grauesq; difficultates, ac morę ab eo prouiderentur, qua forte socios incredulos reddidissent, & deteruissent, adeo, ut recessuri timerentur. Hæc vltima verba contraria

Orl. lib. 2 omnino videntur, ac prorsus à fuersa his, quæ paulo ante ex Orlan

num. 59. dino dicebantur de socijs Ignatij. Omnes cum venerabantur, &

Nig. S. 21 agnoscebant ut Patrem, & superius, Magnam Parisijs constantiam

num. 80. in suscepta vita rationibus ostenderent, vel absente magistro Ignatio,

Orl. lib. 5 inter multas difficultates, & illecebras. Postremo prædicta ratione

num. 92. commonefactus Ignatius visionem celebrem de Patre æterno,

& 103. Filio Ignatium commendante socijs manifestam facere non

Nig. S. debebat, quod tamen fecit; quis hanc tunc credibilem reddi-

23. n. 87 dit? certe fides, quam optimam, & spectatissimam viri sanctitati habebant, quam diminutam, aut infirmatam credere non debemus.

S. 33. nu. Vltro concedo, nec inficiari, quin ab insipiente potest, Deum,

113. cuius natura bonitas, cuius opus misericordia est, consueuisse

seruos suos laboribus oppressos, reuelationibus consolari. Nec

me latet non semel sic cum Ignatio fecisse. At quando de san-

cta Ignatij Societate legitur, quod de Sacris Ordinibus Sancto-

rum Nomberti, & Romualdi exploratam habetur; quorum

S. Nom. alter ex multitudine peregrinorum vndiq; confluentium, alter

in Virg. vero scælaris visione, per quam homines in veste candida descen-

S. Rom. debant suorum ordinum intellexerunt euentum? Sed esto his

similibus, imò potioribus diuinis illustrationibus honestatus

fuerit Ignatius; nihilominus istiusmodi reuelationes haud in-

S. 36. nu. ficiunt petitionem, quam nostris fecisse Ignatium traditio pro-

119. bat: memorare, quæ infra docentur, & vera me narrasse com-

peries.

S. 34. nu. Voluntaria, & nimis violenta videtur interpretatio, quæ ver-

117, bis

his Ribadineræ afferent : nimirum implicite Societatem designari per illa verba. *Quo proximis eius opera esset utilior ; & testimonium Maffei, qui explicitè loqui dicitur, ac propterea ad corroborem iam datam interpretationem adducitur, explicitè illam destruit ; quippe, qui explicitè Religionem excludit ; cum statuisse dicat. Ignatium primam operam suam, qualis qualis esset, nequaquam intra unius familia cancellos includere.* Maff. lib. 1. c. 16.

Et quidem satis dilucidè id ipsa Ribadineræ verba declarant in citato capite, quod Nigronus sapius legisse, & perlegisse testatur : in cuius initio miror non reperisse, quæ conclusionem, quam reperit præcedebant, & interpretationem, quam adducit euerunt funditus : ea vero operæpretium putavi hic in veritatis testimonium adnotare. dicit igitur. *Hispanias, ut diximus, reuersus Ignatius firmus in corde suo studijs omni conatu operam dare ; quippe qui cum sua vota frustrata vidisset, nempe Ierosolymis commorandi donec Vita suppetere, confessim serum examinare cepit, quid à se Diuina Voluntas expeteret, quidue magis Deo gratum futurum. Deniq ; (& hæc est Conclusio, quam perlecto capite adducit Nigronus) statuit, quo proximis eius opera esset utilior, ad spiritus Diuini vñtionem, literarum quoq ; cognitionem adiungere. Attende omnia diligenter, quomodo ex antecedentibus haud implicite designetur Societas ; quandoquidem perplexus, & dubius in deliberatione profertur Ignatius ; nec de Societate Ribadineræ loquutum, qui Societatem ab Ignatio non dum animo conceptam commemorat : quippe qui nondum quid à se Deus expeteret, quidue eligeret ignorabat. Sensus igitur Conclusionis hic est. Ignatius, quia tunc illiteratus, & ineruditus proximos instruendo multa passus fuerat, & pluries apud Sanctæ Inquisitionis Tribunal delatus (quæ tamen ad maiorem Dei, & serui sui gloriam cesserunt) ut igitur, illis leuotis impedimentis, proximos, siue solus, siue cum alijs liberius adiuuaret, quod Ignatio semper in more fuit. literarum cognitionem adipisci, firmiter statuit, quæ Diuinarum rerum quoque cognitio acquiritur, & hoc est, quod inferebam ego illis verbis, quo gustu rerum diuinarum acueretur, studijs operam dedisse. Quamobrem iudicet modo Nigronus, siue ne, an meo maxime standum sit verbis.* lib. 1. cap. 3.

Non

S. 35. n. n.

117.

Non ambigo S. Ignatium sagacissimum donorum occultatorem extitisse, sed qualis extitit oro causa, qua in Romano itinere reuelationem duobus socijs aperiret arcanam, vt animum illis; & stimulum adderet, & omnibus eam reticeret, quæ ad stabiliendam Societatem maximè conducebat, quo tempore de hoc præcipuè disceptabant? Si ad innotescendum socijs, quo suasu Societatem Iesu appellitari voluerit, quod minime opus erat, cum pro libito, vt Societati nomen imponat, sibi ab omnibus libera facta fuisset facultas. Quodq; iam vnanimi omnium consensu firmatum fuerat, Romani itineris celeberrimam visionem aperuit cunctis. Satis conuincens est ratio; vt credatur Ignatium, qui diuina pollebat prudentia, in lucem debuisse proferre, quam cælitus de nouo foetu acceperat, tum maxime difficultatibus inter eos obortis, qui omnes eum venerabantur, & cognoscebant vt patrem, eo magis, quod præclarum illud Romani itineris visum, cum illis, quæ singulis diebus in Sacro Missæ Sacrificio, aut oratione dulciter sentiebat in libello descripta manu Ignatij inuenta testetur Ribadina: Ecce re vera illuminationes eiusmodi, & quæ diuino afflati lumine accipiunt Sancti, nisi communicentur, sciri minime possunt: ergo quæcunq; de Sancto Ignatio ad noticiam peruenerunt, alijs vt aperuerit necesse est. Quare nihil mihi probandum est. neque vna hirundo, aut vnus flos, vt floridum fecit, sed lætissimi; atq; ornatissimi, ijq; permulti; quod tamen sine detrimento taciurnitatis Ignatij dictum sit.

S. 36. n. n.

19.

10. 6.

Si quæ dicuntur vera existimantur, nec ego inficior consueuisse Sanctos, etiam post acceptas reuelationes humano more se gerere; quod etiam Christum Dominum fecisse legimus, consulentem Philippum de panibus, & si sciret quod facurus esset: eadem quippe mensura metiri debentur, & mea: nec absurdum putare Ignatium quia reuelationem acceperat, Caietano adhæsisse, cuius consilio, quia Spiritu Sancto erat plenus, Dei facillimè scire poterat voluntatem. Sicuti cum B. Petro de Alcantara fecisse legitur Sancta Terefia cuius dubitationes omnes, quæ ipsius mentem de Reuelationibus acceptis nimium perturbauerant illius venerabilis viri consilio continuo explosæ fuerunt. Secus mensura illa non erit mensura Sanctuarii quam debet.

in vit. B.
Petri de
Alcant.

debemus omnes profiteri, sed obliqua, & lesbia, quam non de-
cet Sanctos.

Nemo dubitare potest, quin reuelato nomine, reuelata etiā
fuerit Societas, ut asseritur: sed mirum admodum est, post Ma-
refanas, & alias illustrationes, ex quibus intellexerat Dei volū-
tatem in ea nominatione, Sanctum Ignatium non semel per-
plexum proferri, & dubium, quod vitæ genus eligeret, quidq; a
se expeteret Deus. Insuper, Ierosolymam perrexisse, ibidem mā-
surum, quoad vita suppeteret: Omnes verò primarios vestros
decem patres, nonnisi anno 1539. consensisse, Societatem in
posteritatem propagare. His proculdubio Nigroni euanescent
obiecta: quare nihil mihi notandum restat, multum uerò illi,
cum uix credi possit S. Ignatium, etiam post Mauresanas accep-
tas collustrationes, arripitem, & perplexum, Dei in illis præ-
sensisse uoluntatem: ne dicam nominis impositionem ex tunc
in mente retinuisse infixam: & multò minùs, certò pronuncia-
se, quod adhuc sibi fluctuanti dubium erat.

Ad ea nunc tandem se conuertit Nigronus, quæ magis cum
clarissimis Scriptoribus Reu. Admod. P. Magistro Dominico
Granino, et D. Constantino Caetano Abbate, et S. D. N. à sa-
cris, literarum monumentis: doctrinæ, et eruditione conspicuis,
ac rerum antiquarum peritissimis; quam mecum agere debe-
bat, qui nihil de pijs Ignatii instrumentis dixeram. Porro spi-
ritualia exercitia quibus mysticas animarū Vineas excolebat.
Ignatius: ad alienam uoluntatem uicturus, ceteris, maiori cum
utilitate communicate poterat. Obedientia namq; et humili-
tas, præcipua spiritualis uitæ præsidia, et ornamenta, aptiorē,
et promptiorem hominem reddunt. In nostra eò magis fami-
lia, quæ animarum curandarum sollicita, à sollicitudinibus, et
curis secularibus semota, uberiores promittebat fructus: non
timens, quin superflua curæ, tanquam spinæ suffocassent semē-
tem patris familias: quare nec hoc armorum genus, quod mul-
tos iam annos tractauerat, illi relinquendum foret: nec quic-
quam cum superioribus paciscendum.

R

Quid

quod Sanctum Ignatium opinatum esse, ferunt,
de Ordine Theatinorum.

In *Hist. disp.* §. 17. nu. 62.

ANIMADVERSI O XXVII.

Quamquam nulla prorsus ratio moneat, quod in nostram Religionem à S. Sede iam confirmatâ, infausse, ne dicâ infestè dixerat Nigronus; nempe S. Ignatium effatum, nostrum Ordinem diu non duraturum: & earum quælibet, quas supra attulimus, ab hac errante opinione auertere, & omnes. Ipsa quoq. S. Ignatii eximia virtus manifestum hoc faciat, cui laus fuit insignis, omnia ad maiorem Dei referre gloriam. Hinc Regulam traditurus, ab his profectò verbis exortus est. **AD MAIOREM DEI GLORIAM.** Quamobrem nequaquam in dubium verti posse censeo, eum, qui maiorem Dei gloriam in agendis quærebat semper, nulla nunc ratione maiori sua gloria Deum espoliare voluisse: qui sua bonitate, non hominum sagacitate, homines pascit. *Magnus Dominus noster* (cecinit David) & *magna virtus eius, & sapientia eius non est numerus.* & post pauca, *Qui dat iumentis escam ipsorum, & pulvis coruorum inuocantibus eum.* quomodo inuocant eum? necessitate, non importunitate: si pullos coruorum, quando eos parentes derelinquunt, cæli rore Deus pascit; nobis ne deesse poterit, qui reliquimus omnia propter ipsam? absit. Audi fidei iussorem: *Beneplacitum est Domino super timentes eum, & in eis, qui sperant super misericordia eius: ut eruat à morte animas eorum, & alat eos in fame.* Ex industria iterum nunc nihilominus in hac vltima animaduersione, id euertere debeo, quo ad vltimum vsq. ille conatus est eam inficere. Dicamq. quod S. Leo Papa: *Quod dudum, & traditio decreuit, & consuetudo firmavit, nec eruditio ignorat, Pietas non prætermittat.* & sic firmiter in memoria perceptum, leuiter non recedat. *Idcirco* (inquit S. in Euâ. Gregorius Magnus) *Dominus tunc discipulos increpauit, cum eos corporaliter reliquit: ut verba, qua recedens diceret, in corde audien-*

audientium impressa remanerens : Et certè quis filius, & verè filius Matris suæ, non aramento, verum, & sanguine non pugnabit alacriter? Parcat mihi Nigronus, & qui Nigronum excusare voluerit; etiam si illius opinionis extitisset Ignatius, eius tamen dictum in medium adducere non debebat, quod sanè plurimum sibi obest; prodest autem nihil. Enimvero etiam si contentiosè dixerit illius certò mentis fuisse Ignatium, ut nostrum institutum non admodum duraturum sibi persuaserit: hinc tamen, nec mihi profectò, nec discreto cuiquam suadebit unquàm, idcirco ad nostra transire voluisse: imò ea propter transire voluisse suadebit quam maximè, ad sanctè, & humiliter retractandum, quod non firmiter affirmauerat. Nihil namq. prorsus officit sanctitati, eiq. præcellèti, ac maxime, si sanctus quis, & electus Dei aliquid adhuc viuens senserit, dixerit, aut fecerit, quod correctione dignum sit: Hoc quippe (ut rectè Beda) solius *In Luc.*
 Beatissimæ Virginis priuilegium fuit: nec ipsis Ecclesiæ sanctæ *21.*
 columnis, Apostolis, inquam, concessum, etiam post acceptum Spiritum sanctum; quare de Petro eorum Principe hæc coapo- *Gal. 2.*
 stolus eius Paulus litteris consignauit. Cum autem venisset Ce- *1. Io. 1.*
 phas *Antiochiam, in faciem ei restiti, quia reprehensibilis erat.* & *In e. 10.*
 Ioannes. *Si dixerimus quia peccatum non habemus, nos ipsos sedu-*
cimus, & veritas in nobis non est. Quod ad iam relatum astru- *a Adus.*
 endum assumptum refert Lyranus his verbis. *Nec Apostoli lon-*
ge perfectiores, & maxime post receptionem Spiritus sancti, non di-
ctur immunes a peccato veniali. Quod & de omnibus iustis, quā- *Pelag.*
 vis eximia sanctitate præditis multò magis sentiunt omnes. *b bo. de*
 Hieronymus *a*, Basilus *b*, Cyprianus *c*, Hilarius *d*, Ambro- *peniten.*
 sius *e*, Gregorius *f*, & Augustinus *g* frequenter, nouissimè ve- *e lib. 3.*
 rò Concilium Tridentinum. *ud Quir.*
e. 54.
d In pf.

Quamobrem si Sanctus Ignatius illius mentis fuit, ut nostrum *118.*
 institutum non duraturum crediderit ob nimiam solitudinem, *e in Luc.*
 qua hominum beneuolentia, & benignitas excitari non pote- *e. 5.*
 rat, qui aliqua utilitate alliciuntur; quia hoc in Sanctæ Sedis *f 18. mo:*
 vergit defectum, Regulam approbantis, quæ diu consistere non *ral. e. 14*
 posset, & in Christi Domini consilia, Potentiam, & Prouiden- *g sif. 6.*
 tiam: quasi hominum ægeret industria, ut homines diuina se- *can. 23.*
 cantes consilia palceret, qui solius voluntatis imperio produ- *Pf. 146.*

cit in montibus sanum, & herbam seruituti hominum: magis nobis tuenda sunt partes Domini quam serui. est enim ut Paulus docet, Deus verax, omnis autem homo mendax. idest ex Iustitia no uestro. ut errare, labi ac decipi posse eius veluti propria affectio videatur. quod de Deo sentire, nec possumus.
*Nunquid ille, qui uocat ea, quæ non sunt, rãquam ea, quæ sunt, ijs, quæ sunt opus habet, ut cibum parat ijs, qui sui amore, ac si non essent uiuere uolunt in mundo? nunquid ex ciborum carrentia uira deficere potest ijs, qui mortui sunt, & uita eorum abscondita est cum Christo in Deo? Nũquid exhaustus est thesaurus indeficiens diuinæ omnipotentia: et, qui Danielem pascere potuit in laqueo leonum, nec Darii Regis æguit promptuariis: haud cibare potuit seruos suos, à mundo elongatos, suo sancto seruitio incumbentes? quomodo autem ægere potest, qui nullius opibus æget; dicente Dauide: *Dixi Domino, Deus meus es tu; quoniam bonorum meorum non ages.* et alibi. *Si esuriro non dicam tibi, meus est enim Orbis terra, & plenitudo eius.* Qui ægestate quoq. et inopia ingentes nobis parat diuitiarũ copias, et thesauros. Audi Apostolum. *Propter vos agenus factus est, cum esset diues: ut illius inopia diuites essetis.* Certe hanc Glossam nunquam legi in scripturis, quæ hic apponitur; nempe, *uita asperitas, aut insignis aliqua utilitas: sed absolute pronũciatur. Inuoca me in die tribulationis, erua me, & honorificabis me.* ubi Augustinus non enim presumere debes de uiribus tuis: omnia auxilia tua mendacia sunt, me inuoca in die tribulationis, erua me, & glorificabis me. Omnes intelligite (clamat Chrysost.) non ab hominibus pendemus, sed in calis radices agimus: Deus est, qui ubique nos tuetur. Quod pluries nostris accidisse perspicuum est. Sic potissimum legitur de Venerabili Patre nostro D. Ioanne Montorfano, cui cum hora prandij nunciatum esset, nihil illo mane præstitum, aut paratum, ut fratres reficerentur; pulsate, inquit, campanulam, qua ad orationem conuocentur omnes, quibus orantibus, immisit Deus cibos, quibus pascerentur serui sui, sperantes in se, non autem in hominum beneuolentia, & industria, qui uitæ asperitate, aut insigni aliqua utilitate incitantur ad eis benefaciendum. Hinc Dauid absolutè canit, sine glossa. *Spera in Domino, & fac bonitatem, &*
*inba-**

inhabita terram, & pascaris in diuitijs eius. Vbi Genebrardus iuxta litteram: Solidè, firmiter, ac verè pascaris: Veritas firmitatem significat. Et Iansenius ibidem ad litteram: Vbite Domino comiseris, ut virtuti incumbas, de reliquis securus. Et Dominus in Euangelio, non hominum industria; non beneficijs, quibus homines alliciantur, suorum nutritionem tribuit, sed Diuinae munificentia, qui dat omnibus affuener, cuius et Petrus ait) est cura de nobis. Dicit autem: Quærite ergo primum Regnum Dei, & iusticiam eius, & hæc omnia adjicientur vobis. Hinc Chrysost. Nisi enim voluisset conseruari quod erat, non creasset, quod autem sic creauit, ut per escam seruetur, necesse est ut det et escam, quandiu vult esse quod fecit. Hieron. Qui Maiora prestitit in animam & corpus, etique & minora prestabit, escam stillet, & vestimentam. Beda venerabilis: Si minutissima, inquit, animalia, & quæ quolibet feruntur uolatilia Deus obliuisci non potest, nos qui ad imaginem facti esis Creatoris, non debetis timere, quia qui irrationabilia animalia gubernat, rationabilia curare non desistit. Et alibi: Nolite timere, ne propter Regnum Dei militantibus, huius uite necessaria desint. Quare si S. Ignatius illas conditiones, quas modò enumerauimus apposuit, si ne ulla dubitatione credendum puto, ad nos transire noluisse, ut opere corrigeret in quod uerbo offenderat, & posteris sanctæ humilitatis præberet exemplum uir sanè sanctissimus. Desinat ergo Nigronus, inter Euangelici uiri dicta, ea recensere, quæ nimium ab Euangelio distant; magis autem humili corde confiteatur, quæ humilis gessit Ignatius, pro quibus supra æthercos aule cælestis sinus meruit cum Angelis coronari,

1. Pet. 5.

Math. 6

Citatus

a S. Tb.

in Cat.

lib. 4. in

Luc. cap

32.

lib. 4. c.

54. in

Luc. 12.

HORE

Multa possem attexere, quæ libenter omitto, ut omnia nostra in charitate fiant. Si vel per somnium excogitare, potuissim vestram querimoniam, vestrum dolorem: credere mihi quæso, ab illa narratione utiq. abstinuissim: maiorem **B.** Patris mei gloriam arbitratus, pacem fouere vobiscum, quod & libentissimè feci, postquam vobis displicere cognoui: nam in vita Pauli Papæ IV. eos, qui inter S. Ignatium, & illum Pontificem de hoc fuerunt sermones non retuli. Postquam ab acri Nigroni scripto me defendi, quod omni iure facere debebam, iterum scripsere, & vestri; nec propterea ipse rescripsi: imò sibi patienter: Posteriores fuisse sufficere vobis poterat: nolui s; Sed posthumum Nigroni vulgastis opusculum, opusculum dicam, an famosum libellum? respondi: vos me coegistis: voluistis, & viui, & mortui, & è terra, & ab inferis belligerare. Iniuristis fœdus cum morte: manes, & umbras conuocastis ad pugnam. Calamitas pugnauius, charitate non violata, pacis vinculo minimè dissoluto. S. Ignatiū ad nos voluisse transire testificor coram Deo, & Christo Iesu, quæ a non mentior, à primo mei in Religionē ingressu à maioribus nostris accepi, à quibus ex tunc, vsq. nunc, ad nos hæc traditio incorrupta deuenit. Displicet vobis: displicet, & mihi scripsisse: non quod verum non sit, sed quia vos, verum non esse velletis. Dicam, quod Abramus ad Loth: ne quæso sit iurgium inter me, & te, inter pastores meos, & pastores tuos; fratres enim sumus. Non cessistis nobis fratribus vestris natu maioribus. nos vobis parcimus, fratribus nostris minoribus; simul, & cedimus supergredientes abundantia charitatis, commune illud adagium, cede maiori, & parce minori: non fecistis, quod vestrum erat: facimus nos, quod & nostrum, & vestrum est. Deus pacis, & dilectionis sit cum omnibus vobis fratres, Amen.

F I N I S.

ERRATA SIC CORRIGANTVR:

Primus numerus Folium, secundus uerò Versum.

- fol* 27 --- 21 - *plenda prebenda*
 Folio 31. Versu 19. *Spinas Spicas*
 12. 20. *in in Borbonica in Borbonica*
 33. 12. *inter Ioannem, Petrum inter Ioannem Petrum*
 35. 9. *proponenda preponenda* 36. 12. *Nozzes Hozzes*
 36. 19. *subditum subditus* 36. 31. *seuiore seuiore*
 37. 25. *ibi Ambrosius referat Ambrosius referat*
 38. 11. *frequenter frequentem* 41. 36. *Hic adde His adde*
 49. 22. *prascripto prascripterat* 55. 3. *Grauiza Grauina*
 58. *ult Pratiofum Thesaurum Pratiofus Thesaurus*
 72. 36. *enutricet enutriret* 81. 14. *iniurijs incurijs*
 81. 27. *in cogitatis a cogitatis* 81. 30. *respondum responsum*
 83. 28. *adhibitis adhibetis* 85. 3. *in ijs ijs*
 85. 25. *euentum euentus* 85. 32. *una naua*
 87. 32. *amiclis amicti* 89. 7. *elatro elatro*
 89. 24. *idem idest* 91. 25. *optauit optauit*
 92. *ult. vita: duraret vita duraret*
 96. 31. *minore minora* 96. *penult. Guidiaconio Guidiccionio*
 97. 5. *a Viris, Principibus a viris principibus*
 99. 10. *pemittit, oftinatius quam permittit oftinatius, quem*
 100. 19. *agas: alias, & agas alias; &* 101. 18. *cis ei*
 102. 34. *resedisse rexisse* 103. 1. *assumit assumat*
 105. 8. *Lucernam Lucenam* 107. 26. *perspicius perspicus*
 110. 23. *scribendus scribendum* 114. *penult. iniuria incuria*
 115. 25. *Verone migrasse Veronam migrasse*
 119. 19. *actiuitas actiuitas* 121. 8. *vsq; ad §. 22. vsq; ad §. 32.*

RECEIVED
JAN 10 1917
U. S. DEPT. OF AGRICULTURE
BUREAU OF PLANT INDUSTRY

TO THE DIRECTOR
BUREAU OF PLANT INDUSTRY
WASHINGTON, D. C.

FROM THE
DIRECTOR
BUREAU OF PLANT INDUSTRY
WASHINGTON, D. C.

SUBJECT: [Illegible]

[Illegible text follows, appearing to be a memorandum or report.]

